



Jakeluvelvoiteohje

Ohje uusiutuvien polttoaineiden ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen ilmoittamisesta Energiavirastolle

2477/702/2021

29.6.2026

Versiohistoria

Version numero	Pvm	Keskeisimmät muutokset
1	22.12.2021	Ensimmäinen versio.
2	13.1.2023	Päivitetty vastaamaan jakeluvelvoitelain muutoksia (657/2022 ja 1134/2022), lisätty uusi biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen linjaus kappaleeseen 3.5 ja päivitetty kappale 2.2.
3	31.1.2024	Päivitetty vastaamaan jakeluvelvoitelain muutosta (1279/2023), päivitetty kappaletta 2.2. ja lisätty uusi kappale 2.12 Ahvenanmaan jakeluvelvoitteeseen liittyen.
4	22.1.2025	Päivitetty vastaamaan jakeluvelvoitelain muutosta (841/2024).
5	4.6.2025	Tarkennettu ohjeistusta liikennesähkön ja välituotevedyn osalta.
6	26.1.2026	Päivitetty raportoinnin ohjeistusta liikennesähkön, RFNBO-polttoaineiden ja välituotevedyn osalta. Päivitetty lisäksi vastaamaan kestävyyslain muutosta (500/2025) ja jakeluvelvoitelain muutoksia (501/2025 ja 928/2025). Lisätty ennakkotietopäätöksiä koskeva kappale 8.
7	23.3.2026	Päivitetty liikennesähkön tikettikauppaan liittyvän liikennesähkön määrän huomioimisen osalta (kappaleet 2.1 ja 4.3.7). Päivitetty ohjetta joustomekanismista mm. hillintätoimien ajallisen hyödyntämisen, päästökertoimen ja vapautumisriskireservin osalta.
8	29.6.2026	Päivitetty välituotevetyä koskevaa ohjeistusta. Lisäksi ohjeeseen on lisätty tieto sähköisen asiointipalvelun käytöstä jakeluvelvoitelain mukaisten ennakkotietohakemusten sekä vapaaehtoisen jakelijan vahvistuspyynnön ja vahvistuspäätöksen peruuttamisen osalta.



Sisällysluettelo

Lyhenteet ja määritelmät	1
1 Johdanto	1
1.1 Jakeluelvoitteen lainsäädäntö	1
1.1.1 Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä.....	1
1.1.2 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä.....	1
1.2 Jakeluelvoiteohje	2
1.3 Toiminnanharjoittajat	2
1.3.1 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvollinen	2
1.3.2 Biopolttoöljyn jakeluelvollinen	3
1.4 Raportoinnin yhdistäminen.....	3
2 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoite.....	4
2.1 Yleistä jakeluelvoitteesta	4
2.2 Uusiutuva liikennesähkö	6
2.2.1 Määritelmät	6
2.2.2 Uusiutuvan liikennesähkön määrä.....	7
2.3 Jakeluelvoitteen joustomekanismi	7
2.3.1 Säädöstausta jakeluelvoitteen joustomekanismille	8
2.3.2 Jakeluelvoitteen joustomekanismi ja sitä koskevat vaatimukset	8
2.3.3 Hyväksyttävät joustomekanismitoimet	9
2.3.4 Joustomekanismin hyväksymishakemus	10
2.3.5 Perusuraskenaario	13
2.3.6 Lisäisyys.....	14
2.3.7 Hyväksymishakemuksen todentaminen	14
2.3.8 Päästövähennystoimen validointi ennen hakemuksen laatimista	15
2.3.9 Toimet, jotka kohdistuvat useaan sijaintiin	15
2.3.10 Joustomekanismin päästövähennystoimen hyväksyminen ja todentaminen	16
2.3.11 Vapautumisriskireservi	16
2.3.12 Vapautumisriskireservin käyttö ja ilmoitusvelvollisuus vapautumistapahtumista ..	17
2.4 Jakeluelvoitelain mukaisten tietojen julkaiseminen vuosittain.....	17
2.5 Jakeluelvoitteen lisävelvoite.....	18
2.5.1 Väli tuotevety.....	19
2.6 Jakeluelvoitteen vähimmäisosuusvelvoite	23
2.7 Jakeluelvoitelain liite.....	24
2.8 Jakeluelvoitelain liitteen tarkennukset.....	25
2.9 Tarkennuksia velvoitteiden muodostumiseen ja niiden täyttöön	26
2.10 Polttoaineiden energiasisältö	28



2.11 Uusiutuvien komponenttien kohdistaminen.....	29
2.12 Uusiutuvien polttoainepitoisuuksien varmistaminen	29
2.13 Ahvenanmaalla kulutukseen toimitettu polttoaine.....	30
2.14 Ahvenanmaan jakeluelvoite	30
2.15 Vapaaehtoinen jakeluelvoite	30
2.15.1 Vahvistuspyyntö ja vahvistaminen	30
2.15.2 Vahvistuspäätös ja sen peruutus.....	31
2.16 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteen linjauksia	32
2.17 Sopimukset	41
2.17.1 Jakelijoiden väliset sopimukset	41
2.17.2 Sopimukset liikennesähkön toimittajan kanssa	41
2.17.3 Sopimukset välituotevetyä käyttävien jalostamoiden kanssa	41
3 Biopolttoöljyn jakeluelvoite	42
3.1 Yleistä biopolttoöljyn jakeluelvoitteesta	42
3.2 Polttoaineiden energiasisältö	43
3.3 Uusiutuvien komponenttien kohdistaminen	44
3.4 Ahvenanmaalla kulutukseen toimitettu polttoaine	44
3.5 Biopolttoöljyn jakeluelvoitteen linjauksia	44
3.6 Jakelijoiden väliset sopimukset	45
4 Jakeluelvoiteilmoitusten laatiminen	46
4.1 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoiteilmoitus.....	46
4.2 Biopolttoöljyn jakeluelvoiteilmoitus.....	48
4.3 Tietotaulukon täyttöohje	49
4.3.1 Yleistä taulukon täyttämisestä	50
4.3.2 Polttoaineet	50
4.3.3 Fossiilisten polttoaineiden raportoiminen	51
4.3.4 Uusiutuvien polttoaineiden ja bionesteiden raportoiminen	52
4.3.5 Uusiutuvien polttoaineiden ja bionesteiden kestävyysraportoiminen	54
4.3.6 Välituotevedyn raportoiminen.....	54
4.3.7 Liikennesähkön raportoiminen	55
4.3.8 Joustomekanismin raportoiminen.....	55
5 Jakeluelvoiteilmoituksen käsittely Energiavirastossa	56
5.1 Ilmoituksen käsittely ja kieli	56
5.2 Ilmoituksen julkisuusasiat	56
6 Jakelijan velvollisuudet	57
6.1 Ilmoittamisvelvollisuus	57
6.2 Kirjanpitovelvollisuus.....	58



6.3 Seuraamusmaksu	58
6.4 Virhemaksu	60
7 Tietojen oikeellisuuden valvonta	61
7.1 Energiaviraston tiedonsaantioikeus	61
7.2 Energiaviraston tiedonluovutusosoikeus	61
7.3 Energiaviraston tarkastusoikeus	61
8 Ennakkotietopäätökset	62

LUONNOS



Lyhenteet ja määritelmät

Tässä osiossa on annettu selityksiä tähän ohjeeseen liittyvistä lyhenteistä ja määritelmistä. Tämän osion tarkoitus on parantaa ohjeen luettavuutta. Annetut selitykset pohjautuvat jakeluvelvoitelainsäädäntöön. Epäselvissä tilanteissa tai ongelmatilanteissa lyhenteen tai määritelmän selitys on syytä tarkistaa lainsäädännöstä.

Alatavoitteet	= Lisävelvoite (sis. vähimmäisosuusvelvoite) sekä ravinto- ja rehukasvipohjaisten biopolttoaineiden, biokaasun ja biopolttoöljyn enimmäisosuus (crop cap)
Alempi lämpöarvo	= LHV eli polttoaineen energiasisältö, jota määritettäessä polttoaine katsotaan toimitetuksi 15 celsiusasteen lämpötilassa, ilmaistuna yksikössä MJ/l nesteille tai MJ/kg kaasuille
Biokaasu	= Biomassasta tuotettuja kaasumaisia polttoaineita
Biomassa	= Maataloudesta tai metsätaloudesta, niihin liittyviltä tuotannonaloilta taikka kalastuksesta tai vesiviljelystä peräisin olevien biologista alkuperää olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoava osa
Bioneste	= Biomassasta muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten tuotettua nestemäistä polttoainetta
Biopolttoaine	= Biomassasta tuotettua nestemäistä liikenteessä käytettävää polttoainetta
Biopolttoöljy	= Lämmityksessä sekä kiinteästi asennetuissa dieselmootoreissa ja dieselmootorilla varustetuissa työkonneissa käytettäväksi soveltuva polttoaine, joka on valmistettu biomassasta
Biopolttoöljyn jakeluvelvoitelaki	= Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä (418/2019)
Crop cap	= Uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitteen tapauksessa ravinto- ja rehukasveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuuden (%-yksikkö) määrä uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitteesta. Biopolttoöljyn jakeluvelvoitteen tapauksessa ravinto- ja rehukasveista tuotettujen biopolttoöljyjen enimmäisosuuden (%-yksikkö) määrä biopolttoöljyn jakeluvelvoitteesta. Ravinto- ja rehukasveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuus on jakeluvelvoitteen osajoukko.
Dieselöljy	= Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa tarkoitetut tullitariffin nimikkeeseen



	2710 kuuluvat dieselöljyt, jotka on tarkoitettu dieselmoottorilla varustettujen moottorikäyttöisten ajoneuvojen polttoaineeksi
Energiasisältö	= Polttoaineen alempi lämpöarvo, jota määritettäessä polttoaine katsotaan toimitetuksi 15 celsiusasteen lämpötilassa
ILUC	= Indirect Land Use Change eli biopolttoaineiden aiheuttama epäsuora maankäytön muutos
Jakelija	= Jakeluelvoitelain tapauksessa nestemäisten tai kaasumaisten polttoaineiden jakelija ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain tapauksessa kevyen polttoöljyn jakelija, joka on valmisteverotuslain (182/2010) 12 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaisesti verovelvollinen
Jakeluinfra-asetus	= Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2023/1804
Jakeluelvoite	= Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteen tapauksessa uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön osuus (%) jakelijan kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön kokonaismäärästä. Biopolttoöljyn jakeluelvoitteen tapauksessa biopolttoöljyn energiasisällön osuus (%) jakelijan kulutukseen toimittaman kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn energiasisällön kokonaismäärästä.
Jakeluelvoitelaki	= Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä (446/2007)
Joustomekanismi	= Jakelija voi täyttää jakeluelvoitettaan rahoittamalla muita päästövähennysoimia
Jäte	= Jätelain (646/2011) 5 §:ssä tarkoitettua jätettä lukuun ottamatta ainetta, jota on tarkoituksellisesti muunnettu, jotta se luettaisiin jätteeksi
Kaasumaisten polttoaineiden jakelija	= Kaasumaisten liikennepolttoaineiden jakelija, joka toimittaa kulutukseen yhden tai useamman kaasun tankkauspisteen kautta kaasumaisia liikennepolttoaineita joko paineistetussa tai nesteytetyssä muodossa



- Kestävyyslaki** = Laki eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä (393/2013)
- Kevyt polttoöljy** = Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 2 §:n 16 kohdassa tarkoitettua kevyttä polttoöljyä ja mainitun lain 2 §:n 17 kohdassa tarkoitettua rikitöntä kevyttä polttoöljyä
- Kulutukseen luovuttaminen** = Kulutukseen luovutuksella tarkoitetaan tässä ohjeessa valmisteveron alaisten tuotteiden poistamista, sääntöjenvastainen poistaminen mukaan lukien, väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä
- Kulutukseen toimittaminen** = Jakeluvelvoitelain tapauksessa nestemäisten liikennepolttoaineiden valmisteverotuslain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua kulutukseen luovuttamista ja kaasumaisten liikennepolttoaineiden kulutukseen toimittamista yhden tai useamman tankkauspisteen kautta ja liikennesähkön kulutukseen toimittamista yhden tai useamman yleisesti saatavilla olevan latauspisteen kautta. Biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain tapauksessa valmisteverotuslain 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua kulutukseen luovuttamista, ei kuitenkaan siltä osin kuin mainitun lain 6 §:n 6 kohdassa tarkoitettu valtuutettu varastonpitäjä käyttää omassa toiminnassaan verottomassa varastossa valmistamansa, jalostamansa, hallussa pitämänsä, vastaanottamansa tai sieltä lähettämänsä kevyen polttoöljyn.
- LHV** = Lower heating value eli polttoaineen alempi lämpöarvo
- Liikennesähkö** = Liikenteeseen jaeltu sähkö riippumatta siitä, onko sähkö tuotettu fossiilisista vai uusiutuvista lähteistä
- Liikennesähkön toimittaja** = Taho, joka vastaa latauspisteen hallinnoinnista ja toiminnasta ja joka tarjoaa latauspalvelua loppukäyttäjille, myös liikkumispalvelun tarjoajan nimissä ja puolesta.
- Lisävelvoite** = Osuus (%-yksikkö), joka on täytettävä uusiutuvien polttoaineiden jakeluvelvoitteesta jakeluvelvoitelain liitteen A osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotetuilla tai valmistetuilla biopolttoaineilla tai biokaasulla, taikka muuta kuin biologista alkuperää olevilla uusiutuvilla polttoaineilla. Lisävelvoite on jakeluvelvoitteen osajoukko.



- Maakaasu** = Sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1260/1996) tarkoitetut tullitariffin nimikkeeseen 2711 21 00 kuuluva kaasumainen ja tullitariffin nimikkeeseen 2711 11 00 kuuluva nesteytetty maakaasu
- Moottoribensiini** = Nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetussa laissa (1472/1994) tarkoitetut tullitariffin nimikkeeseen 2710 kuuluvat haihtuvat kivennäisöljyt, jotka on tarkoitettu ottomoottorilla varustettujen moottorikäyttöisten ajoneuvojen polttoaineeksi
- Muuta kuin biologista alkuperää olevat uusiutuvat polttoaineet** = Nestemäiset ja kaasumaiset polttoaineet, joiden energiasisältö on peräisin muista uusiutuvista energialähteistä kuin biomassasta (RFNBO-polttoaineet)
- Nestemäisten polttoaineiden jakelija** = Nestemäisten liikennepolttoaineiden jakelija, joka on valmisteverotuslain (182/2010) 12 §:n 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaisesti verovelvollinen
- Paljon tärkkelystä sisältävät viljelykasvit** = Lähinnä viljakasvit, riippumatta siitä, käytetäänkö vain jyvät vai koko kasvi kuten rehumaissi, mukulakasveja ja juurikasveja, kuten peruna, maartisokka, bataatti, maniokki ja jamssi, ja varsimukulakasveja, kuten taaro ja kaakaotaaro
- Polttoaineluokka** = Luokittelu, jonka mukaisesti polttoaineet raportoidaan. Nestemäisten polttoaineiden osalta polttoaineluokat vastaavat nestemäisten polttoaineiden valmisteverotuksen verotaulukon mukaisia tuoteryhmiä.
- Päätavoitteet** = Uusiutuvien polttoaineiden tapauksessa uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoite ja biopolttoöljyn jakeluelvoitteen tapauksessa biopolttoöljyn jakeluelvoite.
- Ravinto- ja rehukasvit** = Paljon tärkkelystä sisältävät viljelykasvit sekä sellaiset sokeri- tai öljykasvit, joita tuotetaan maatalousmaalla pääviljelykasvina, ei kuitenkaan tähteitä, jätteitä, lignoselluloosaa eikä sellaista väliaikaista kasvustoa, jonka käyttö ei lisää viljelymaan tarvetta
- RED (II)-direktiivi** = Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä
- RED III-direktiivi** = Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2413 direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen



(EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta (RED II-direktiivin muutosdirektiivi)

Ristiintäytty

- = Jakeluelvoitelain näkökulmasta jakeluelvoitteen ylimenevä osuus, jonka uusiutuvien polttoaineiden jakelija ottaa huomioon biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaisesta jakeluelvoitteesta.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain näkökulmasta ylimenevä biopolttoöljyn energiasisällön osuus, jonka biopolttoöljyn jakelija ottaa huomioon samaa kalenterivuotta koskevaa uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia jakeluelvoitelain mukaisesta jakeluelvoitteesta.

Sopimusasetus

- = Tasavallan presidentin asetus eräiden uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta koskevien hallintotehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla (86/2023)

Tähte

- = Aine, joka syntyy sellaisessa tuotantoprosessissa tai on sellaisen tuotantoprosessin lopputuote, jonka ensisijaisena tarkoituksena ei ole tämän aineen valmistaminen, ja jonka tuottamiseksi tuotantoprosessia ei ole tarkoituksellisesti muutettu

Uusiutuva liikennesähkö

- = Liikenteeseen jaeltu uusiutuva sähkö

Uusiutuvat polttoaineet

- = Biopolttoaineet, biokaasu ja muuta kuin biologista alkuperää olevat uusiutuvat polttoaineet

Vähimmäisosuusvelvoite

- = Osuus (%-yksikkö), joka oli vuoteen 2025 asti vähintään täytettävä uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteesta jakeluelvoitelain liitteen A osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotetuilla tai valmistetuilla biopolttoaineilla ja biokaasulla. Vuodesta 2028 alkaen vähimmäisosuusvelvoite on täytettävä muuta kuin biologista alkuperää olevilla



uusiutuvilla polttoaineilla. Vähimmäisosuusvelvoite on lisävelvoitteen osajoukko.

Väliaikaisen verottomuuden järjestelmä

= Väliaikaisen verottomuuden järjestelmällä tarkoitetaan järjestelmää, jossa ollessaan ja liikkueensa valmisteveron alaiset tuotteet ovat väliaikaisesti verottomia. Järjestelmää voidaan soveltaa valmisteveron alaisten tuotteiden valmistukseen, jalostukseen, hallussapitoon tai siirtoon unionin alueella tai kolmannen maan tai alueen kautta

Väliuotevety

= Muuta kuin biologista alkuperää oleva uusiutuva polttoaine, jota käytetään väliuotteena Suomessa sijaitsevalla jalostamalla perinteisten liikenteen polttoaineiden tai biopolttoaineiden tuotantoon

Yleisesti saatavilla oleva latauspiste

= Sähkön siirtämiseksi sähköajoneuvoon tarkoitettu kiinteä tai liikkuva, verkossa tai sen ulkopuolella oleva rajapinta, jossa voi olla yksi tai useampi liitin eri liitintyyppinä varten, mutta jolla voidaan ladata vain yksi sähköajoneuvo kerrallaan, lukuun ottamatta antoteholtaan enintään 3,7 kW:n laitteita, joiden ensisijainen tarkoitus ei ole sähköajoneuvojen lataaminen ja joka sijaitsee suurelle yleisölle avoimessa paikassa tai tilassa, riippumatta siitä, sijaitseeko vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri julkisessa vai yksityisessä kiinteistössä ja sovelletaanko paikkaan tai tilaan pääsyä koskevia rajoituksia tai ehtoja, sekä riippumatta sovellettavista vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöehdoista ja jonka mittauslaite täyttää mittauslaitelaissa (707/2011) säädetyt vaatimukset

Ylityttö

= Jakeluelvoitelain näkökulmasta jakeluelvoitteen ylimenevä osuus, jonka jakelija saa ottaa huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta laskettaessa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui. Kalenterivuosina 2022 ja 2023 jakelija sai ottaa ylittävän uusiutuvien polttoaineiden energiasisällön osuuden kokonaisuudessaan huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta laskettaessa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa.



Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain näkökulmasta biopolttoöljyn jakeluelvoitteen ylittävä biopolttoöljyn energiasisällön osuus, jonka jakelija saa ottaa huomioon seuraavan kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa ja jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta vastaavasta energiämäärästä, jolloin ylitys tapahtui.

LUONNOS

1 Johdanto

1.1 Jakeluelvoitteen lainsäädäntö

1.1.1 Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä

Laki uusiutuvien polttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä (446/2007, jäljempänä "jakeluelvoitelaki") tuli voimaan vuoden 2008 alusta. Lain tarkoituksena on uusiutuvan energian direktiivin (EU) 2018/2001 (RED-direktiivi) mukaisesti edistää uusiutuvien polttoaineiden sekä uusiutuvan liikennesähkön käyttöä moottoribensiinin, dieselöljyn ja maakaasun korvaamiseksi liikenteessä. Tämä on toteutettu säätämällä kansallisesti liikennepolttoaineen jakelijoille velvoite toimittaa vuosittain kulutukseen vähimmäisosuus uusiutuvia polttoaineita – tätä kutsutaan jakeluelvoitteeksi. Jakeluelvoitteen laskennassa voidaan huomioida myös vaihtoehdotiset päästövähennysoimet ja Suomessa sijaitsevien polttoainetalostamoiden välituotevetty.

Viimeisimmässä RED-direktiivin muutoksessa (EU) 2023/2413 (RED III-direktiivi) asetettiin EU:n uusiutuvan energian yleisvelvoitteeksi 42,5 prosenttia vuonna 2030. Lisäksi liikenteen energiaperusteinen velvoite nostettiin 14 prosentista 29 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. RED-direktiivissä säädetään lisäksi liikenteen biopolttoaineiden ja bionesteiden kestävyyskriteereistä. Jotta uusiutuvat polttoaineet voidaan ottaa lukuun direktiivissä asetetuissa kansallisissa tavoitteissa sekä uusiutuvan energian kansallisissa velvoite- ja tukijärjestelmissä, niiden tulee täyttää direktiivissä säädetyt kestävyyskriteerit. Kestävyyskriteereistä on säädetty kansallisesti eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä annetussa laissa (393/2013).

Jakeluelvoitelain täytäntöönpanosta, velvoitteen täyttämisen valvonnasta ja laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta vastaa Energiavirasto. Valvonta perustuu jakelijoiden vuosittain Energiavirastolle tekemään ilmoitukseen, jossa ilmoitetaan edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimitettujen moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön sekä edellisen kalenterivuoden aikana jalostamalla käytetyn välituotevedyn määrät tuotteittain. Ilmoitus on annettava viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana. Energiavirasto valvoo jakelijoiden ilmoitusten toimittamista ja tarkastaa niiden tietojen oikeellisuuden sekä määrää tarvittaessa seuraamus- ja virhemaksuista.

1.1.2025 voimaan tulleella jakeluelvoitelain uudistuksella (841/2024) jakeluelvoitetasoja laskettiin verrattuna aiempaan lainsäädäntöön vuosille 2025-2027 (lisävelvoitetasojen lasku 2026 ja 2027). Lisäksi uudistuksessa asetettiin RFNBO-polttoaineille vähimmäisosuusvelvoite vuodesta 2028 alkaen ja samalla poistettiin jakeluelvoitelain liitteen A osassa tarkoitetuista raaka-aineista tuotettujen tai valmistettujen biopolttoaineiden ja biokaasun vähimmäisosuusvelvoite. Jakeluelvoitetta voi jatkossa täyttää myös uusiutuvalla liikennesähköllä sekä nk. joustomekanismilla. Myös seuraamusmaksutasoja alennettiin.

Jakeluelvoitelain viimeisin päivitys (928/2025) tuli voimaan 27.10.2025. Kyseisessä päivityksessä jakeluelvoitelain liitteen A ja B osaan lisättiin uusia raaka-aineita, millä pantiin kansallisesti täytäntöön delegoidun direktiivin (EU) 2024/1405 säännökset.

1.1.2 Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä

Laki biopolttoöljyn käytön edistämisestä (418/2019, jäljempänä "biopolttoöljyn jakeluelvoitelaki") tuli voimaan 1.4.2019. Lain tarkoituksena on edistää biopolttoöljyn käyttöä kevyen polttoöljyn korvaamiseksi lämmityksessä, työkoneissa ja kiinteästi asennetuissa moottoreissa. Tämä

on toteutettu säätämällä kevyen polttoöljyn jakelijoille velvoite toimittaa vuosittain kulutukseen vähimmäisosuus biopolttoöljyä – tätä kutsutaan biopolttoöljyn jakeluelvoitteeksi.

Viimeisimmällä biopolttoöljyn jakeluelvoitelain muutoksella (605/2021) pantiin täytäntöön RED II-direktiivi liikenteen uusiutuvan energian edistämistä koskevan sääntelyn osalta. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelakiin lisättiin RED II-direktiivin mukaiset tietyistä raaka-aineista tuotettujen biopönteiden osuusrajoitukset.

Lain täytäntöönpanosta, velvoitteen täyttämisen valvonnasta ja laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta vastaa Energiavirasto. Valvonta perustuu jakelijoiden vuosittain Energiavirastolle tekemään ilmoitukseen, jossa ilmoitetaan edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimitettujen kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyjen energiasisältöjen määrät tuotteittain. Ilmoitus on annettava viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana. Energiavirasto valvoo jakelijoiden ilmoitusten toimittamista ja tarkastaa niiden tietojen oikeellisuuden sekä määrää tarvittaessa seuraamus- ja virhemaksuista.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain viranomaistehtävät siirtyivät biopolttoöljyn jakeluelvoitelain muutoksen (803/2020) nojalla Verohallinnolta Energiavirastolle vuoden 2021 alusta alkaen. Energiavirasto voi antaa salassapitosäännösten estämättä tehtävää hoidettaessa saatuja tietoja Verohallinnolle verotuksen toimittamista varten.

1.2 Jakeluelvoiteohje

Tässä Energiaviraston jakeluelvoiteohjeessa käsitellään jakeluelvoitelaisissa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa jakelijoille säädettyjä velvoitteita.

Kestävyyden osoittamista käsitellään tarkemmin Energiaviraston toiminnanharjoittajan kestävyyskriteeriohjeessa. RFNBO-polttoaineiden kestävyyskriteerejä ja kestävyden osoittamista erityisesti kansallisen kestävyysjärjestelmän näkökulmasta käsitellään tarkemmin Energiaviraston toiminnanharjoittajan RFNBO-ohjeessa.

Lisätietoja asiasta löytyy Energiaviraston verkkosivuilta. Kysymyksiä asiasta voi lähettää osoitteeseen kestavyyskriteerit@energiavirasto.fi.

1.3 Toiminnanharjoittajat

1.3.1 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvöllinen

Jakeluelvoitelaisissa liikennepolttoaineiden jakelijoille asetetaan velvoite toimittaa kulutukseen uusiutuvia polttoaineita. Vuonna 2025 jakeluelvoite on 16,5 % ja vuonna 2026 19,5 %. Jakelijoiden tulee täyttää lisäksi jakeluelvoitteestaan tiettyjen uusiutuvien polttoaineiden lisävelvoite. Lisävelvoitteen täyttämiseen lasketaan biopolttoaineet ja biokaasu, jotka on tuotettu tai valmistettu jakeluelvoitelain liitteen A-osassa tarkoitetuista raaka-aineista, taikka muuta kuin biologista alkuperää olevat uusiutuvat polttoaineet. Vuonna 2025 lisävelvoite on 3,0 prosenttiyksikköä jakeluelvoitteesta ja vuonna 2026 4,0 prosenttiyksikköä jakeluelvoitteesta. Lisäksi jakelijoiden tulee täyttää tiettyjen uusiutuvien polttoaineiden vähimmäisosuusvelvoite vuodesta 2028 alkaen. Vähimmäisosuusvelvoite tulee täyttää muuta kuin biologista alkuperää olevilla uusiutuvilla polttoaineilla. Vuosina 2028 ja 2029 vähimmäisosuusvelvoite on 1,5 prosenttiyksikköä lisävelvoitteesta ja vuonna 2030 ja sen jälkeen 4,0 prosenttiyksikköä lisävelvoitteesta.

Jakeluelvoite koskee nestemäisten polttoaineiden jakelijoita, joiden kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, biopolttoaineiden ja muuta kuin biologista



alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten liikenteen polttoaineiden määrä on yli miljoona litraa. Velvoite koskee myös kaasumaisten polttoaineiden jakelijoita, joiden kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien maakaasun, biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien kaasumaisten liikenteen polttoaineiden määrä on yli 9 gigawattituntia. Jakeluelvoitelaisissa edellytetään, että uusiutuvien polttoaineiden, joilla jakelija täyttää jakeluelvoitettaan, tulee täyttää kestävyyskriteerit eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä koskevan lain (393/2013, jäljempänä "kestävyyslaki") mukaisesti. Kestävyys osoittamista on käsitelty lyhyesti kappaleessa [2.1](#).

Jakeluelvoite koskee myös vapaaehtoisesti jakeluelvoitteen piirissä olevaa nestemäisten polttoaineiden jakelijaa, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, biopolttoaineiden ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten polttoaineiden määrä on vähintään 100 000 litraa mutta enintään miljoona litraa sekä kaasumaisten polttoaineiden jakelijaa, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien maakaasun, biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien kaasumaisten polttoaineiden määrä on vähintään 1 gigawattituntia mutta enintään 9 gigawattituntia. Jakeluelvoitelaki edellyttää yhtä lailla myös vapaaehtoisesti jakeluelvoitteen piirissä olevilta jakelijoilta, että jakeluelvoitetta täyttävien uusiutuvien polttoaineiden tulee täyttää kestävyyskriteerit. Kestävyys osoittamista on käsitelty lyhyesti kappaleessa [2.1](#).

Vapaaehtoista jakeluelvoitetta on käsitelty tarkemmin kappaleessa [2.13](#).

Lakia ei sovelleta huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitettuun valtion varmuusvarastoon.

1.3.2 Biopolttoöljyn jakeluvollinen

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa asetetaan velvoite korvata osa lämmityksessä, työkoneissa ja kiinteästi asennetuissa moottoreissa käytetystä kevyestä polttoöljystä vuodesta 2021 alkaen biopolttoöljyllä. Vuonna 2021 jakeluelvoite on kolme prosenttia nousten prosenttiyksiköllä joka vuosi kunnes 2028 ja sen jälkeen jakeluelvoite on 10 prosenttia.

Velvoite koskee jakelijoita, joiden kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittama kevyen polttoöljyn määrä on vähintään miljoona litraa. Kulutukseen toimittamisena ei kuitenkaan pidetä sellaista kulutukseen luovuttamista, jossa valmisteverotuslain (182/2010) 6 §:n 6 kohdassa tarkoitettu valtuutettu varastonpitäjä käyttää omassa toiminnassaan verottomassa varastossa valmistamansa, jalostamansa, hallussa pitämänsä, vastaanottamansa tai sieltä lähettämänsä kevyen polttoöljyn. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa edellytetään, että biopolttoöljyjen, joilla biopolttoöljyn jakelija täyttää biopolttoöljyn jakeluelvoitettaan, tulee täyttää kestävyyskriteerit kestävyyslain mukaisesti. Kestävyys osoittamista on käsitelty lyhyesti kappaleessa [3.1](#).

Lakia ei sovelleta huoltovarmuuden turvaamisesta annetussa laissa (1390/1992) tarkoitettuun valtion varmuusvarastoon.

1.4 Raportoinnin yhdistäminen

Jakeluelvoitelain, biopolttoöljyn jakeluelvoitelain ja kestävyyslain mukainen raportointi on yhdistetty samaan tietotaulukkoon. Jakeluelvoitelain ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaista raportointia on käsitelty tarkemmin tämän ohjeen kappaleissa [4.1](#) ja [4.2](#). Kestävyyslain mukaista raportointia on käsitelty tarkemmin Energiaviraston toiminnanharjoittajan kestävyyskriteeriohjeessa ja RFNBO-polttoaineiden osalta Energiaviraston toiminnanharjoittajan RFNBO-ohjeessa.

2 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoite

2.1 Yleistä jakeluelvoitteesta

Jakeluelvoitelailta säädetään liikennepolttoaineita kulutukseen luovuttavien jakelijoiden velvollisuudesta toimittaa uusiutuvia polttoaineita kulutukseen. Jakeluelvoitelain 5 §:n mukaan jakelija, joka toimittaa kulutukseen kalenterivuoden aikana vähintään miljoona litraa moottoribensiiniä, dieselöljyä, maakaasua, biopolttoaineita, biokaasua ja muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia polttoaineita, on velvollinen toimittamaan uusiutuvia polttoaineita kulutukseen tietyn osuuden kulutukseen toimittamiensa polttoaineiden energiasisällöstä. Jakeluelvoitelakia sovelletaan kaikilta osin myös vapaaehtoisesti jakeluelvoitteen piirissä olevaan jakelijaan. Vapaaehtoista jakeluelvoitetta on käsitelty tarkemmin kappaleessa [2.13](#).

Jakeluelvoitelaisissa edellytetään, että uusiutuvien polttoaineiden, joilla jakelija täyttää jakeluelvoitettaan, tulee täyttää kestävyyskriteerit kestävyyslain mukaisesti. Jakelijalla tulee olla joko Energiaviraston hyväksymä kansallinen kestävyysjärjestelmä tai Euroopan komission hyväksymä vapaaehtoinen järjestelmä, jolla uusiutuvien polttoaineiden kestävyys osoitetaan. Suomen kansallisen kestävyysjärjestelmän tai Euroopan komission hyväksymän vapaaehtoisen järjestelmän nojalla myönnettyjä kestävyystodistuksia voi käyttää osana kestävyysjärjestelmää. Kestävyystodistuksen sisältövaatimukset on kuvattu kestävyysasetuksen (Valtioneuvoston asetus eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä, 6/2021) 4 §:ssä. Jakeluelvoitelain 8 §:n mukaan jakelijan on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville kulutukseen toimitetun moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön sekä biopolttoaineiden, biokaasun, uusiutuvan liikennesähkön ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden määrät sekä biopolttoaineiden, biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällöt ja muut tämän lain noudattamisen valvontaa varten tarvittavat tiedot.

Jakeluelvoitetta voi täyttää kaasuverkkoon syötetyllä biokaasulla, joka on tuotettu kaasuverkkoon kytketyssä biokaasulaitoksessa. Energiavirasto katsoo, että jakeluelvoitetta täytettäessä ei ole merkitystä onko fyysisen biokaasun tosiasiallisesti mahdollista kulkea verkkoonsyöttö- ja jakelupisteen välillä. Esimerkiksi alemmpipaineiseen jakeluverkkoon kytketystä biokaasulaitoksesta kaasuverkkoon syötetty biokaasu voidaan katsoa jaelluksi korkeampipaineisen siirtoverkon kautta, vaikka välillä ei olisi paineenkorotusasemaa. Kaasuverkon kautta kulkevan biokaasun kestävyys osoitetaan kestävyystodistuksilla. Mikäli asiassa tulee uutta lainsäädäntöä tai Euroopan komissio tulkitsee asiaa tulevaisuudessa toisin, niin Energiavirasto harkitsee asiaa uudelleen.

Uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön osuus jakelijan kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön kokonaismäärästä eli jakeluelvoite on esitetty taulukossa 1.



TAULUKKO 1 UUSIUTUVIEN POLTTOAINEIDEN JAKELUVELOITE

Vuosi	Jakeluelvoite, %
2020	20,0
2021	18,0
2022	12,0
2023	13,5
2024	13,5
2025	16,5
2026	19,5
2027	22,5
2028	31,0
2029	32,0
2030 ja sen jälkeen	34,0

Mikäli jakelija ostaa liikennesähkön toimittajan latauspisteiden kautta jaellun uusiutuvan sähkön omaan jakeluelvoitteeseensa (ks. kappale [2.17.2](#)), ei liikennesähkön toimittajan kulutukseen toimittama liikennesähkön määrä kasvata jakelijan oman jakeluelvoitteen määrää.

Ravinto- ja rehuksveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun osuus saa olla enintään yhden prosenttiyksikön suurempi kuin niiden osuus oli kulutukseen toimitetuista liikennepolttoaineista vuonna 2020, kuitenkin enintään 7 prosenttiyksikköä jakeluelvoitteesta. Energiavirasto vahvisti 30.6.2021 antamallaan [päätöksellä \(Dnro 2140/750/2021\)](#) ravinto- ja rehuksveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuuden (nk. crop cap -osuus) määräksi 2,6 prosenttiyksikköä.

Sellaisten ravinto- ja rehuksveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun, joihin liittyy suuria epäsuoran maankäytön muutoksen riskejä, osuutta jakeluelvoitteesta alennetaan seuraavasti:

1) osuus ei saa ylittää:

a) tällaisten polttoaineiden osuutta vuonna 2019 kulutukseen toimitettujen biopolttoaineiden ja biokaasun energiasisällön kokonaismäärästä 30 päivän kesäkuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2023 välisenä aikana nämä päivät mukaan lukien;

b) 50 prosenttia tällaisten polttoaineiden osuudesta vuonna 2019 1 päivän tammikuuta 2024 ja 31 päivän joulukuuta 2029 välisenä aikana nämä päivät mukaan lukien;

2) 1 päivästä tammikuuta 2030 edellä tarkoitettuja biopolttoaineita tai biokaasua ei saa sisältyä jakeluelvoitteeseen.

Energiaviraston määräyksellä vahvistetaan edellä tarkoitettujen ravinto- ja rehuksveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuudet. Komissio on määritellyt ainoastaan palmuöljyn korkean ILUC-riskin raaka-aineeksi tällä hetkellä. Suomessa palmuöljystä tuotettujen biopolttoaineiden osuus oli nolla vuonna 2019, joten niitä ei voi hyödyntää jatkossa jakeluelvoitteen täyttämässä. Rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos kyseinen biopolttoaine- tai bio-



kaasuerä on sertifioitu sellaisena biopolttoaineena tai biokaasuna, josta todennäköisesti ei aiheudu epäsuoria maankäytön muutoksia. Jakelija voi käyttää komission RED II:n 30 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti hyväksymiä vapaaehtoisia järjestelmiä vähäisen ILUC-riskin biopolttoaineiden ja biokaasun sertifiointiin.

Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteen ilmoittamista on käsitelty tarkemmin kappaleessa [4.1.](#)

Jakeluelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraa jakeluelvoitelain mukaan seuraamusmaksu, jonka suuruus määräytyy laiminlyönnin suuruuden mukaan¹.

2.2 Uusiutuva liikennesähkö

Jakelija voi täyttää jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua jakeluelvoitettaan Suomessa sijaitsevien yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden kautta liikenteeseen toimitetulla uusiutuvalla sähköllä. Uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön lasketaan täyttävän jakeluelvoitetta kolminkertaisena.

2.2.1 Määritelmät

Jakeluelvoitelain 2 §:n 1 momentin 18 kohdan mukaan *yleisesti saatavilla olevalla latauspisteellä* tarkoitetaan sähkön siirtämiseksi sähköajoneuvoon tarkoitettua kiinteää tai liikkuvaa, verkossa tai sen ulkopuolella olevaa rajapintaa, jossa voi olla yksi tai useampi liitin eri liitintyyppisiä varten, mutta jolla voidaan ladata vain yksi sähköajoneuvo kerrallaan, lukuun ottamatta antoteholtaan enintään 3,7 kW:n laitteita, joiden ensisijainen tarkoitus ei ole sähköajoneuvojen lataaminen ja joka sijaitsee suurelle yleisölle avoimessa paikassa tai tilassa, riippumatta siitä, sijaitseeko vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuuri julkisessa vai yksityisessä kiinteistössä ja sovelletaanko paikkaan tai tilaan pääsyä koskevia rajoituksia tai ehtoja, sekä riippumatta sovellettavista vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöehdoista ja jonka mittauslaite täyttää mittauslaitelaisissa (707/2011) säädetyt vaatimukset.

Jakeluelvoitelain muutosta koskevan hallituksen esityksen (HE 121/2024) mukaan *liikennesähkö* on liikenteeseen jaeltua sähköä riippumatta siitä, onko sähkö tuotettu fossiilisista vai uusiutuvista lähteistä.

Jakeluelvoitelain 2 §:n 11 kohdan mukaan liikennesähkön osalta *kulutukseen toimittamisella* tarkoitetaan liikennesähkön kulutukseen toimittamista yhden tai useamman yleisesti saatavilla olevan latauspisteen kautta.

Liikennesähkön toimittajan tulee täyttää jakeluelvoitelain 2 §:n 1 momentin 17 kohdan mukainen määritelmä. Kyseisen määritelmän mukaan *liikennesähkön toimittajalla* tarkoitetaan tahoja, joka vastaa latauspisteen hallinnoinnista ja toiminnasta ja joka tarjoaa latauspalvelua loppukäyttäjille, myös liikkumispalvelun tarjoajan nimissä ja puolesta. Energiavirasto katsoo, että em. määritelmän täyttämiseksi liikennesähkön toimittajan tulee olla sellainen taho, jonka kanssa jakelija voi tehdä jakeluelvoitelain 6 a §:n mukaisen sopimuksen (ks. kappale 2.17) ja jolta jakelija saa em. sopimuksen nojalla jakeluelvoitelain edellyttämät tiedot liikennesähkön raportoinnista varten (ks. kappale 4.1). Liikennesähkön toimittaja ei ole jakeluelvoitelain mukainen

¹ Jakeluelvoitelain 11 §:n mukaan seuraamusmaksu on 0,04 €/MJ.



jakelija, mikäli se ei täytä samanaikaisesti myös jakelijan määritelmää, eikä liikennesähkön toimittajalta tällöin edellytetä jakeluvuoteen täyttämistä eikä liikennesähkön tietojen raportoinnista Energiavirastolle.

2.2.2 Uusiutuvan liikennesähkön määrä

Jakeluvuoteeseen hyväksyttävän uusiutuvan liikennesähkön määrän määrittämiseen on olemassa kaksi eri menetelmää:

- a) Uusiutuvan liikennesähkön määrä saadaan kertomalla yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden kautta liikenteeseen toimitetun sähkön määrä Suomen kahden edellisen vuoden aikana toimitetun uusiutuvan sähkön keskimääräisellä osuudella, **mikäli yleisesti saatavilla oleva latauspiste on yhdistetty sähköverkkoon**. Energiavirasto vahvistaa ja julkaisee [verkkosivuillaan](#) vuosittain kunakin vuonna sovellettavan uusiutuvan sähkön keskimääräisen osuuden Tilastokeskukselta saamiensa tietojen perusteella.
- b) Liikennesähkö voidaan katsoa kokonaan uusiutuvaksi, mikäli sähkö saadaan suorasta liitäntästä uusiutuvaa sähköä tuottavasta laitoksesta (sisältäen myös esim. akun) **eikä yleisesti saatavilla oleva latauspiste ole yhdistetty sähköverkkoon**. Mikäli yleisesti saatavilla oleva latauspiste on yhdistetty sähköverkkoon, sovelletaan uusiutuvan liikennesähkön määrän määrittämisessä edellä kuvattua menetelmää a), sillä jakeluvuotelaki ei mahdollista Energiavirastolle uusiutuvaa sähköä tuottavaa laitosta koskevien mitausjärjestelyjen asianmukaista varmistusta tällä hetkellä.

Energiavirasto pystyy vahvistamaan kunakin vuonna sovellettavan uusiutuvan sähkön osuuden vasta kyseessä olevan kalenterivuoden loppupuolella, kun edellisen vuoden uusiutuvan sähkön osuus saadaan vahvistettua. Jakelijan on otettava tämä huomioon tehdessään jakeluvuotelain 6 a §:ssä tarkoitettuja sopimuksia (ks. kappale 2.17), mikäli sopimuksia tehdään etupainotteisesti ennen vahvistetun uusiutuvan sähkön osuuden julkaisua. Esimerkiksi vuonna 2025 sovellettavan keskimääräisen uusiutuvan sähkön osuus vahvistettiin vasta vuoden 2025 loppupuolella, kun vuoden 2024 uusiutuvan sähkön määrä saatiin varmennettua. Vuonna 2025 sovellettava keskimääräinen uusiutuvan sähkön osuus on 53,34 %.

2.3 Jakeluvuoteen joustomekanismi

Jakelija voi täyttää jakeluvuotelain 5 §:n 1 momentissa säädetyistä jakeluvuoteestaan Suomessa toteutetuilla vaihtoehtoisilla päästövähennystoimilla enintään 5,5 prosenttiyksikköä. Päästövähennystoimella saavutetun kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee olla kaksinkertainen verrattuna polttoaineen aiheuttamaan päästöön. Tässä kappaleessa kerrotaan miten polttoaineen jakelija voi hyödyntää joustomekanismia, millaisia hillintätoimia siihen voidaan hyväksyä, miten hyväksymisprosessi etenee ja mitä vaatimuksia jakelijan tulee noudattaa.

Energiavirasto tulee julkaisemaan joustomekanismiin liittyvää tarkempaa ohjeistusta ja menettelyjä, sitä mukaan kuin uutta ratkaisukäytäntöä syntyy hakemusten käsittelyn ja päätösten yhteydessä. Energiavirasto pyytää joustomekanismista kiinnostuneita jakelijoita olemaan suoraan yhteydessä Energiavirastoon avoimissa kysymyksissä, ristiriitaisuuksissa ja muissa epäselvyyksissä.



2.3.1 Sääöstäusta jakeluvaihteen joustomekanismille

Jakeluvaihtelakiin lisättiin joustomekanismi vuonna 2025. Joustomekanismin tarkoituksena on tuoda joustavuutta jakeluvaihteen toteuttamiseen ja mahdollistaa kustannustehokkaat hillintätoimet. Jakelija voi korvata enintään 5,5 prosenttiyksikköä vuotuisesta jakeluvaihteestaan rahoittamalla kotimaisia vaihtoehtoisia päästövähennystoimia taakanjako- ja maankäyttösektoreilla. Näistä joustotoimista enintään 1 prosenttiyksikkö voi koostua maankäyttösektorin hankkeista. Joustomekanismin käyttöönotosta ja rajoista säädetään jakeluvaihtelain lisäksi tarkemmin valtioneuvoston asetuksessa jakeluvaihteen joustomekanismista (364/2025, jäljempänä myös "joustomekanismiasetus"). Kyseisessä asetuksessa säädetään esimerkiksi siitä, millaisia päästövähennystoimia voidaan hyväksyä joustomekanismiin (esimerkiksi öljylämmityksestä luopuminen, tietyt energiatehokkuustoimet, metsitys ja muut ilmastotoimet) sekä asetetaan vaatimuksia toimenpiteiden laskennalle, lisäisyydelle, riskien hallinnalle ja seurannalle. Asetuksessa säädetään myös joustomekanismia koskevan hakemuksen sisällöstä ja käsittelystä sekä todentajan antamien lausuntojen vaatimuksista. Jakeluvaihtelaki ja joustomekanismiasetus ovat toistaiseksi voimassa olevaa kansallista lainsäädäntöä, eikä niille ole asetettu mitään tiettyä määräaika tai toimintakautta.

2.3.2 Jakeluvaihteen joustomekanismi ja sitä koskevat vaatimukset

Jakelija voi täyttää jakeluvaihtelain mukaisesta jakeluvaihteestaan Suomessa toteutetuilla vaihtoehtoisilla päästövähennystoimilla enintään 5,5 prosenttiyksikköä. Taakanjakosektorilta Energiavirasto voi hyväksyä vaihtoehtoiseksi päästövähennystoimeksi toimen, joka kohdistuu sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisiin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) 525/2013 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/842 (myös "taakanjakoasetus") 2 artiklassa tarkoitettuun soveltamisalaan. Maankäyttösektorilta Energiavirasto voi hyväksyä vaihtoehtoiseksi päästövähennystoimeksi toimen, joka kohdistuu ilmastolain (423/2022) 6 §:n 9 kohdassa tarkoitettuun maankäyttösektoriin. Tällaisella päästövähennystoimella voidaan täyttää enimmäisosuudesta enintään 1 prosenttiyksikköä. Näin ollen Energiavirasto katsoo, että toimia, joiden päästöjä tai päästövähennyksiä ei lasketa mainituille sektoreille Suomen kasvihuonekaasuinventaarissa, ei voida hyväksyä jakeluvaihteen joustomekanismitoimiksi.

Jakeluvaihtelain 5 d §:n 4 mom. mukaan päästövähennystoimella saavutetun kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee olla:

- 1) luotettavasti mitattu, lisäinen ja pysyvä;
- 2) laskettu suhteessa laskennalliseen arvioon päästöjen tai poistumien kehityksestä ilman päästövähennystoimen toteutusta;
- 3) kaksinkertainen verrattuna yhden megajoulen dieselin aiheuttamaan kasvihuonekaasupäästöön;
- 4) sellainen, että toimi ei aiheuta kasvihuonepäästöjen kasvua tai hiilinielun pienenemistä toiminnan rajojen ulkopuolella; ja
- 5) riippumattoman todentajan varmentama.

Lisäisyydestä säädetään tarkemmin joustomekanismiasetuksen 5 §:ssä ja asiaa kuvataan lisäksi asetuksen muistiossa. Yhden megajoulen dieselin aiheuttamaan kasvihuonekaasupäästö on hallituksen esityksen ([HE 121/2024](#)) mukaisesti tilastokeskuksen käyttämä päästökerroin 73,3 grammaa hiilidioksidiekvivalenttia megajoulelta. Huomioiden vaatimus kaksinkertaisesta pääs-



tövähennysvaikutuksesta, päästövähennystoimella saavutetulla 146,6 grammaa hiilidioksidiekvivalenttia päästövähennemällä voi täyttää 1 megajoulea vastaavan osuuden jakeluvaihtoehtosta. Käytetty päästökerroin poikkeaa eräissä muissa yhteyksissä käytetystä päästökertoimesta 94 grammaa hiilidioksidiekvivalenttia megajoulelta.

Valtioneuvoston julkaisemassa oppaassa vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden hyviin käytäntöihin ([VN julkaisu 2023:3](#)) on lueteltu yhdeksän hyvien käytäntöjen mukaista, vakiintunutta kansainvälistä minimikriteeriä. Energiavirasto hyödyntää opasta osana joustomekanismitoimen hyväksyttävyydelle asetettujen vaatimusten tulkintaa. Näistä kohdat 1–7 ovat yhtenevät joustomekanismia koskevien säädösten kanssa ja kohdat 8–9 täydentävät niitä. Oppaassa avataan ja selitetään näitä käsitteitä kattavasti.

Oppaassa luetellut hyvien käytäntöjen mukaiset, vakiintuneet kansainväliset minimikriteerit ovat:

1. Lisäisyys
2. Vankka perusura
3. Vankka laskentamenetelmä
4. Seuranta ja raportointi
5. Pysyvyys
6. Hiilivuodon välttäminen
7. Aitous, riippumaton todentaminen ja sertifiointi
8. Kaksoislaskennan välttäminen
9. Merkittävän haitan välttäminen (DNSH-periaate)

Kaksoislaskennan välttämällä tarkoitetaan, ettei samaa hillintätulosta tulisi hyödyntää kahteen kertaan esimerkiksi eri sertifiointiohjelmien puitteissa tai eri ostajien toimesta sekä sitä, ettei hillintätulosta tulisi lukea hyväksi useampaan päällekkäiseen tavoitteeseen. DNSH-periaatteen mukaisesti tulisi välttää merkittäviä kielteisiä vaikutuksia ympäristöön tai muihin yhteiskunnallisiin tavoitteisiin. Vaikkei laissa ole siitä erillistä pykälää, hillintätoimilla ei saa olla merkittäviä haittoja esimerkiksi luonnon monimuotoisuudelle, vesistöille tai paikalliselle ilmalle ja toimijoiden tulee sitoutua kunnioittamaan ihmisoikeuksia. DNSH-kriteerit on määritelty EU:n taksonomiaasetuksen 17 artiklassa ([\(EU\) 2020/852](#)).

2.3.3 Hyväksyttävät joustomekanismit

Joustomekanismiasetuksen 1 §:ssä on listattu yhdeksän hillintätoimea, jotka Energiavirasto voi hyväksyä. Lisäksi mainitaan, että Energiavirasto voi hyväksyä myös muut päästövähennysten, hiilensidonnin ja hiilivaraston ylläpitotoimet taakanjako- ja maankäyttösektorilla. Energiavirasto hyväksyy päästövähennystoimet aina tapauskohtaisesti kokonaisvaltaisen harkinnan perusteella ottaen huomioon alalla tapahtuneet muutokset ja kehityksen muun muassa menetelmien, menettelyiden ja säädösten osalta. Hyväksytyt päästövähennystoimet tullaan julkaisemaan Energiaviraston verkkosivuilla ja ohjeita päivitetään kaikilta osin sitä mukaan, kun syntyy ratkaisukäytäntöä päätöksistä. Vaikka jokin toimi on listattu asetuksessa tai Energiavirasto on hyväksynyt toimen aiemmin, se ei automaattisesti tarkoita, että hillintätoimi olisi kaikilta osin vaatimusten mukainen kaikissa tapauksissa. Toisaalta myös listalta puuttuvat vaatimusten mukaiset hillintätoimet voidaan hyväksyä jakeluvaihtoehtojen joustomekanismiksi.

Toistaiseksi Energiavirasto ei lähtökohtaisesti hyväksy hillintätoimeksi asetuksessa listattua biohiilen käyttöä maanparannusaineena, sillä se ei vielä näy Suomen kasvihuonekaasuinventaariossa, eikä näin ollen edistä Suomen kasvihuonekaasupäästöjen vähennysvaihtoehtoja, jotka on

mainittu jakeluvaihtoehtolain 5 d §:n 2 momentissa. Tulkinnan mukaan toimia, joiden päästöjä tai päästövähennyksiä ei lasketa taakanjako- tai maankäyttösektorille Suomen kasvihuonekaasuinterventiossa, ei lasketa mukaan kyseisen sektorin toimiksi. Näin ollen näitä toimia ei myöskään voida hyväksyä jakeluvaihtoiteen joustomekanismitoimiksi jakeluvaihtoehtolain 5 d §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti. Mikäli tilanne muuttuu inventaarion tai lainsäädännön osalta, Energiavirasto arvioi hyväksyttävyyttä uudelleen. Energiavirasto pitää mahdollisena, että biohiilen käyttö näkyy inventaariossa tulevina vuosina.

Päästövähennyksen tai hiilenpoiston tulee olla pysyvä jakeluvaihtoehtolain 5 d §:n 4 momentin kohdan 2) mukaan. Pysyvyydelle ei säädetä laissa tai asetuksessa tarkempaa määritelmää, mutta pysyvyyden käsitettä on avattu esitöissä. Hallituksen esityksessä ([HE 121/2024](#)) mainitaan, että pysyvyytsuorituksen tavoitellaan lähtökohtaisesti pitkäaikaista hiilen poistoa ilmakehästä ja maankäyttösektoriin kohdistuvien toimien keston tulisi tyypillisesti olla useita vuosia, tietyissä tapauksissa vuosikymmeniä. Lisäksi hallituksen esityksessä todetaan, että pysyvyytsuorituksesta tulisi arvioida tapauskohtaisesti, vaikka toimitus tyyppi olisikin listattu esimerkkilistauksessa. Myös muistiossa joustomekanismitasuksesta ([VN/25792/2024](#)) mainitaan, että pysyvyyden väliaikaisuuden vuoksi (35 tai 5 vuotta) EU:n sertifiointikehystä hillintätoimille ei voida suoraan soveltaa kansalliseen jakeluvaihtoiteen joustomekanismiin. Näin ollen Energiaviraston tulkinnan mukaan päästövähennyksen pysyvyyden tulisi tyypillisesti olla vähintään kymmeniä vuosia, mutta tarkka minimiaika tulee ratkaista aina erikseen hakemuskäsittelyssä. Tämä voi rajoittaa joidenkin joustomekanismitoimien hyväksymistä, vaikka ne olisivatkin listattu mahdollisina toimina joustomekanismitasuksen 1 §:ssä. Tyypillisiä hillintätoimia, joiden pysyvyys voi olla liian lyhyt hyväksyttäväksi jakeluvaihtoiteen joustomekanismiksi, ovat esim. jotkin metsätalouteen liittyvät toimet tai niihin liittyvät laskentatavat.

2.3.4 Joustomekanismin hyväksymishakemus

Jakelijan on haettava hillintätoimen hyväksymistä Energiavirastolta ennen toimen toteuttamista. Hakemuksessa on esitettävä jakeluvaihtoehtolain säädettyjen vaatimusten täyttämisen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Hakemukseen on myös liitettävä todentajan lausunto päästövähennysoimen vaatimustenmukaisuudesta. Hakemus jätetään Energiaviraston sähköisessä [asiointipalvelussa](#) tammikuusta 2026 alkaen. Hakemuksen voi jättää yrityksen [valtuuttama](#) henkilö. Tarkemmat ohjeet valtuuttamisesta löytyvät [asiointipalvelusta](#). Asiantajajärjestelmässä täytetään lomakkeelle hakijan perustiedot ja vastataan asian käsittelyyn liittyviin kysymyksiin. Joustomekanismitoimen tarkempi kuvaus ja suunnitelma liitetään asiantajajärjestelmään liitetiedostoina. Hakemuksen rakenne on tältä osin vapaamuotoinen, mutta sen tulisi vähintään sisältää laissa, asetuksessa ja tässä ohjeessa esitetyt vaatimukset. Yleensä yhdellä hakemuksella haetaan hyväksyntää yhden tyyppiselle toimelle, jolla voi olla yksi tai useampi sijainti.

Energiavirasto pyytää jakelijalta täydennystä tai selvitystä hakemukseen tarvittaessa, ennen asian ratkaisemista. Jakelija voi tarvittaessa täydentää hakemustaan myös oma-aloitteisesti. Energiavirasto arvioi hakemuksen ja todentajan lausunnon perusteella, täyttääkö hanke laissa säädetty joustomekanismin vaatimukset ja onko hanke sopiva joustomekanismiin vapautumisriskin osalta. Vapautumisriskin ollessa merkittävä tai jos riskin minimoiminen tai estäminen ei ole riittävää, toimi voitaisiin jättää hyväksymättä jakeluvaihtoiteen joustomekanismiin Energiaviraston tapauskohtaisella harkinnalla.

Energiavirasto tekee hakemuksen perusteella asiasta päätöksen. Päätöksellä joko hyväksytään tai hylätään haettu joustomekanismitoimi sekä asetetaan ehtoja ja määräyksiä polttoaineen jakelijalle. Jos hakemus hylätään, jakelija ei voi hyödyntää kyseistä hanketta jakeluvaihtoiteensa



täytössä. Jakelijalla on oikeus saada perusteltu päätös ja tarvittaessa jakelija voi hakea päätökseen oikaisua Energiavirastolta. Mikäli jakelija saa hylkäävän päätöksen, voi jakelija halutessaan muokata hankettaan ja jättää uuden hakemuksen. Päätökset ovat julkisia ja ne julkaistaan Energiaviraston verkkosivuilla. Päätös on maksullinen päätöksen ratkaisusta riippumatta. Päätösmaksun suuruudesta säädetään Työ- ja elinkeinoministeriön asetuksessa Energiaviraston maksullisista suoritteista (1334/2025). Vuonna 2026 ovat voimassa seuraavat asetuksen 4 §:n 23 kohdan alakohtien mukaiset päätösmaksut liittyen jakeluvaihteen joustomekanismiin:

- a) päätös suppeasta joustomekanismin hyväksymishakemuksesta 7 220 euroa,
- b) päätös laajasta joustomekanismin hyväksymishakemuksesta 14 440 euroa ja
- c) päätös joustomekanismin arviointiraportista 3 610 euroa.

Suppealla joustomekanismin hyväksymishakemuksella tarkoitetaan hakemusta hillintätoimelle, joka on pääosin käsitelty ja hyväksytty jo aiemmin. Kyseessä voisi olla esim. muutoksen hakeminen päätökseen, toimen laajentaminen tai toimen kehittäminen.

Joustomekanismiasetuksen 2 §:n mukaan hyväksymishakemuksessa tai sen liitteissä on esitettävä vähintään seuraavat tiedot:

- 1) jakelijan nimi, kotipaikka ja yhteystiedot;
- 2) mahdollisen toimen toteuttajan nimi, kotipaikka ja yhteystiedot;
- 3) hillintätoimen nimi ja toimityyppi;
- 4) toimen tarkka sijainti;
- 5) toimen kuvaus;
- 6) toimen aloituspäivä ja kesto (toteutuskausi);
- 7) kuvaus ja perustelut toimen jakeluvaihtelain 5 d §:n 2–4 momentissa tarkoitettujen vaatimusten täyttymisestä;
- 8) hillintätoimen laskenta- ja mittaumenetelmä sekä tarvittaessa hiilivarastojen alkutilan kuvaus;
- 9) perusraskenaarion kuvaus, joka sisältää kaikki kasvihuonekaasutaseet;
- 10) arvio mahdollisen hiilivuodon määrästä ja kuvaus hiilivuodon hallinnasta;
- 11) laskentamenetelmällä etukäteen arvioidut toimella aikaansaadut päästövähennykset tai poistumien lisäykset (hillintätulos) verrattuna 3 §:ssä tarkoitettuun perusraskenaarioon;
- 12) tarkkailusuunnitelma, joka sisältää riskienhallinnan kuvauksen mahdollisten häiriöiden osalta tai hillintätoimen vaikutuksen vapautumisen osalta, sekä selvityksen vastuukysymyksistä tällaisessa tilanteessa.

Muistiossa joustomekanismiasetuksesta ([VN/25792/2024](#)) on kuvailtu vaatimuksia tarkemmin. Seuraavassa taulukossa on selvennetty vaatimusten sisältöä lyhyesti.

	Selvitys ja vaatimukset
1. Jakelijan tiedot	Hakemuksen tekevä jakelija (yrityksen nimi, Y-tunnus, yhteyshenkilö).
2. Toteuttajan tiedot	Jos hankkeen käytännön toteuttaja on jokin muu taho (esim. kumppaniyritys tai maanomistaja), annetaan tämän tiedot (nimi, Y-tunnus tms.) Jakelija voi siis toimia rahoittajana hankkeessa, jonka joku muu taho suorittaa – tällöin molemmat osapuolet yksilöidään.



3. Hillintätöiden nimi ja toimityyppi	Kuvaava nimi (esim. "Yrityksen X öljylämmityksestä luopuminen") ja luokittelu, mihin edellä mainittuun toimikategoriaan hanke kuuluu. Mikäli hanke ei selvästi kuulu asetuksessa lueteltuihin, se kuvataan "muuna päästövähennysoimena".
4. Sijainti	Hankkeen tarkka sijainti tai sijainnit. Ilmoitetaan esimerkiksi osoite, kiinteistö-tunnus, koordinaatit tai karttaliite. Jos hanke koostuu useista kohteista (esim. 10 eri kiinteistön öljykattilan vaihto), jokainen sijainti eriteltynä. Joissain tapauksissa on mahdollista hyödyntää toimen toteuttajan ylläpitämää rekisteriä, johon sijainnit ja muut asiaan liittyvät paikkakohtaiset tiedot kirjataan. Tätä on kuvattu tarkemmin kappaleessa "Toimet, jotka kohdistuvat useaan sijaintiin". Hankkeen on sijaittava Suomessa.
5. Kuvaus toimesta	Yksityiskohtainen selostus toimenpiteestä. Mitä tehdään, miten ja milloin. Kerrotaan hankkeen tekninen toteutus, aikataulu (aloituspäivä, kesto) ja muut olennaiset seikat.
6. Toteutuskausi	Toteutuskaudella tarkoitetaan ajanjaksoa, jonka aikana toimi tuottaa päästövähennyksiä. Jos vaikutus on kertaluonteinen, sekin mainitaan. Monesti tämä on sama kuin hankkeen tekninen kesto, mutta esim. metsityksessä toteutuskausi voi olla vuosia (puusto kasvaa 30 v).
7. Vaatimusten täyttyminen	Perustelut ja kuvaus, miten hanke täyttää jakeluvaihtelain 5 d §:n 4 momentin vaatimukset (lisäisyys, pysyvyys, hiilivuoto jne.). Jakelijan on myös perusteltava kohdistuvatko toimet taakanjakosektorille vai maankäyttösektorille.
8. Laskenta- ja mittausmenetelmät	Tiedot hillintätöiden laskenta- ja mittausmenetelmistä. Jakelijan tulisi yksilöidä kasvihuonekaasujen päästövähennysten tai poistumien laskennassa käytetyt päästölähteet, -nielut ja -varastot sekä kuvata sovellettavat laskenta- ja mittausmenetelmät. Lisäksi jakelijan tulisi lisätä hakemukseen hiilivarastojen alkutilan kuvaus, mikäli se on toimen kannalta oleellista.
9. Perusraskenaario	Kuvaus hankkeen vertailutilanteesta ilman toimia. Selitetään, mitä todennäköisesti tapahtuisi ilman hanketta ja millä päästötasolla (perusura). Perusraskenaario voidaan johtaa esimerkiksi menneestä kulutuksesta tai tyyppillisestä keskimääräisestä tasosta. Perusraskenaarion laatimisessa käytettävien lähestymistapojen ja laskentamenetelmien tulisi varmistaa, ettei päästötaso ole yliarvioitu ottaen huomioon päästöihin ja poistumiin sekä niiden määrällistämiseen liittyvä epävarmuus.
10. Hiilivuotoriski	Arvio hankkeen mahdollisista välillisistä vaikutuksista muilla sektoreilla tai paikoissa. Hiilivuodolla tarkoitetaan kasvihuonekaasupäästöjen kasvua tai poistuman vähenemisistä, joka tapahtuu joustomekanismiin sisällytettävän toimen rajojen ulkopuolella. Kaikki toimesta mahdollisesti aiheutuvat hiilivuodon lähteet tulisi kuvata hakemuksessa. Kuvattava, kuinka toimen toteutuksessa vältetään tai minimoidaan hiilivuodon lähteet. Jakeluvaihtelun joustomekanismissa hiilivuodon riskiä olisi tarkastel-



	<p>tava Suomen kontekstissa. Hiilivuodon riskin hallinnassa olisi mahdollista hyödyntää kansainvälisesti hyväksytyjä ohjeita, esimerkiksi Pariisin sopimuksen sertifiointimekanismin menetelmiä koskevaa standardia ja sen mukaisia soveltuvia menetelmiä. Hiilivuoto ei olisi yhtä relevantti kaikissa toimityypeissä, vaan se koskisi erityisesti metsä- ja maankäyttösektorin toimia. Sen riski tulisi kuitenkin ottaa huomioon kaikissa toimityypeissä.</p> <p>Hiilivuodon määrä, jota ei voitaisi hakemuksessa esitetyillä hiilivuodon hallintatoimilla välttää, vähennettäisiin toteutuneesta hillintätuloksesta.</p>
11. Arvioitu päästövähennys	<p>Laskelma hankkeen odotetusta <i>hillintätuloksesta</i> (CO₂-ekv-tonnia), eli kuinka paljon päästöjä vähenee tai nielu kasvaa verrattuna perusuraan. Tämä annetaan yleensä vuositasolla ja koko toteutuskaudelle yhteenlaskettuna. Arviossa käytetään edellä kohdissa 8–10 kuvattuja menetelmiä. Nämä luvut ovat alustavia ja ne tullaan todentamaan erikseen, mutta antavat Energiavirastolle kuvan hankkeen mittaluokasta.</p>
12. Tarkkailusuunnitelma	<p>Suunnitelma siitä, miten hankkeen toteutusta ja vaikutuksia seurataan käytännössä. Tämä sisältää tiedonkeruun ja raportoinnin järjestämisen sekä riskienhallintasuunnitelman mahdollisten häiriöiden tai vapautumisten varalle. Tarkkailusuunnitelmassa on esitettävä arvio toimen tuottamien hillintätulosten vapautumisriskistä ja kuvattava, miten vapautumisriski minimoidaan tai estetään. Tarkkailusuunnitelman tulisi sisältää myös kuvauksen siitä, miten vastuukysymykset riskien toteutuessa jakautuvat.</p> <p>Hakemukseen sisällytettävään vapautumisriskin arviointiin voisi sisällyttää esimerkiksi seuraavanlaisiin tapahtumiin kytkeytyviä riskejä:</p> <ul style="list-style-type: none">(a) toiminnan rahoitus ja hallinta, omaisuuden omistajuus, kasvavat vaihtoehtokustannukset;(b) sääntelyyn liittyvä epävarmuus ja sosiaalinen epävakaus, poliittiset, hallinnolliset ja oikeudelliset riskit, terrorismi, rikollisuus ja sota;(c) luonnonkatastrofit ja äärimmäiset tapahtumat, kuten metsäpalot, tuohyönteiset, kuivuudet ja tulvat sekä geologisiin varastointeihin liittyvät epävarmuudet ja niihin kohdistuvat muutokset;(d) ilmastonmuutoksen vaikutukset, jotka pahentavat edellä mainittuja riskejä.

2.3.5 Perusraskenaario

Joustomekanismiasetuksen 3 §:n mukaan perusraskenaarion tulee tuottaa konservatiivinen arvio todennäköisestä päästö- ja poistumatasosta, joka toteutuisi ilman toimea. Perusraskenaarion laatimisessa käytettävien lähestymistapojen ja laskentamenetelmien tulee varmistaa, ettei nettopäästötaso ole yliarvioitu ottaen huomioon päästöihin ja poistumiin sekä niiden määrällistämiseen liittyvä epävarmuus.

Perusraskenaarion laatimisessa voidaan käyttää seuraavia lähestymistapoja:

- 1) alaspäin mukautetut historialliset päästöt;
- 2) kunnianhimoinen vertailukohta; tai
- 3) paras saatavilla oleva teknologia.



Jos jakelija käyttää perusuraskenaarion laatimisessa muita kuin edellä tarkoitettuja lähestymistapoja, hakemuksessa tulee esittää riittävän tarkka kuvaus käytetyistä oletuksista ja laskentamenetelmistä siten, että laskenta on toistettavissa. Lisäksi jakelijan tulee esittää käytettyyn lähestymistapaan liittyvät epävarmuustekijät siten, että käytetyn lähestymistavan luotettavuutta voidaan verrata suhteessa edellä 1–3 kohdassa tarkoitettuihin perusuran laatimisen lähestymistapoihin. Jakelijan on lisäksi perusteltava valitsemansa lähestymistavan käyttö.

2.3.6 Lisäisyys

Lisäisyydestä säädetään tarkemmin joustomekanismiasetuksen 5 §:ssä. Jakelijan on osoitettava hakemuksessa, että käytetyllä laskentamenetelmällä kohdassa etukäteen arvioidut toimella aikaansaadut hillintätulokset johtuvat hillintätoimen toteuttamisesta eivätkä ulkoisista tekijöistä, jotka eivät liity kyseiseen toimeen. Hakemuksessa on myös osoitettava luotettavasti, ettei toimea toteutettaisi ilman jakeluvaihteen joustomekanismin kannustinvaikutusta. Taloudellinen lisäisyys voidaan osoittaa joko investointianalyysillä tai esteanalyysillä.

Lisäisyysarviossa on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat politiikkatoimet, mukaan lukien sääntely. Arviossa olisi sovellettava konservatiivista lähestymistapaa, jolla vältettäisiin päästöjen, teknologioiden tai toimintatapojen lukitseminen tasolle, joka ei olisi yhteensopiva jakeluvaihteen joustomekanismin yleisen tavoitteen, kansallisten ilmastovaihteiden tai Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteen kanssa.

Hakemuksessa on kuvattava menetelmät, joilla lisäisyys osoitetaan. Lisäisyyden osoittaminen edellyttäisi mekanismin hyötyjen ennakkoharkintaa, sääntelyllistä lisäisyysanalyysiä, lukkiutumisen välttämistä sekä taloudellisen lisäisyyden osoittamista. Taloudellinen lisäisyys tarkoittaisi sitä, etteivät kyseinen toimi ja sen tuottamat tulokset toteutuisi ilman kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten tai hiilenpoistojen lisäysten myynnistä saatavia tuloja. Myös mahdolliset valtion tuet toimen toteutukselle on huomioitava kannattavuutta arvioitaessa.

Taloudellinen lisäisyys voitaisiin osoittaa joko:

- (1) Investointianalyysillä (oletusmenetelmä), joka osoittaa, ettei toimea toteutettaisi ilman joustomekanismin kannustinvaikutusta, tai
- (2) Esteanalyysillä, jossa arvioidaan toiminnan esteet, kuten rahoitus- ja hallinnolliset esteet tai toiminnan uutuus. Esteanalyysi tulisi tehdä huomioiden asiaankuuluvat kansalliset politiikkatoimet ja alan käytännöt.

Investointianalyysiä tai esteanalyysiä voitaisiin täydentää yleisten käytäntöjen analyysillä, jossa osoitetaan, että toimi ei ole jo yleinen käytäntö relevantilla toimialalla tai maantieteellisellä alueella. Jakelijat voivat halutessaan hyödyntää analyysien laatimisessa soveltuvin osin esimerkiksi Pariisin sopimuksen artiklan 6.4 mekanismin (Paris Agreement Crediting Mechanism, PACM) puitteissa kehitettyjä ja hyväksytyjä [metodologiatyökaluja](#), kuten investointianalyysityökalua (A6.4-AMT-002) ja yleisten käytäntöjen analyysityökalua (A6.4-AMT-001). Työkalujen hyödyntäminen ei ole pakollista, vaan jakelijat voivat käyttää myös muita perusteltuja lähestymistapoja analyysien laatimisessa.

2.3.7 Hyväksymishakemuksen todentaminen

Jakeluvaihteen joustomekanismin käyttö edellyttää, että polttoaineen jakelija teettää suunnitellulle hillintätoimelle riippumattoman todentamisen jo hyväksymishakemusta jätettäessä. Todentajat toimivat markkinaehtoisesti, vaikka tekevätkin virkavastuulla viranomaisen tehtäviä.

Jakelijan on haettava Energiavirastolta toimen hyväksymistä ennen toimen toteuttamista, ja hakemukseen on liitettävä Energiaviraston hyväksymän todentajan lausunto toimen vaatimustenmukaisuudesta (jakeluvaihtelain 5 e §). Todentajan on tarkastettava hakemusaineisto huolellisesti ja varmistettava, että esitetty hillintätoimi täyttää jakeluvaihtelain ja joustomekanismiasetuksen (364/2025) asettamat kriteerit, ennen kuin jakelija toimittaa hakemuksen Energiavirastolle. On hyvä huomata, että todennuksesta sopimiseen, todennukseen ja todentajan lausuntoon voi mennä suhteellisen paljon aikaa. Energiaviraston verkkosivuilla julkaistaan listaa todentajayhtiöistä, jotka ovat saaneet hyväksynnän toimia todentajina jakeluvaihteen joustomekanismissa. Tarkempia ohjeita todentamiseen on julkaistu Energiaviraston todentajaohjeessa ([Todentajaohje](#)).

2.3.8 Päästövähennystoimen validointi ennen hakemuksen laatimista

Jakeluvaihteen joustomekanismiin liittyvien hillintätoimien ja niihin liittyvien menettelyjen, kuten laskentamallien, rekisteröintikäytäntöjen ja yksiköiden seurannan, tulee olla asianmukaisesti validoitu ennen hillintätoimen hyväksymistä. Validointi tarkoittaa riippumattoman kolmannen osapuolen suorittamaa arviointia, jossa varmistetaan, että hillintätoimi ja siihen liittyvät menettelyt täyttävät hyvien käytäntöjen mukaiset, vakiintuneet kansainväliset minimikriteerit. Validointia ei suoriteta Energiavirasto eikä Energiaviraston hyväksymä todentaja. Energiavirastolla on valvova rooli ja todentajalla tarkastava rooli, joihin menetelmien validointi ei sisälly. Validoinnin voi kuitenkin suorittaa sama arviointilaitos, joka toimii myöhemmin todentajana, jos organisaatiossa validointi ja todentaminen on prosesseina eroteltu ja riippumattomuus on varmistettu. Validointi voidaan toteuttaa esimerkiksi ISO 14064-2:2019 -standardin mukaisesti tai muun yleisesti tunnustetun ja luotettavan vapaaehtoisen sertifiointiohjelman, kuten esim. CRCF, VCS ja Gold Standard, puitteissa.

Validoitavaksi katsotaan esimerkiksi seuraavat osa-alueet:

- Hillintätoimen tekninen ja toiminnallinen vaatimustenmukaisuus.
- Laskentamenetelmien ja päästökertoimien soveltuvuus.
- Rekisteröintimenettelyt ja yksiköiden yksilöinti, kirjaaminen ja seuranta.
- Pysyvyyden ja riskienhallinnan menettelyt.

Jakelijan tulee esittää validointia koskevat tiedot hyväksymishakemuksessa ja tarvittaessa liittää mukaan arviointilaitoksen antama validointitodistus tai vastaava selvitys. Validointi ei korvaa todentamista, vaan toimii ennakkoehtona sille, että todentaja voi arvioida hillintätoimen toteutusta ja hillintätuloksen vaatimustenmukaisuutta luotettavasti. Mikäli hillintätoimea ei ole validoitu, mutta jakelija katsoo validoinnin tarpeettomaksi esimerkiksi toimen yksinkertaisuuden takia, tulee jakelijan olla yhteydessä energiavirastoon ennen hakemuksen jättämistä.

2.3.9 Toimet, jotka kohdistuvat useaan sijaintiin

Jotkin toimet voivat tapahtua samanaikaisesti hyvin useissa paikoissa. Näin voi olla, jos toimi kohdistuu esimerkiksi useille kiinteistöille, metsäpalstoille tai maatiloille. Tällöin sijaintien määrä voisi olla jopa satoja tai tuhansia. Tällaisessa tapauksessa on mahdollista tietyin edellytyksin hyödyntää toimen toteuttajan ylläpitämää rekisteriä, johon sijainnit ja muut asiaan liittyvät paikallakohtaiset tiedot kirjataan. Rekisteriin voidaan myös lisätä uusia kohteita, mikäli se on perusteltua, tarkoituksenmukaista ja sallitaan hyväksymispäätöksessä. Todentajalla ja Energiavirastolla tulee olla pyydyttäessä pääsy rekisteriin ja sen tietoihin ja ne tulee pyydyttäessä toimittaa viipymättä. Todentajan tulee sisällyttää mahdollinen rekisteri tarkastusprosessiinsa.



2.3.10 Joustomekanismin päästövähennystoimen hyväksyminen ja todentaminen

Jakeluvaihteolaki edellyttää, että päästövähennykset ovat toteutuneet ja todennettu ennen niiden hyödyntämistä jakelijan jakeluvaihteessa. Päästövähennystoimi hyväksytään jakeluvaihteeseen seuraavana vuotena siitä kalenterivuodesta, jonka aikana päästövähennystoimen kasvihuonekaasupäästövähennys on luotettavasti todennettu toteutetuksi. Jakelijan on pyydettävä todentajalta lausuntoa siitä, että toteutettu päästövähennystoimi vastaa Energiaviraston hyväksymää päästövähennystoimea (jakeluvaihteolain 5 f §).

Hallituksen esityksen lainkohtaa koskevien perustelujen mukaan päästövähennystoimi hyväksyttäisiin jakeluvaihteeseen seuraavana vuotena siitä kalenterivuodesta, jonka aikana päästövähennystoimen kasvihuonekaasupäästövähennys on luotettavasti todennettu. Päästövähennyksen tulee siis olla todennettu ennen kuin se voidaan hyväksyä jakeluvaihteeseen. Esitöissä lisäksi korostetaan, että joustomekanismin sisällytettävät päästövähennystoimet ovat hyvin erityyppisiä ja niistä saatavat päästövähennykset voivat syntyä pitkänkin ajan kuluessa toimen toteutuksesta. Näin ollen joustomekanismin päästövähennystoimi olisi hyödynnettävissä, kun päästövähennys olisi syntynyt ja se olisi todennettu.

Esimerkiksi, jos vuonna 2026 toteutettu hillintätoimi todennetaan vuonna 2027, voi toimella täyttää vuoden 2028 jakeluvaihteetta. Jos taas sama toimi todennetaan jo vuonna 2026, toimella voi täyttää vuoden 2027 jakeluvaihteetta.

Todentaminen perustuu paikan päällä tehtävään tarkastukseen, ellei Energiavirasto ole erikseen hyväksynyt aineistotarkastusta. Todentaja arvioi toimen toteutuksen ajantasaisesti ja varmistaa, että hillintätuloksen laskenta perustuu todennettavissa oleviin mittaus- tai arviointimenetelmiin. Jakelijan on ilmoitettava joustomekanismin päästövähennykset ja toimitettava Energiavirastolle todentajan lausunto jakeluvaihteilmoituksen yhteydessä maaliskuun loppuun mennessä. Mikäli hillintätoimi vaatii toteutumien verifiointia, näytteiden analysointia tai mittauksia kolmannen osapuolen toimesta, todentaja tarkastaa ja arvioi verifiointiraportin ja muut mahdolliset verifiointiin liittyvät seikat. Joustomekanismin raportoinnista kerrotaan lisää kappaleessa 4.3.8.

2.3.11 Vapautumisriskireservi

Jakelijan on siirrettävä Energiaviraston hallinnoimaan vapautumisriskireserviin 20 prosenttia maankäyttösektoriin kohdistuvan toimen ja 10 prosenttia muun toimen tuottamista hillintätuloksista. Vapautumisriskireserviin siirrettyjä hillintätuloksia käytettäisiin ainoastaan vapautumisten korvaamiseen mitätöimällä niitä kulloistakin vapautumista vastaava määrä. Vapautumisriskireserviin siirretyt hillintätulokset palautetaan jakelijalle, kun hillintätoimen toteutuskauden päättymisestä on kulunut 5 vuotta. Jos vapautumisriskireservissä säilytettävien hillintätulosten määrä ei riitä kattamaan jakelijalle palauttamisessa tarvittavaa määrää, puuttuva osuus tulee viivytyksettä toimittaa jakelijalle reservin täydentymisen jälkeen. Jakelija voi käyttää palautettuja hillintätuloksia jakeluvaihteeseen täyttämiseen. Prosenttiosuus vapautumisriskireserviin siirrettävistä hillintätuloksista lasketaan tuotetuista hillintätuloksista, ei jakeluvaihteeseen täytöstä. Toisin sanoen reserviin siirretyille hillintätuloksille ei ole kaksinkertaisuusvaatimusta. Asetusmuistion 7 § perusteluissa mainitaan "Reservi olisi kaikkien jakelijoiden yhteinen". Energiaviraston tulkinnan mukaan jokainen jakeluvaihteellinen vastaa itsenäisesti vapautumisriskireserviin siirretyistä hillintätuloksista. Näin ollen jakelija on itse velvollinen korvaamaan mitätöidyt hillintätulokset vapautumisriskireserviin ja oikeutettu samaan siirretyt hillintätulokset itselleen toimikauden jälkeen.



2.3.12 Vapautumisriskireservin käyttö ja ilmoitusvelvollisuus vapautumistapahtumista

Jakelijan on ilmoitettava Energiavirastolle havaitsemistaan kasvihuonekaasujen vapautumistapahtumista, jotka voivat mahdollisesti johtaa hillintätulosten vapautumiseen, 30 päivän kuluessa tapahtuman havaitsemisesta. Jakelijan on laadittava vapautumistapahtumasta arviointiraportti, joka toimitetaan Energiavirastolle 30 päivän kuluessa vapautumistapahtuman päätyttyä tai sen hallintaan saamisen jälkeen. Energiavirasto tekee vapautumisriskireservin käytöstä arvioinnin ja hallinnollisen päätöksen. Päätös on maksullinen riippumatta päätöksen ratkaisusta. Päätösmaksu joustomekanismin arviointiraportista on 3 610 euroa. Jakelijalla on oikeus tarvittaessa hakea päätökseen oikaisua tai hallinto-oikeuden muutosta normaalin hallintoprosessin mukaisesti.

Energiavirasto arvioi raportin ja määrittää, arvioiko raportti vapautumisen laajuuden oikein. Tämän arvioinnin perusteella Energiavirasto ryhtyy tarvittaessa toimiin vapautumisten korvaamiseksi. Keskeinen toimi on vapautumisriskireservin käyttöönotto siten, että reservissä olevia hillintätuloksia mitätöidään vapautumista vastaava määrä. Jos arviointiraportti osoittaa, että havaittu tapahtuma ei ole johtanut hillintätulosten vapautumiseen, Energiavirasto hyväksyy raportin ja ilmoittaa hyväksynnästä jakelijalle. Jos Energiavirasto ei hyväksy arviointiraporttia tai jos arviointiraportti toteaa, että havaittu tapahtuma on johtanut joustomekanismiin hyväksytyllä hillintätoimella aikaansaatuja hillintätulosten vapautumiseen, Energiavirasto suorittaa vapautumisen määrää vastaavien vapautumisriskireservissä olevien hillintätulosten mitätöinnin. Energiavirasto ei esimerkiksi hyväksy arviointiraporttia, jos raportissa on liian suuria epävarmuuksia sen suhteen, kuinka paljon vapautumistapahtumassa on vapautunut päästövähennyksiä tai poistumien lisäyksiä. Jakelijan on täydennettävä vapautumisriskireserviä siirtämällä vastaavan määrän uusia hillintätuloksia vapautumisriskireserviin Energiaviraston määrittämässä aikataulussa.

2.4 Jakeluvelvoitelain mukaisten tietojen julkaiseminen vuosittain

Kestävyysslain muutoslailla (604/2021) Energiaviraston tehtäväksi on säädetty julkaista verkkosivuillaan vuosittain tiedot kunkin jakeluvelvoitelain alaisen jakelijan biopolttoaineiden, bionesteiden ja biokaasun maantieteellisistä alkuperistä ja raaka-aineista kestävyyskriteeriselvityksissä saatuihin tietoihin perustuen. Energiavirasto on julkaissut [verkkosivuillaan](#) taulukon, jossa on julkaistu jakelijakohtaisesti vuosittain seuraavat tiedot kestävyyskriteeriselvityksistä vuodesta 2021 alkaen:

- biopolttoaine
- biopolttoaineen alkuperämaa
- raaka-aine

Julkaistut tiedot pohjautuvat kestävyyskriteeriselvityksiin, ja siten raaka-aineen nimi esitetään verkkosivuilla niin kuin se on kestävyyskriteeriselvityksessä ilmoitettu. Julkaistuihin tietoihin eivät sisälly esimerkiksi biopolttoaineiden tai raaka-aineiden määrät, eikä myöskään tieto veroluokasta.

Energiaviraston velvollisuus tietojen julkaisemiseen perustuu RED II-direktiivin 30 artiklaan sekä kansalliseen kestävyyslakiin. Kestävyysslain 31 §:n 4 mom. mukaan Energiaviraston on julkaistava verkkosivuillaan vuosittain tiedot kunkin jakeluvelvoitelain alaisen jakelijan biopolttoaineiden, bionesteiden ja biokaasun maantieteellisestä alkuperästä ja raaka-aineesta kestävyyskriteeriselvityksissä saatuihin tietoihin perustuen.



2.5 Jakeluelvoitteen lisävelvoite

Sen lisäksi, että jakeluelvollisten jakelemista polttoaineista tietyn vähimmäisosuuden tulee olla uusiutuvia polttoaineita, jakeluelvollisten tulee täyttää jakeluelvoitteestaan tiettyjen uusiutuvien polttoaineiden lisävelvoite. Lisävelvoitteen täyttämiseen lasketaan biopolttoaineet ja bio-kaasu, jotka on tuotettu tai valmistettu jakeluelvoitelain liitteen A-osassa tarkoitetuista raaka-aineista, taikka muuta kuin biologista alkuperää olevat uusiutuvat polttoaineet. Lisävelvoite on esitetty taulukossa 2.

TAULUKKO 2 JAKELUELVOITTEEN LISÄVELVOITE

Vuosi	Lisävelvoite, %-yksikköä
2021–2024	2,0
2025	3,0
2026 ja 2027	4,0
2028	8,0
2029	9,0
2030 ja sen jälkeen	10,0

Jakeluelvoitteen lisä- ja vähimmäisosuusvelvoitetta (ks. kappale 2.6) saa täyttää myös muuta kuin biologista alkuperää olevalla uusiutuvalla polttoaineella, jota käytetään välituotteena (*välituotevety*) Suomessa sijaitsevalla jalostamolla perinteisten liikenteen polttoaineiden tai biopolttoaineiden tuotantoon, kuitenkin enintään:

- 1) 0,5 prosenttiyksikköä ennen vuotta 2030;
- 2) 1,0 prosenttiyksikköä vuonna 2030 ja sen jälkeen.

Jotta voidaan katsoa, että kyse on välituotteena käytetystä RFNBO-polttoaineesta, jakelijan on osoitettava jalostamolta saamallaan todistuksella, että lisä- ja vähimmäisosuusvelvoitteen täytössä käytetty välituotevety täyttää komission täytäntöönpanoasetuksissa (EU) 2023/1184 (*Komission delegoitu asetus (EU) 2023/1184 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 täydentämisestä ottamalla käyttöön unionin menetelmä, jossa vahvistetaan muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien nestemäisten ja kaasumaisten liikenteen polttoaineiden tuotantoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt*) ja (EU) 2023/1185 (*Komission delegoitu asetus (EU) 2023/1185 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/2001 täydentämisestä vahvistamalla kierrätetyillä hiilipitoisilla polttoaineilla saavutettavia kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksiä koskeva vähimmäiskynnys ja täsmentämällä menetelmä muuta kuin biologista alkuperää olevilla uusiutuvilla nestemäisillä ja kaasumaisilla liikenteen polttoaineilla ja kierrätetyillä hiilipitoisilla polttoaineilla saavutettavien kasvihuonekaasupäästöjen vähennysten määrittämiseksi*) säädetyt vaatimukset. RED-direktiivin mukaan välituotteena käytetyn RFNBO-polttoaineen tuotannossa käytetyn sähkön voi myös osoittaa osittain uusiutuvaksi käyttämällä uusiutuvista lähteistä tuotetun sähkön keskimääräistä osuutta tuotantomaassa mitattuna kaksi vuotta ennen asianomaista vuotta.

Jos lisä- ja vähimmäisosuusvelvoitetta täytetään biopolttoaineiden tuotannossa käytetyllä välituotevedyllä, välituotevedyn käytöllä saavutettua kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä ei saa ottaa huomioon biopolttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennysten laskennassa.



2.5.1 Välituotevety

Jakelijan on solmittava sopimus veloitteen täyttämiseksi välituotevetyä käyttävän jalostamon kanssa luvussa 2.17 kuvatussa mukaisesti. Välituotevedyksi voidaan katsoa ainoastaan Suomessa sijaitsevalla jalostamolla välituotteena käytetyn kestävän RFNBO-polttoaineen määrä, joka voidaan osoittaa käytetyksi perinteisten liikenteen polttoaineiden tai biopolttoaineiden tuotantoon. Muiden kuin edellä mainittujen lopputuotteiden tuottamiseen käytettyä RFNBO-polttoainetta ei katsota jakeluvaihtelain tarkoittamaksi välituotevedyksi.

Jakelijan tulee raportoida välituotevedyn käyttöä koskevat tiedot Energiavirastolle vuosittain uusiutuvien polttoaineiden jakeluvaihteilmoituksella (ks. kappale 4.1). Uusiutuvien polttoaineiden jakeluvaihteilmoituksen yhteydessä Energiavirastolle tulee toimittaa myös jäljennös jakelijan ja jalostamon välisestä sopimuksesta koskien vähimmäisosuusveloitteen täyttämistä. Tiedot tulee toimittaa jalostamokohtaisesti. Välituotevedyn määrä tulee raportoida Energiavirastolle kilogrammoina ja alemman lämpöarvon mukaisesti megajouleina. Jokaisen raportoidun erän tulee sisältää tieto erän kestävyyskriteerien täyttymisestä.

Jalostamon tulee osoittaa jalostamolla käytetyn RFNBO-polttoaineen kestävyys sekä se, että kestävä RFNBO-polttoaine on käytetty välituotteena perinteisten liikenteen polttoaineiden tai biopolttoaineiden tuotantoon. RFNBO-polttoaineen kestävyys voidaan osoittaa joko kansallisella tai vapaaehtoisella järjestelmällä. Jotta välituotteena käytetyn vedyn synnyttämä jakeluvaihteilmoitus voitaisiin osoittaa näiden ohjeiden mukaan määritetyksi, tulee jalostamon käyttämä RFNBO-polttoaine joka tapauksessa lisätä kansalliseen kestävyysjärjestelmään. Myös vapaaehtoisesta järjestelmästä voi käyttää tähän tarkoitukseen, mikäli sertifiointi kattaa Suomen jakeluvaihteeseen vaadittavat tiedot, mutta Energiaviraston käsityksen mukaan tämä ei toistaiseksi ole mahdollista. Kansallisessa kestävyysjärjestelmässä tulee pystyä osoittamaan RFNBO-polttoaineen käyttö välituotteena perinteisten liikenteen polttoaineiden tai biopolttoaineiden tuotantoon, mitä varten kestävyysjärjestelmässä tulee kuvata jalostamon prosessit ja lopputuotteet sellaisella tarkkuudella, että välituotevedyn osuus kaikesta käytetystä RFNBO-polttoaineesta voidaan kestävyysjärjestelmässä vahvistetuilla menetelmillä osoittaa. Lisäksi jalostamon tulee kestävyysjärjestelmässään huomioida se, että välituotevedyn käytöllä saavutettua kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä ei oteta mukaan huomioon biopolttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennysten laskenta. Nämä biopolttoaine-erät, joiden tuotantoon on käytetty välituotevetyä, tulee raportoida Energiavirastolle vuosittaisessa kestävyyskriteeriselvityksessä.

Jalostamojen rooli uusiutuvan energian tavoitteissa

RED-direktiivin artikloissa 22 a ja 25 asetetaan tavoitteet koskien RFNBO-polttoaineiden osuutta teollisuus- ja liikennealalla. Teollisuuden RFNBO-polttoaineita koskevaa sääntelyä ei ole toistaiseksi kansallisesti toimeenpantu Suomessa, kun taas liikennettä koskevat tavoitteet on kansallisesti toimeenpantu jakeluvaihteilla. Välituotevedyn määrää laskettaessa on kuitenkin ymmärrettävä jalostamojen rooli tässä viitekehityksessä, sillä jalostamoissa käytettävät RFNBO-polttoaineet edistävät osittain sekä teollisuuden että liikenteen tavoitetta.

Jalostamot sisältyvät teollisuuden määritelmään, mutta niillä on kuitenkin erityisasema, kun on kyse RFNBO-polttoaineiden kulutuksesta ja siitä, miten ne otetaan huomioon edellä mainituissa tavoitteissa. Suurin osa jalostamoissa tuotetuista polttoaineista käytetään liikennepolttoaineiksi, jolloin ne otetaan huomioon tavoitteissa, jotka koskevat uusiutuvien energialähteiden käyttöön-ottoa liikennealalla. Jalostamoissa tuotetaan kuitenkin myös sähköntuotannossa käytettäviä polttoaineita (esimerkiksi raskaita polttoöljyjä), kemianteollisuuden öljytuotteita sekä alumiinin,



teräksen tai lannoitteiden tuotannossa käytettäviä kiinteitä materiaaleja (kuten koksia). Lisäksi on olemassa pieni määrä jalostamotuotteita, joita käytetään sekä liikennepolttoaineina että teollisuustuotteina, kuten MTBE (metyyli-tert-butyylieetteri) ja metanoli.

Jakeluvelvoitelain mukaisesti ainoastaan Suomessa sijaitsevalla jalostamolla perinteisten liikenteen polttoaineiden tai biopolttoaineiden tuotantoon välituotteena käytetty RFNBO-polttoaine täyttää liikennesektorin velvoitetta. Jotta jakeluvelvoitelain tarkoittaman välituotevedyn määrä voitaisiin laskea, tulee ensin jalostamotasolla selvittää, minkä sektorin lopputuotteiden valmistukseen vetyä tosiasiallisesti kuluu ja kuinka paljon. Tämän jälkeen RFNBO-polttoaineen kulutus voidaan kohdistaa liikenne- ja teollisuussektorin tavoitteisiin.

Jalostamon vedyn kulutuksen selvittäminen

Jalostamon vedyn kulutuksen jakautuminen sen tuottamien eri sektorin lopputuotteiden välille tulee olla selvillä, jotta jakeluvelvoitteen tarkoittaman välituotevedyn osuus kaikesta jalostamolla käytetystä RFNBO-polttoaineesta saadaan selville. Vedyn kulutuksen jakaminen jalostamotasolla on tehtävä vuosittain kaikkien prosessin lopussa vedyn avulla tuotettujen eri tuotteiden ja niiden energiasisällön perusteella. Jako tulee tehdä sen jälkeen, kun jalostamossa sivutuotteena tuotettu ja kulutettu vety on jätetty huomioimatta.

Jalostamon tulee tuntea, minkä sektorin lopputuotteiden tuottamiseen vety jalostamon prosesseissa kuluu. Vedyn avulla kalenterivuonna tuotettujen lopputuotteiden tuotantomäärät ja niiden lämpöarvot tulee myös olla selvillä, jotta lopputuotteiden yhteenlaskettu energiasisältö voidaan laskea massan (m_j) ja lämpöarvon (LHV_j) tulojen summana. Liikennesektorin lopputuotteiden osuus (α) kaikista jalostamon vedyn avulla tuottamista lopputuotteista saadaan jakamalla jalostamon tuottamien perinteisten liikennepolttoaineiden tai biopolttoaineiden energiasisältöjen summat kaikkien jalostamolla syntyvien energiasisällön omaavien lopputuotteiden energiasisältöjen summalla yhtälön (1) mukaisesti:

$$\text{Liikennesektorin lopputuotteiden osuus} = \alpha = \frac{\sum_{i=1}^n \sum (m_i \times LHV_i)_{\text{liikenne}}}{\sum_{j=1}^m \sum (m_j \times LHV_j)_{\text{kaikki lopputuotteet}}} \quad (1)$$

Perinteisten liikennepolttoaineiden ja biopolttoaineiden energiasisällön laskennassa tulee soveltaa RED III-direktiivin liitteen III mukaisia lämpöarvoja. Mikäli lämpöarvoa ei löydy edellä mainitusta lähteestä, tulee lopputuotteen lämpöarvo määrittää itse ja sen määrittämisessä sovellettu standardi ilmoittaa.

Jos jalostamolla ei ole selvyyttä siitä, käytetäänkö jotakin tuotetta liikenteen alalla vai teollisuustuotteena, tulee jalostamon soveltaa kyseisen lopputuotteen osalta EU-tason tietoja määrittääkseen liikennepolttoaineina tai teollisuustuotteena käytettävien tuotteiden suhde. Tilastotietona sovelletaan tuoreinta saatavilla olevaa Eurostatin lukua.

Liikennesektorin lopputuotteiden osuuden (α) avulla lasketaan jalostamon vedyn kulutuksen sektorikohtainen enimmäismäärä, joka voidaan korvata RFNBO-polttoaineilla ja huomioida kyseisen sektorin velvoitteessa. Jotta sektorikohtaiset vetymäärät voidaan laskea, tulee tuntea jalostamon vuotuinen vedyn kulutus (m_{H_2}), josta on jätetty huomioimatta sivutuotteena tuotetun ja kulutetun vedyn määrä ($m_{H_2, \text{sivutuote}}$).



Liikennesektorin lopputuotteiden valmistukseen kuluvan vedyn kulutus ($m_{H_2,liikenne}$) saadaan yhtälöstä (2):

$$m_{H_2,liikenne} = \alpha \times (m_{H_2} - m_{H_2,sivutuote}) \quad (2)$$

Vastaavasti teollisuustavoitteen piiriin kuuluva vedyn kulutus ($m_{H_2,teollisuus}$) saadaan vähentämällä kokonaisvedyn kulutuksesta sekä sivutuotevedyn että liikennesektorin lopputuotteiden valmistamiseen kuluvan vedyn määrä yhtälön (3) mukaisesti:

$$m_{H_2,teollisuus} = (1 - \alpha) \times (m_{H_2} - m_{H_2,sivutuote}) \quad (3)$$

Vedyn sektorikohtaiset enimmäiskulutukset ($Q_{H_2,sektori}$) energiasisältönä (MJ) ilmaistuna saadaan kertomalla edellä laskettu liikenne- tai teollisuussektorin vedyn kulutus (kg) vedyn alemmalla lämpöarvolla 120 MJ/kg yhtälön 4 mukaisesti:

$$Q_{H_2,sektori} = m_{H_2,sektori} \times 120 \text{ MJ/kg} \quad (4)$$

Todellisten tietojen lähtöarvoina käytetään raportointivuoden tietoja. Jos siis jakeluvaihteilmoituksessa välituotevedyä raportoidaan kalenterivuodelta n , niin vedyn kulutuksen tietoina sovelletaan niin ikään kalenterivuoden n tietoja.

Jalostamon käyttämien RFNBO-polttoaineiden allokointi

Allokaatiokerroin määrittää sen, mikä osuus jalostamolla liikennepolttoaineiden ja muiden lopputuotteiden tuottamiseksi kulutetusta RFNBO-polttoaineesta katsotaan välituotevedyksi. Jalostamon käyttämän välituotevedyn määrä $Q_{\text{välituotevedy}}$ (MJ) saadaan kertomalla RFNBO-polttoaineen vuotuinen kulutus (m_{RFNBO}) polttoaineen alemmalla lämpöarvolla (LHV_{RFNBO}) ja allokaatiokertoimella yhtälön 5 mukaisesti:

$$Q_{\text{välituotevedy}} = m_{RFNBO} \times LHV_{RFNBO} \times \text{allokaatiokerroin} \quad (5)$$

Jalostamon käyttämien RFNBO-polttoaineiden kulutus voidaan jakaa sektoreittain jalostamon tuottamien liikenteen ja jalostamon tuottamien muiden samassa prosessissa syntyvien lopputuotteiden (teollisuus) vuotuisen suhteen perusteella. Tällöin allokaatiokertoimena sovelletaan edellä määriteltyä kerrointa α , joka määrittää suoraan, mikä osuus jalostamolla käytetystä RFNBO-polttoaineesta katsotaan jakeluvaihteilain tarkoittamaksi välituotevedyksi.



Jalostamo voi ainetaseen sääntöjen sallimissa rajoissa myös poiketa edellä kuvatusta suhteesta määrittäessään jakeluvaihtelain tarkoittaman välituotevedyn määrää ($Q_{\text{välituotevety}}$). Tällöin yhtälössä 5 sovelletaan jalostamon soveltamalla omaa *allokaatiokerrointa*. Jos kestävyysominaisuuksiltaan toisistaan eroavia eriä tai eriä, joilla kestävyysominaisuuksia ei ole, sekoitetaan, kunkin erän koko ja kestävyysominaisuudet tulee olla liitettävissä seokseen. RFNBO-polttoaine voidaan allokoida vapaammin eri sektoreiden välille, mikäli RFNBO-polttoaineen voidaan katsoa olevan osa seosta, ja tähän seokseen sovelletaan ainetaseen periaatteita. Ainetaseessa seoksesta poistettujen ja siihen lisättyjen erien kestävyysominaisuuksien ja määrien on vastattava toisiaan, ja ainetase on saavutettava asianmukaisen ajan kuluessa. Toisin sanoen, jalostamo voi ainetaseen puitteissa itse päättää, mitkä seoksesta poistetut ja jalostamolla kulutetut erät ovat RFNBO-polttoaineita ja mitkä taas eivät, kunhan poistetun RFNBO-polttoaineen määrä ei ylitä seoksen tosiasiallista RFNBO-polttoaineiden määrää.

Lisäksi allokoinnissa tulee huomioida, että liikennepolttoaineiden ja muiden lopputuotteiden suhteen mukaan määräytyvät jalostamon vedyn kulutukset (MJ) sektoreittain määrittävät edelleen kullekin sektorille allokoitavan RFNBO-polttoaineen enimmäismäärän. Toisin sanoen, yksittäiselle sektorille ei voi allokoida enempää RFNBO-polttoaineita kuin mitä kyseisen sektorin lopputuotteiden tuottamiseen on käytetty vetyä. Toisin sanoen jalostamolla käytettyä RFNBO-polttoainetta ei voi katsoa välituotevedyksi sitä suurempaa määrää, mitä jalostamolla on kyseisenä vuonna kulunut vetyä perinteisten liikennepolttoaineiden tai biopolttoaineiden tuottamiseen ($Q_{H_2, \text{liikenne}}$); vastaavasti sitä vedyn kulutuksen määrää, joka on jaettu teollisuudelle jalostamotasolla ($Q_{H_2, \text{teollisuus}}$), ei saa ylittää.

Välituotevedyn määrä jakeluvaihteessa

Jakelijan on solmittava sopimus vähimmäisosuusvaihtelun täyttämiseksi välituotevetyä käytävän jalostamon kanssa tämän ohjeen luvussa 2.17.3 kuvattujen periaatteiden mukaisesti. Välituotevedyllä voi täyttää jakeluvaihtelun lisä- ja vähimmäisosuusvaihtelua ja syntynyt täytön suuruus perustuu jalostamolla kulutetun välituotevedyn energiasisältöön.

Välituotevedyn enimmäismäärä, josta sopimus tai sopimukset voidaan laatia, on yhtälön 5 mukaisesti määritetty jalostamon liikennesektorille vuositasolla allokoiman RFNBO-polttoaineen määrä $Q_{\text{välituotevety}}$ (MJ).

Jalostamolla käytettyjä RFNBO-polttoaineita koskevien tietojen tuottaminen

Menettelyt, jotka osoittavat RFNBO-polttoaineen käytön jakeluvaihtelain tarkoittamana välituotevedynä, tulee kuvata ja hyväksyttävä Energiavirastolla toiminnanharjoittajan (jalostamon) kansallisessa kestävyysjärjestelmässä. Kestävyysjärjestelmässä tulee kuvata, miten välituotevedyn määrän laskentaan tarvittavat tiedot tuotetaan sekä laskentamenettely, jolla välituotevedyn määrä lasketaan.

Kestävyysjärjestelmässä tulee kuvata jalostamon prosessit ja vedyn avulla tuotetut lopputuotteet sellaisella tarkkuudella, että vedyn kulutuksen jakautuminen prosessin lopussa vedyn avulla tuotettujen lopputuotteiden välille voidaan riittävällä tarkkuudella laskea. Lopputuotteiden lämpöarvot ja niiden määrittäminen tulee kuvata kestävyysjärjestelmässä, minkä lisäksi jalostamolla tulee olla käytössään menettelyt, joilla lopputuotteiden tuotantomääristä ja niiden kulutussektorista (liikenne/teollisuus) pidetään kirjaa. Vedyn kokonaismäärän ja jalostamolla sivutuotteena syntyvän ja kulutetun vedyn määrittäminen tulee kuvata.



Kestävyyssjärjestelmän tulee sisältää myös ainetase, jolla seurataan ja pidetään kirjaa jalostamon käyttämistä RFNBO-polttoaine-eristä ja niiden sektorikohtaisesta allokaatiosta. Jalostamon tulee kestävyyssjärjestelmässään myös osoittaa, että välituotevedyn käytöllä saavutettua kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä ei oteta mukaan huomioon biopolttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennysten laskennassa.

Jalostamolla käytettyjä RFNBO-polttoaineita koskevien tietojen toimittaminen

Toiminnanharjoittajan (jalostamo) tulee kestävyysslain 31 §:n mukaisesti laatia kestävyysskriteeriselvitys niiden RFNBO-polttoaine-erien osalta, joita se on kalenterivuoden aikana Suomessa käyttänyt.

Kestävyysskriteeriselvityksessä jalostamon tulee raportoida käytettyjen RFNBO-polttoaineiden määrät sekä erien kestävyysskriteerien täyttymisen osoittamista koskeva tieto. Kestävyysskriteeriselvitykseen tulee liittää jäljennös tarkastuskertomuksesta tai vastaavat tarkastusta koskevat tiedot.

Lisäksi välituotevetyä koskien jalostamon tulee osana kestävyysskriteeriselvitystä toimittaa Energiavirastolle seuraavat tiedot:

- Jalostamon vedyn avulla tuottamat lopputuotteet:
 - Vuosittainen lopputuotteiden tuotantomäärä (MJ) jaoteltuna liikenne- ja teollisuussektorin tavoitteiden mukaisesti
 - Näistä luvuista laskettu liikennesektorin lopputuotteiden osuus (α)
- Jalostamon vedyn kulutuksen määrä, joka kuluu edellä mainittujen lopputuotteiden tuottamiseen:
 - Jalostamolla sivutuotteena syntyneen ja jalostamolla käytetyn vedyn määrä (kg) ja energiasisältö (MJ)
 - Lopputuotteiden tuottamiseen käytetyn vedyn määrä (kg) ja energiasisältö (MJ), josta on jätetty huomioimatta sivutuotteena syntynyt vety
- Jalostamolle syötetyn RFNBO-polttoaineen kulutus ja sen allokaatio sektoreittain:
 - Välituotevedyksi katsotun RFNBO-polttoaineen määrä (kg) ja energiasisältö (MJ)
 - Muiden lopputuotteiden tuottamiseen (teollisuus) kulunut RFNBO-polttoaineen määrä (kg) ja energiasisältö (MJ)
- Lisäksi jalostamon tulee toimittaa tiedot niistä biopolttoaine-eristä, joiden tuotantoon on käytetty välituotevetyä

Energiavirasto raportoi jalostamon RFNBO-polttoaineiden käyttöä koskevat tiedot Tilastokeskukselle jalostamon todellisen lopputuotejakauman mukaisesti.

2.6 Jakeluelvoitteen vähimmäisosuusvelvoite

Jakeluelvoitteen ja jakeluelvoitteen lisävelvoitteen lisäksi jakeluelvoitteen tulee täyttää jakeluelvoitteestaan tiettyjen uusiutuvien polttoaineiden vähimmäisosuusvelvoite.

Vuoteen 2025 asti vähimmäisosuusvelvoitteen täyttämiseen laskettiin biopolttoaineet ja biokaasu, jotka oli tuotettu tai valmistettu jakeluelvoitelain liitteen A-osassa tarkoitetuista raaka-aineista. Vähimmäisosuusvelvoitteen täyttämistä ei tällöin edellytetty jakelijalta, joka toimitti kulutukseen ainoastaan muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia polttoaineita. Vuodesta 2028 alkaen vähimmäisosuusvelvoite tulee täyttää muuta kuin biologista alkuperää olevilla



uusiutuvilla polttoaineilla. Vähimmäisosuusvelvoite ei koske vapaaehtoisia jakelijoita. Vähimmäisosuusvelvoite on esitetty taulukossa 3.

TAULUKKO 3 JAKELUVELVOITTEEN VÄHIMMÄISOSUUSVELVOITE

Vuosi	Vähimmäisosuusvelvoite, %-yksikköä
2028 ja 2029	1,5
2030 ja sen jälkeen	4,0

2.7 Jakeluvuotelain liite

Jakeluvuotelain liite jaetaan A- ja B-osaan. A-osassa on lueteltu sellaiset raaka-aineet, joista tuotetut tai valmistetut biopolttoaineet tai biokaasu lasketaan jakeluvuotelteen lisävelvoitteeseen.

Energiavirasto voi jakeluvuotelain mukaisen jakelijan tai kestävyyslain mukaisen toiminnanharjoittajan hakemuksesta päättää antaa jakeluvuotelain 5 b §:n mukaisen päätöksen eli ennakkotiedon siitä, pidetäänkö raaka-ainetta, josta tuotetaan tai valmistetaan biopolttoainetta tai biokaasua, jakeluvuotelain liitteen mukaisena raaka-aineena. Ennakkotietopäätöksiä on käsitelty tarkemmin kappaleessa 8.

Jakeluvuotelain liitteen A-osa

Jakeluvuotelain liitteen A-osassa on lueteltu raaka-aineet, joista tuotetun tai valmistetun biopolttoaineen tai biokaasun lasketaan täyttävän jakeluvuotelteen lisävelvoitetta. Edellä mainitut raaka-aineet ovat seuraavat:

- a) levät, jos ne on tuotettu maalla lammikoissa tai valoreaktoreissa
- b) sekalaisen yhdyskuntajätteen biomassaosuus, ei kuitenkaan lajiteltu kotitalousjäte, johon sovelletaan yhdyskuntajätteen erilliskeräystä ja kierrätystä koskevia velvoitteita
- c) kotitalouksista peräisin oleva biojäte ja vastaava jäte, jota koskee jätelain (646/2011) 6 §:n 1 momentin 10 a kohdassa tarkoitettu erilliskeräys
- d) teollisuusjätteen biomassaosuus, joka ei sovellu käytettäväksi elintarvike- tai rehutuksessa, mukaan lukien raaka-aineet, jotka ovat peräisin vähittäis- ja tukkukaupasta sekä elintarvike- ja rehuteollisuudesta ja kalastus- ja vesiviljelyalalta, lukuun ottamatta B osassa mainittuja raaka-aineita²
- e) olki
- f) eläinten lanta ja jätevesiliete
- g) palmuöljypuristamoiden jäteliete ja tyhjät palmuhedelmätertut
- h) mäntypiki

² Alakohtaa tarkennettu kappaleessa 2.8.



- i) raaka glyseroli
- j) sokeriruokojäte
- k) rypäleiden puristejäännökset ja viinisakka
- l) pähkinäkuoret
- m) kuoret
- n) tähkät, joista on poistettu maissinjyvät
- o) metsätalouden ja siihen perustuvan teollisuuden jätteistä ja tähteistä saatava biomassaosuus, kuten puunkuori, oksat, esikaupalliset harvennukset, lehdet, neulaset, latvukset, sahanpuru, kutterilastut, mustalipeä, ruskealipeä, kuituliete, ligniini ja mäntyöljy
- p) muiden kuin ruokakasvien selluloosa eli pääasiassa sellainen selluloosasta ja hemiselluloosasta koostuvaa raaka-aine, jonka ligniinipitoisuus on alhaisempi kuin lignoselluloosassa, mukaan lukien ravinto- ja rehuksien tähteet, täkkelyspitoisuudeltaan alhaiset heinämäiset energiakasvit, teollisuustähteet ja biojätteestä peräisin oleva raaka-aine³
- q) muu lignoselluloosa eli ligniinistä, selluloosasta ja hemiselluloosasta koostuva raaka-aine, kuten metsistä, puumaisista energiakasveista sekä puunjalostusteollisuuden tähteistä ja jätteistä saatava biomassa, lukuun ottamatta sahatukkeja ja vaneritukkeja
- r) alkoholin valmistuksessa muodostuvat sikunaöljyt
- s) puumassan tuotannosta sulfaattiselluloprosessissa syntyvä raakametanoli
- t) sellaiset välikasvit, kuten kerääjäkasvit ja peitekasvit, joita kasvatetaan alueilla, joilla lyhyen kasvukauden vuoksi ravinto- ja rehuksien tuotanto on rajoitettu yhteen satoon, edellyttäen, ettei niiden käyttö lisää viljelymaan tarvetta ja että maaperän orgaanisen aineksen pitoisuus säilytetään, siltä osin kuin kyseisiä välikasveja käytetään ilmailualan biopolttoaineiden tuotantoon⁴
- u) vakavasti huonontuneella maalla kasvatettavat viljelykasvit, ravinto- ja rehuksveja lukuun ottamatta, siltä osin kuin kyseisiä viljelykasveja käytetään ilmailualan biopolttoaineiden tuotantoon⁵
- v) syanobakteerit

2.8 Jakeluvaihtelain liitteen tarkennukset

Liitteen A osan d alakohta ja B osa koskevat teollisuusjätteiden biomassaosuuksia, jotka eivät kelpaa elintarvike- ja rehuksien käyttöön. Näiden alakohtien soveltamisessa otetaan huomioon teknistaloudellisia näkökohtia sekä biomassojen elintarvike- ja rehukskäyttöä rajoittavat terveysriskit.

³ Alakohtaa tarkennettu kappaleessa 2.8.

⁴ Alakohtaa tarkennettu kappaleessa 2.8.

⁵ Alakohtaa tarkennettu kappaleessa 2.8.



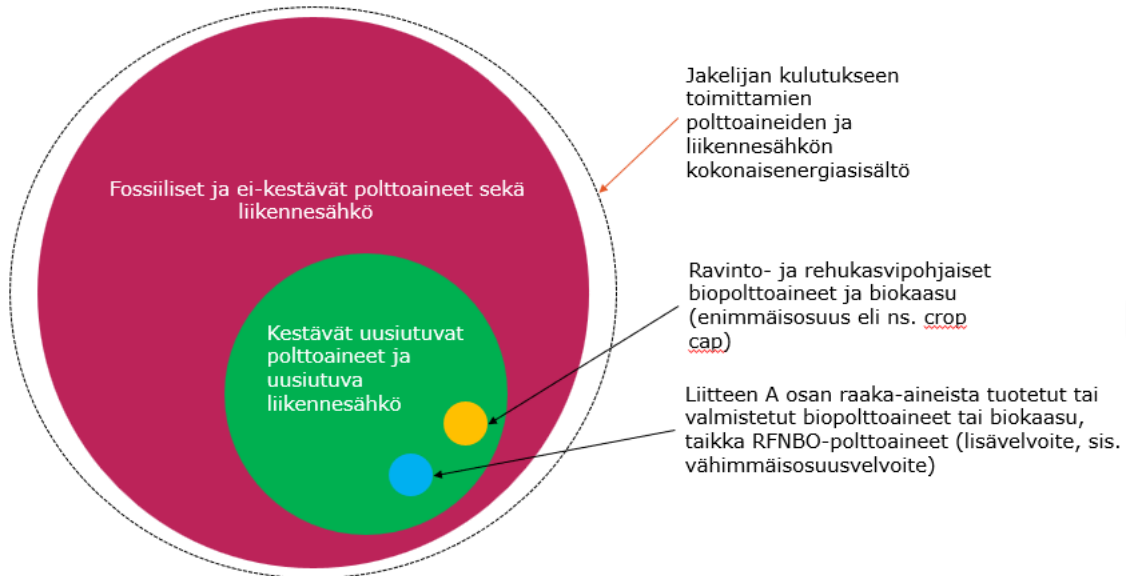
Liitteen A osan p alakohta koskee muiden kuin ruokakasvien selluloosaa. Nurmikasveja ei ole mainittu kohdassa, mutta niiden katsotaan kuuluvan kyseisen alakohdan soveltamisalaan.

Liitteen A osan alakohdat t) ja u) poikkeavat hallituksen esityksen (HE 67/2025) mukaisesti soveltamisalaltaan muista liitteen A osaan listatuista raaka-aineista. Ainostaan lentoliikenteen biopolttoaineen tuotannon valmistuksessa käytetyt välikasvit ja vakavasti huonontuneella maalla kasvatettavat viljelykasvit luokiteltaisiin kehittyneiksi polttoaineiksi.

Liitteen B osan b kohdassa viitataan sivutuoteasetuksen 8 artiklassa tarkoitettuun luokkaan 1 ja 9 artiklassa tarkoitettuun luokkaan 2. Sivutuoteasetuksen mukaan eläimistä saatavat sivutuotteet on luokiteltava erityisiin luokkiin niiden ihmisten ja eläinten terveydelle aiheuttaman riskin vakavuuden mukaan. Alakohdan soveltamisalaan luetaan sivutuoteasetuksen luokkien 1 ja 2 mukaiset eläimistä saatavat sivutuotteet, mutta ei sivutuoteasetuksen luokan 3 mukaisia eläimistä saatavia sivutuotteita.

2.9 Tarkennuksia velvoitteiden muodostumiseen ja niiden täyttöön

Jakelijan kulutukseen toimittamat kestävät uusiutuvat polttoaineet eli jakeluvolvoitteeseen kuuluvat polttoaineet ja uusiutuva liikennesähkö ovat jakelijan kaikkien kulutukseen toimittamien polttoaineiden ja liikennesähkön osajoukko (ks. kuva 1). Lisäksi lisävolvoite sekä ravinto- ja rehuksvipohjaisten biopolttoaineiden, biokaasun ja biopolttoöljyn enimmäisosuus (jäljempänä tässä kappaleessa "alatavoitteet") ovat kestävien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön osajoukko. Vähimmäisosuusvolvoite ei näy kuvassa 1, sillä se on lisävolvoitteen osajoukko. Mikäli jakelija täyttää alatavoitteita, jakelija täyttää samalla myös joko uusiutuvien polttoaineiden jakeluvolvoitetta tai biopolttoöljyn jakeluvolvoitetta (jäljempänä tässä kappaleessa "päätaavoitteet"). Alatavoitteiden volvoiteprosentti kuvaa alatavoitteisiin kuuluvien polttoaineiden energiasisällön ja kokonaisenergisäisällön suhdetta. Esimerkiksi kahden prosentin lisävolvoite tarkoittaa kahta prosenttia jakelijan kulutukseen toimittamien polttoaineiden ja liikennesähkön kokonaisenergisäisällöstä.



KUVA 1 JAKELIJAN KULUTUKSEEN TOIMITTAMAT POLTTOAINEET JA LIIKENNESÄHKÖ SEKÄ ERI OSAJOUKKOJEN ROOLI JAKELUVELVOITTEESSA. KESTÄVÄT UUSIUTUVAT POLTTOAINEET JA UUSIUTUVA LIIKENNESÄHKÖ OVAT KAIKKIEN POLTTOAINEIDEN JA LIIKENNESÄHKÖN OSAJOUKKO. ALATAVOITTEET OVAT KESTÄVIEN UUSIUTUVIEN POLTTOAINEIDEN JA UUSIUTUVAN LIIKENNESÄHKÖN OSAJOUKKO. VÄHIMMÄISOSUUSVELVOITE ON LISÄVELVOITTEEN OSAJOUKKO.

Alatavoitteita ei voi erottaa päätavoitteista. Tämä täytyy huomioida jakelijoiden välisissä sopimuksissa. Mikäli jakelijat ovat sopineet alatavoitteen siirtämisestä (ks. luku [2.16](#)), täytyy jakelijoiden välillä siirtää myös päätavoitetta. Lisävelvoitteen siirtäminen tapahtuu normaalesti samansuuruisena uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteen kanssa. Vähimmäisosuusvelvoitteen siirtäminen tapahtuu normaalesti samansuuruisena lisävelvoitteen ja uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteen kanssa. Ravinto- ja rehuksvipohjaisten biopolttoaineiden, biokaasun ja biopolttoöljyn enimmäisosuus (jäljempänä "enimmäisosuus") on rajoite, joten se siirtyy negatiivisena vastaanottajalle. Taulukossa 4 on kuvattu kahden jakelijan välisissä siirroissa tapahtuva tasemuutos pää- ja alatavoitteissa, mikäli tavoitetta siirretään 10 yksikköä jakelijalta toiselle. Taulukossa jakeluelvoitteella tarkoitetaan uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta, mutta tasemuutokseen biopolttoöljyn jakeluelvoitteen ja enimmäisosuuden kanssa sovelletaan samaa laskentaa.

TAULUKKO 4 TASEMUUTOKSET ERI VELVOITTEITA SIIRRETTÄESSÄ JA VASTAANOTTAESSA 10 YKSIKKÖÄ



Siirrettävä velvoite	Muutos jakeluelvoitteessa	Muutos lisävelvoitteessa	Muutos vähimmäisosuusvelvoitteessa	Muutos enimmäisosuudessa
Jakeluelvoite	-10	0	0	0
Lisävelvoite	-10	-10	0	0
Vähimmäisosuus- velvoite	-10	-10	-10	0
Enimmäisosuus	-10	0	0	+10

Vastaanotettava velvoite	Muutos jakeluelvoitteessa	Muutos lisävelvoitteessa	Muutos vähimmäisosuusvelvoitteessa	Muutos enimmäisosuudessa
Jakeluelvoite	+10	0	0	0
Lisävelvoite	+10	+10	0	0
Vähimmäisosuus- velvoite	+10	+10	+10	0
Enimmäisosuus	+10	0	0	-10

2.10 Polttoaineiden energiasisältö

Polttoaineiden energiasisällöllä tarkoitetaan niiden alemmaa lämpöarvoa. Jakeluelvoitelain 2 §:n 15 kohdassa on määritelty yleisimpien polttoaineiden lämpöarvot (taulukko 5), joita tulee käyttää veloitteen toteutumista ilmoitettaessa. Mikäli kyseisessä kohdassa ei ole listattu ilmoittajan käyttämää uusiutuvaa polttoainetta, tulee ilmoittajan itse selvittää uusiutuvan polttoaineen alempi lämpöarvo sekä standardi, jonka mukaan lämpöarvo on määritelty.

TAULUKKO 5 JAKELUELVOITELAISSA MÄÄRITELLYT YLEISIMPIEN POLTTOAINEIDEN LÄMPÖARVOT

Polttoaine	Lämpöarvo, MJ/l	Lämpöarvo, MJ/kg
Moottoribensiini	32	-
Yhteisesti käsitelty biomassasta tai pyrolysoidusta biomassasta peräisin oleva öljy, jota käytetään korvaamaan bensiini	32	-
Dieselöljy	36	-
Yhteisesti käsitelty biomassasta tai pyrolysoidusta biomassasta peräisin oleva öljy, jota käytetään korvaamaan diesel	36	-
Maakaasu ja nesteytetty maakaasu	-	50
Biobensiini	32	-
Bioetanoli	21	-
Biodiesel (FAME)	33	-
Synteettinen biodiesel (BTL) ja vastaava	34	-
Bio-ETBE, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 37 prosenttia	27	-
Bio-MTBE, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 22 prosenttia	26	-



Bio-TAEE, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 29 prosenttia	29	-
Bio-TAME, josta biopoltto-aineosuudeksi katsotaan 18 prosenttia	28	-
Biometanoli	16	-
Biokaasu	-	50
Bionestekaasu	-	46

Selvitys listauksesta puuttuvan uusiutuvan polttoaineen lämpöarvosta ja sen määrittämiseen käytetystä standardista tulee tehdä vapaamuotoiselle liitteelle, joka liitetään varsinaisen jakeluelvoite ilmoituksen mukaan.

2.11 Uusiutuvien komponenttien kohdistaminen

Jakeluelvoitelain 5 §:n mukaan jakelijan on toimitettava kulutukseen uusiutuvia polttoaineita. Uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön osuus jakelijan kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön kokonaismäärästä tulee olla vähintään jakeluelvoitelain 5 §:ssä määritellyn prosenttiosuuden mukainen kunakin vuonna. Kulutukseen toimittamisella jakeluelvoitelain 2 §:n 11 kohdan mukaan tarkoitetaan nestemäisten liikennepolttoaineiden valmisteverotuslain (182/2010) 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua kulutukseen luovuttamista, kaasumaisten liikennepolttoaineiden kulutukseen toimittamista yhden tai useamman tankkauspisteen kautta ja liikennesähkön kulutukseen toimittamista yhden tai useamman yleisesti saatavilla olevan latauspisteen kautta. Valmisteverotuslain 8 §:n 1 kohdan mukaan kulutukseen luovuttamisella tarkoitetaan valmisteveron alaisten tuotteiden poistumista, sääntöjenvastainen poistaminen mukaan lukien, väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä.

Jakeluelvoitteen täytyminen tulee laskea todellisen kulutukseen liikennepolttoaineena toimitetun uusiutuvan polttoaineen ja uusiutuvan liikennesähkön määrästä. Lähtökohtana jakeluelvoitelaisissa on kuitenkin se, että jakelija seuraa tämän veloitteen täyttymistä kirjanpidollisesti. Jakeluelvoitelain 8 §:n mukaan jakelijan on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville kulutukseen toimitetun moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön sekä biopolttoaineiden, biokaasun, uusiutuvan liikennesähkön ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden määrät sekä biopolttoaineiden, biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällöt ja muut jakeluelvoitelain noudattamisen valvontaa varten tarvittavat tiedot (esim. kestävyystiedot). Kirjanpidosta on myös voitava todentaa mm. polttoaineisiin lisättyjen uusiutuvien komponenttien määrät ja niiden energiasisällöt, jos energiasisältöjä ei ole määritelty lain 2 §:ssä.

2.12 Uusiutuvien polttoainepitoisuuksien varmistaminen

Uusiutuvien polttoaineiden osuus säiliöissä voidaan tarkastella kirjanpidollisesti, jolloin lasketaan kulloinkin lisää toimitetun ainekomponentin muutos koko säiliössä. Polttoainejakelijoiden varastosäiliöissä polttoaineen sisältämä uusiutuvan osuus on kuitenkin syytä tarkastaa myös näyteanalyysillä ainakin 2–3 kertaa vuodessa, jonka jälkeen näytteen perusteella saatuja uusiutuvien osuuksia tulee käyttää säiliön arvoina, kunnes sinne seuraavan kerran lisätään jotakin komponenttia. Näytteen perusteella saadun uusiutuvan osuuden poiketessa oleellisesti laskennallisesta arvosta, tulee jakelijan selvittää, mistä poikkeama johtuu ja vaikuttaako se säiliöstä aiemmin

kulutukseen luovutettujen polttoaineiden uusiutuvien osuuksiin. Vuoden kuluessa tapahtuvista korjauksista ei tarvitse erikseen ilmoittaa jakeluelvoite ilmoituksen yhteydessä. Niiden tiedot on kuitenkin syytä tallentaa, jotta ne voidaan tarkastaa tulevilla yritystarkastuksilla.

2.13 Ahvenanmaalla kulutukseen toimitettu polttoaine

Hallituksen esityksessä 231/2006 mainitaan Ahvenanmaan osalta, että Ahvenanmaalla direktiivin täytäntöönpano on maakuntahallituksen toimivallassa. Siten Ahvenanmaalla kulutukseen toimitettuja moottoribensiiniä, dieselöljyä, maakaasua, liikennesähköä, biopolttoaineita, biokaasua, muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia polttoaineita ja uusiutuvaa liikennesähköä ei saa sisällyttää muualla Suomessa kulutukseen toimitetuista polttoaineista ja liikennesähköstä tehtävään jakeluelvoite ilmoitukseen. Myöskään Ahvenanmaalla kulutukseen toimitettujen uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön ei voida katsoa täyttävän muualla Suomessa syntyneitä uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta, riippumatta siitä toimitetaanko polttoaineet Ahvenanmaalla verottomina vai verollisina toimituksina.

2.14 Ahvenanmaan jakeluelvoite

Tasavallan presidentin asetus eräiden uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta koskevien hallintotehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla (86/2023, jäljempänä sopimusasetus) tuli voimaan 1.2.2023. Sopimusasetuksessa säädetään eräiden biopolttoaineiden käytön edistämisestä liikenteessä annetun lain soveltamisesta Ahvenanmaan maakunnassa annetussa maakuntalaissa (Ålands författningssamling 2011:111) säädetyjen ja Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle kuuluvien jakeluelvoitelaisissa tarkoitettujen tehtävien siirtämisestä Energiavirastolle. Sopimusasetuksen tarkoituksena on vähentää uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoite ilmoituksiin liittyvä hallinnollista taakkaa, kun jakelijat raportoivat vain yhdelle viranomaiselle.

Sopimusasetuksen mukaisesti Energiaviraston tehtävänä Ahvenanmaalla on vastaanottaa jakelijan jakeluelvoitelain 7 §:n mukainen jakeluelvoite ilmoitus ja tarkistaa ilmoitettujen tietojen oikeellisuus. Energiavirasto toimittaa jakeluelvoite ilmoitukset tämän jälkeen Ahvenanmaalle. Sopimusasetusta sovellettiin ensimmäisen kerran vuoden 2022 osalta toimitettaviin jakeluelvoite ilmoituksiin. Jakeluelvoitteen valvonta Ahvenanmaan maakunnan osalta säilyy kuitenkin edelleen Ahvenanmaan maakunnan hallituksella. Siten Ahvenanmaan maakunnan osalta maakuntalain jakeluelvoiteista säädetyistä seuraamuksista, kuten esimerkiksi jakeluelvoitteen noudattamatta jättämisestä aiheutuvasta seuraamusmaksusta, päättää myös jatkossa Ahvenanmaan maakunnan hallitus.

Jakelijan on toimitettava jakeluelvoite ilmoitus myös Ahvenanmaan maakunnan osalta viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana Energiavirastolle. Ahvenanmaan maakunnassa ja Manner-Suomessa kulutukseen toimitetuista polttoaineista jätetään molemmista erillinen jakeluelvoite ilmoitus Energiavirastolle. Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoite ilmoitusta on käsitelty tarkemmin tämän ohjeen kappaleessa [4.1](#).

2.15 Vapaaehtoinen jakeluelvoite

2.15.1 Vahvistuspyyntö ja vahvistaminen

Jakelijalla on mahdollisuus vapaaehtoisesti hakeutua jakeluelvoitteen alaisuuteen. Jakeluelvoitelakia sovelletaan siten kaikilta osin myös vapaaehtoisesti jakeluelvoitteen piirissä olevaan nestemäisten polttoaineiden jakelijaan, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, biopolttoaineiden ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uu-



siutuvien nestemäisten liikenteen polttoaineiden määrä on vähintään 100 000 litraa mutta enintään miljoona litraa sekä kaasumaisten polttoaineiden jakelijaan, jonka kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamien maakaasun, biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien kaasumaisten liikenteen polttoaineiden määrä on vähintään 1 gigawattituntia mutta enintään 9 gigawattituntia.

Mikäli jakelija haluaa hakeutua vapaaehtoisesti jakeluelvoitteen alaisuuteen ja se toimittaa kalenterivuoden aikana kulutukseen nestemäisiä tai kaasumaisia polttoaineita edellä kuvatun mukaisesti, on jakelijan tehtävä **jakeluelvoitelain 3 a §:n mukaisesti** jakeluelvoitteen alaisuuteen vahvistamista varten pyyntö (*vahvistuspyyntö*) Energiavirastolle. Vahvistuspyyntö on tehtävä viimeistään kolme kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona jakelija haluaisi liittyä jakeluelvoitteen alaisuuteen. Toisin sanoen vahvistuspyyntö tulee jättää viimeistään 30.9., jotta on mahdollista päästä mukaan jakeluelvoitteeseen seuraavan vuoden alusta.

Vahvistuspyynnössä esitetään jakelijan **perustiedot** ja **vastataan asian käsittelyyn liittyviin kysymyksiin**. Vahvistuspyynnössä annetaan tiedot jakelijan liiketoiminnasta, arvio kulutukseen toimitettavien polttoaineiden määristä, **sekä** kuvaus siitä, miten uusiutuvien polttoaineiden kestävyys osoitetaan.

Vahvistuspyyntö tulee toimittaa ohjeiden mukaisesti täytettynä **Energiaviraston asiointipalvelussa** asialla "Jakeluelvoitteen vapaaehtoisen jakelijan vahvistaminen" viimeistään kolme kuukautta ennen sen kalenterivuoden alkua, jona jakelija haluaisi liittyä jakeluelvoitteen alaisuuteen. Energiaviraston asiointipalvelun käyttöohje löytyy Energiaviraston **verkkosivuilta**.

Energiavirasto neuvoo tarvittaessa vahvistuspyynnön täyttämiseen liittyvissä asioissa. Kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen kestavyyskriteerit@energiavirasto.fi.

2.15.2 Vahvistuspäätös ja sen peruutus

Energiavirasto vahvistaa jakelijan sisällyttämisen jakeluelvoitteen alaisuuteen, jos vahvistuspyynnössä on osoitettu, että jakeluelvoitelaisissa säädetty edellytykset täyttyvät ja että vahvistamiselle ei ole jakeluelvoitelaisissa säädettyä estettä. Vahvistuspäätös on voimassa toistaiseksi. **Vahvistuspäätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa (434/2003).**

Energiavirasto voi peruuttaa vahvistuspäätöksen, jos vahvistuspyynnössä tai sen liitteissä on annettu virheellisiä tai puutteellisia tietoja, jotka ovat olennaisesti vaikuttaneet vahvistuspäätökseen tai muutoin siihen liittyvään harkintaan. Lisäksi Energiavirasto voi peruuttaa vahvistuspäätöksen, jos jakelija ei enää täytä jakeluelvoitelain 3 §:n 3 momentissa säädettyjä edellytyksiä. Energiaviraston on päätettävä, **että vahvistuspäätös peruutetaan, jos jakelija tekee asiaa koskevan hakemuksen Energiaviraston asiointipalvelussa. Vahvistuspäätöksen peruutushakemus jätetään Energiaviraston asiointipalvelussa asialla "Jakeluelvoitteen vapaaehtoisen jakelijan vahvistuksen peruuttaminen". Vahvistuspäätöksen peruutushakemuksessa vastataan asian käsittelyyn liittyviin kysymyksiin. Vahvistuspäätöksen peruutushakemuksessa ilmoitetaan myös peruutettava vahvistuspäätös (dnro), peruutuksen syy, sekä peruutuksen voimaantulon päivämäärä.** Vahvistuspäätöksen peruuttaminen tulee voimaan aikaisintaan hakemuksen jättämisajankohtaa seuraavana kalenterivuonna. Vahvistuspäätöksen peruuttaminen ei siis voi astua voimaan kesken kalenterivuoden.

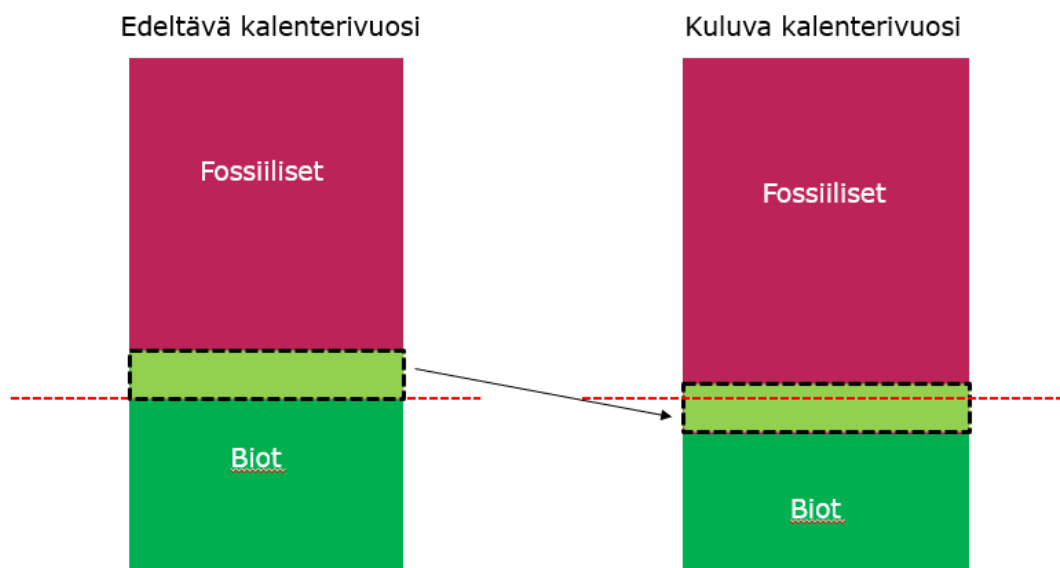
2.16 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteen linjauksia

Verottomat kulutukseen luovutukset

Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoite ei koske verottomia kulutukseen luovutuksia. Eli mm. aluksille ja diplomaateille kulutukseen verottomasti luovutettavia moottoribensiiniä, dieselöljyä, biopolttoaineita ja muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia nestemäisiä liikenteen polttoaineita ei oteta mukaan uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteeseen ollenkaan.

Ristiintäyttö ja ylitäyttö

Ylitäytöllä tarkoitetaan jakeluelvoitelain näkökulmasta jakeluelvoitteen ylimenevää osuutta, jonka jakelija saa ottaa huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta laskettaessa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui. Kalenterivuosina 2022 ja 2023 jakelija sai ottaa ylittävän uusiutuvien polttoaineiden energiasisällön osuuden kokonaisuudessaan huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta laskettaessa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain näkökulmasta ylitäytöllä puolestaan tarkoitetaan biopolttoöljyn jakeluelvoitteen ylittävää biopolttoöljyn energiasisällön osuutta, jonka jakelija saa ottaa huomioon seuraavan kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa ja jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui. Ylitäyttöä on havainnollistettu alla esitetyssä kuvassa (Kuva 2) ja jäljempänä kuvatuissa esimerkeissä 1–3. Esimerkkien kaavoissa käytetyt muuttujat on listattu selitteineen taulukkoon 6.



KUVA 2 YLITÄYTÖN SIIRTYMINEN EDLÄTÄVÄLTÄ KALENTERIVUODELTA



TAULUKKO 6 ESIMERKKIEN KAAVOISSA KÄYTETYT MUUTTUJAT SELITTEINEEN

Merkki	Selite
$E_{uusiuutuvat}$	Oman kyseisenä kalenterivuonna kulutukseen toimitetun kestävän uusiutuvan polttoaineen energiasisältö
$E_{ylitayttö}$	Oman edeltävältä kalenterivuodelta siirretyn ylitäytön energiasisältö
$E_{vastaanotettu}$	Yhdeltä tai useammalta yritykseltä vastaanotetun velvoitteen täyttämisen energiasisältö
$E_{siirretty}$	Yhdelle tai useammalle yritykselle siirretyn velvoitteen täyttämisen energiasisältö
$E_{fossiilitiset}$	Oman kyseisenä kalenterivuonna kulutukseen toimitetun fossiilisen ja ei-kestävän polttoaineen energiasisältö
$E_{velvoite}$	Oman kyseisenä kalenterivuonna kulutukseen toimitettava jakeluvolvoiteprosentin mukainen energiasisältö
$E_{ristiintayttö}$	Uusiutuvien polttoaineiden jakeluvolvoitteesta biopolttoöllyn jakeluvolvoitteeseen (tai päinvastoin) siirretty energiasisältö
$E_{tiite A}$	Oman kyseisenä kalenterivuonna kulutukseen toimitetun kehittyneiden uusiutuvien polttoaineen energiasisältö
$E_{tisävelvoite}$	Oman kyseisenä kalenterivuonna kulutukseen toimitettava kehittyneiden uusiutuvien polttoaineiden jakeluvolvoiteprosenttiyksikön mukainen energiasisältö

Esimerkki 1

Uusiutuvien polttoaineiden jakelija toimittaa itse kulutukseen uusiutuvia polttoaineita 14 yksikköä ja fossiilisia polttoaineita 86 yksikköä vuonna 2024. Jakelijan toimittamien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2024 jakeluvolvoiteprosentti on 13,5 %, joten jakelijan tulee toimittaa 13,5 yksikköä uusiutuvia polttoaineita. Jakelija on täten jo täyttänyt jakeluvolvoiteprosentin mukaisen määrän uusiutuvia polttoaineita. Jakelijalla on edelliseltä vuodelta siirrettyä ylitäytöstä uusiutuvia polttoaineita 3 yksikköä. Jakelijoiden välisiä sopimuksia ei ole tehty. Velvoitetta täyttävien uusiutuvien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan tällöin 17 yksikköä. Tästä 3,5 yksikköä voidaan siirtää vuodelle 2025 ylitäytönä. 3,5 yksikköä muodostaa alle 30 prosenttia vuoden 2024 jakeluvolvoitetta vastaavasta energiämäärästä, joten sen voi siirtää täysimääräisenä.

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut jakeluvolvoite} - \% &= \frac{E_{uusiuutuvat} + E_{ylitayttö} + E_{vastaanotettu} - E_{siirretty}}{E_{uusiuutuvat} + E_{fossiilitiset}} \\ &= \frac{14 + 3 + 0 - 0}{14 + 86} = 17 \% \end{aligned}$$

Toteutunut jakeluvolvoiteprosentti on siis 17 %. Tämän lisäksi tarkistetaan ylitäytön määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäytöst} &= E_{uusiuutuvat} + E_{ylitayttö} + E_{vastaanotettu} - E_{siirretty} - E_{velvoite} \\ &= 14 + 3 + 0 - 0 - 13,5 = 3,5 \end{aligned}$$



$$\text{Ylitäytön maksimi} = 0,3 * E_{\text{velvoite}} = 0,3 * 13,5 = 4,05$$

Ylitäytön maksimi on suurempi, joten ylitäyttö voidaan siirtää täysimääräisenä (3,5 yksikköä).

Esimerkki 2

Uusiutuvien polttoaineiden jakelija toimittaa itse kulutukseen uusiutuvia polttoaineita 35 yksikköä ja fossiilisia polttoaineita 65 yksikköä vuonna 2024. Jakelijan toimittamien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2024 jakeluvaihteoprosentti on 13,5 %, joten jakelijan tulee toimittaa 13,5 yksikköä uusiutuvia polttoaineita. Jakelija on täten jo täyttänyt jakeluvaihteoprosentin mukaisen määrän uusiutuvia polttoaineita. Jakelijalla on edelliseltä vuodelta siirrettyä ylitäyttöä 4 yksikköä. Jakelijoiden välisiä sopimuksia ei ole tehty. Vaihteetta täyttävien uusiutuvien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan tällöin 39 yksikköä. Ylitäyttöä on kertynyt siis yhteensä 25,5 yksikköä. Tästä 4,05 yksikköä voidaan siirtää vuodelle 2025 ylitäyttönä, sillä seuraavalle kalenterivuodelle siirrettävä määrä voi muodostaa maksimissaan 30 prosenttia vuoden 2024 jakeluvaihteetta vastaavasta energiamäärästä.

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut jakeluvaihte} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{35 + 4 + 0 - 0}{35 + 65} = 39 \% \end{aligned}$$

Toteutunut jakeluvaihteoprosentti on siis 39 %. Tämän lisäksi tarkistetaan ylitäytön määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäyttö} &= E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}} - E_{\text{velvoite}} \\ &= 35 + 4 + 0 - 0 - 13,5 = 25,5 \end{aligned}$$

$$\text{Ylitäytön maksimi} = 0,3 * E_{\text{velvoite}} = 0,3 * 13,5 = 4,05$$

Ylitäytön maksimi on pienempi, ylitäyttöä ei voida siirtää täysimääräisenä (4,05 yksikköä).

Esimerkki 3 (rajaton ylitäyttö)

Uusiutuvien polttoaineiden jakelija toimittaa itse kulutukseen uusiutuvia polttoaineita 35 yksikköä ja fossiilisia polttoaineita 65 yksikköä vuonna 2023. Jakelijan toimittamien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2023 jakeluvaihteoprosentti on 13,5 %, joten jakelijan tulee toimittaa 13,5 yksikköä uusiutuvia polttoaineita. Jakelija on täten jo täyttänyt jakeluvaihteoprosentin mukaisen määrän uusiutuvia polttoaineita. Jakelijalla on edelliseltä vuodelta siirrettyä ylitäyttöä 10 yksikköä. Jakelijoiden välisiä sopimuksia ei ole tehty. Vaihteetta täyttävien uusiutuvien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan tällöin 45 yksikköä. Ylitäyttöä on kertynyt siis yhteensä 31,5 yksikköä. Ylitäyttö 31,5 yksikköä voidaan siirtää kokonaisuudessaan vuodelle 2024 ylitäyttönä, sillä kalenterivuonna 2023 jakelija saa ottaa ylittävän uusiutuvien polttoaineiden energiasisällön osuuden kokonaisuudessaan huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluvaihteetta laskettaessa.

$$\text{Toteutunut jakeluvaihte} - \% = \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}}$$

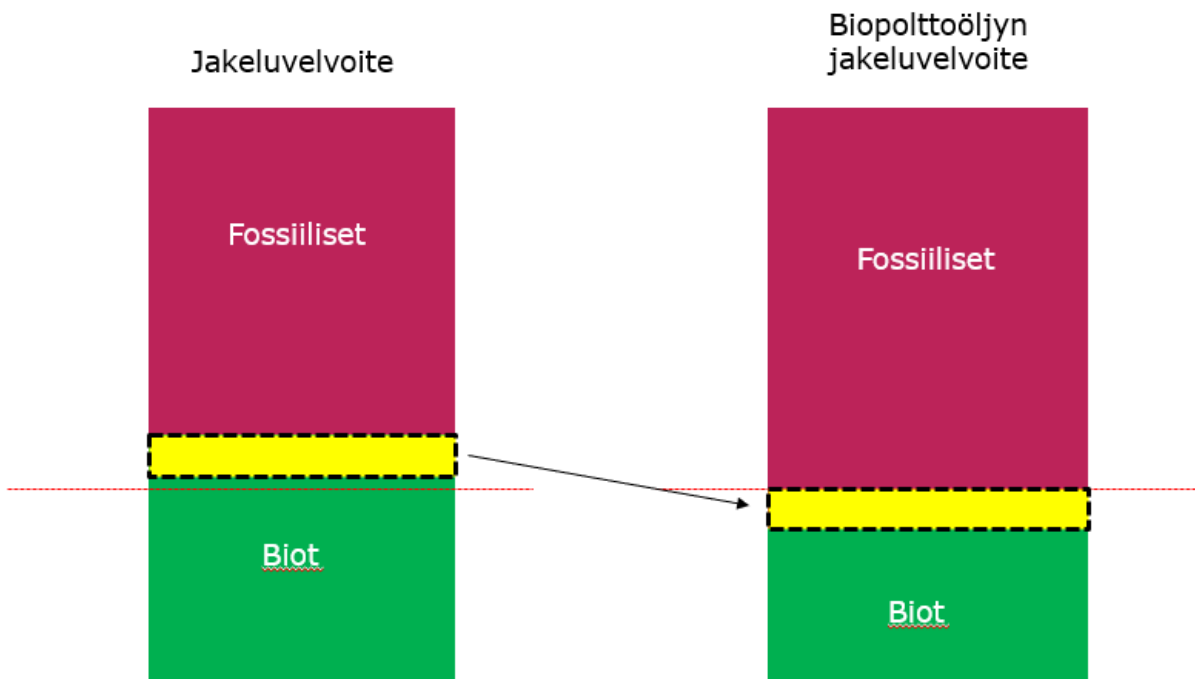
$$= \frac{35 + 10 + 0 - 0}{35 + 65} = 45 \%$$

Toteutunut jakeluelvoiteprosentti on siis 45 %. Tämän lisäksi tarkistetaan ylitäytön määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäyttö} &= E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}} - E_{\text{velvoite}} \\ &= 35 + 10 + 0 - 0 - 13,5 = 31,5 \end{aligned}$$

Ylitäyttö voidaan siirtää täysimääräisenä (31,5 yksikköä).

Ristiintäytöllä tarkoitetaan jakeluelvoitelain näkökulmasta jakeluelvoitteen ylimenevää osuutta, jonka uusiutuvien polttoaineiden jakelija ottaa huomioon biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaisesta jakeluelvoitteesta. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain näkökulmasta ristiintäytöllä puolestaan tarkoitetaan ylimenevää biopolttoöljyn energiasisällön osuutta, jonka biopolttoöljyn jakelija ottaa huomioon samaa kalenterivuotta koskevaa uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia jakeluelvoitelain mukaisesta jakeluelvoitteesta. Ristiintäyttöä on havainnollistettu alla esitetyssä kuvassa (Kuva 3) ja jäljempänä kuvatuissa esimerkeissä 4–6.



KUVA 3 RISTIINTÄYTTÄMINEN UUSIUTUVIEN POLTTOAINEIDEN JAKELUELVOITTEESTA BIOPOLTTOÖLJYN JAKELUELVOITTEeseen



Ristiintäytön ja ylitäytön tulee tapahtua saman 30 prosentin sisällä. Jakeluelvoitelain 5 l §:n mukaan, jos jakelija on kalenterivuonna ylittänyt 5 §:n 1 momentissa säädetyn jakeluelvoitteensa, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta sekä biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa tarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluelvoitetta laskettaessa. **Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaisesta jakeluelvoitteesta.**

Esimerkki 4

Jakelija toimittaa itse kulutukseen uusiutuvia polttoaineita 21 yksikköä ja fossiilisia polttoaineita 79 yksikköä vuonna 2025. Jakelijan toimittamien polttoaineiden kokonaisenergisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2025 jakeluelvoiteprosentti on 16,5 %, joten jakelijan tulee toimittaa 16,5 yksikköä uusiutuvia polttoaineita. Jakelijalla ei ole ylitäyttöä edelliseltä vuodelta.

Jakelija myös toimittaa itse kulutukseen biopolttoöljyä 5 yksikköä ja kevyttä polttoöljyä 95 yksikköä vuonna 2025. Jakelijan toimittamien polttoöljyjen kokonaisenergisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2025 biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentti on 7 %, joten jakelijan tulee toimittaa 7 yksikköä biopolttoöljyä. Jakelijalla ei ole ylitäyttöä edelliseltä vuodelta.

Jakelija ristiintäyttää biopolttoöljyn jakeluelvoitetta. Jakelija siirtää toteutuneesta uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteesta 2 yksikköä biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen. Tällöin uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteeseen jää 19 yksikköä, josta 2,5 yksikköä voidaan siirtää seuraavalle vuodelle ylitäytönä. Biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen vastaanotetut 2 yksikköä täyttävät veloitteen 7:ään yksikköön.

Tarkastellaan ensin uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoiteprosentin muodostumista:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut jakeluelvoite} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} - E_{\text{ristiintäyttö}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{21 - 2}{21 + 79} = 19 \% \end{aligned}$$

Toteutunut jakeluelvoiteprosentti on siis 19 %. Tämän lisäksi tarkistetaan ylitäytön ja ristiintäytön yhteenlaskettu määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäyttö} &= E_{\text{uusiutuvat}} - E_{\text{velvoite}} \\ &= 21 - 16,5 = 4,5 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimi} = 0,3 * E_{\text{velvoite}} = 0,3 * 16,5 = 5,0$$

Ylitäytön ja ristiintäytön yhteenlaskettu maksimi on suurempi, joten ylitäyttö voidaan siirtää täysimääräisenä (2,5 yksikköä). Tarkastellaan seuraavaksi biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentin muodostumista:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut biopolttöljyn jakeluelvoite} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ristiintäyttö}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{5 + 2}{5 + 95} = 7 \% \end{aligned}$$



Toteutunut biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentti on siis 7 %. Velvoite näin ollen täyttyy ja ylitäyttää ei muodostu.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitteen ristiintäyttö %:n laskemisessa jakajana käytetään uusiutuvien polttoaineiden kokonaisvelvoitetta (jakeluelvoite). Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 7 §:n mukaan, jos jakelija on kalenterivuonna toimittanut kulutukseen enemmän biopolttoöljyä kuin 5 §:n 1 momentissa säädetään, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa ja jakeluelvoitelain mukaista samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluelvoitetta laskettaessa. Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden biopolttoöljyn jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui, ja **siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia jakeluelvoitelain mukaisesta jakeluelvoitteesta.** Lisäksi jakeluelvoitelain 5 l §:n mukaan, jos jakelija on kalenterivuonna ylittänyt 5 §:n 1 momentissa säädetyn jakeluelvoitteensa, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta sekä biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisatarkoitettua samaa kalenterivuotta koskevaa jakeluelvoitetta laskettaessa. **Siirtyvä määrä voi kuitenkin olla enintään 30 prosenttia sen kalenterivuoden jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä,** jolloin ylitys tapahtui, ja siirtyvällä määrällä voidaan täyttää enintään 30 prosenttia biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukaisesta jakeluelvoitteesta. Lisäksi jakeluelvoitelain 5 §:n mukaan **jakeluelvoitteella tarkoitetaan uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön osuutta jakelijan kulutukseen toimittamien moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällön kokonaisuudesta.**

Biopolttoöljyn jakeluelvoitetta ei voida ylittää ristiintäytettävällä osuudella ja hyödyntää seuraavana vuonna. Jakeluelvoitelain 5 l §:n mukaan, jos jakelija on kalenterivuonna ylittänyt 5 §:n 1 momentissa säädetyn jakeluelvoitteensa, jakelija saa ottaa ylimenevän osuuden huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta sekä biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisa tarkoitettua **samaa kalenterivuotta koskevaa biopolttoöljyn jakeluelvoitetta laskettaessa.**

Esimerkki 5

Jakelija toimittaa itse kulutukseen uusiutuvia polttoaineita 42 yksikköä ja fossiilisia polttoaineita 58 yksikköä vuonna 2030. Jakelijan toimittamien polttoaineiden kokonaisenergisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2030 jakeluelvoiteprosentti on 34 %, joten jakelijan tulee toimittaa 34 yksikköä uusiutuvia polttoaineita. Jakelijalla on vuodelta 2029 siirrettyä ylitäyttöä 6 yksikköä. Tämän lisäksi hän vastaanottaa toiselta jakelijalta 2 yksikköä velvoitteen täyttöä ja siirtää toiselle jakelijalle 3 yksikön velvoitteen täyttöä. Velvoitetta täyttävien uusiutuvien polttoaineiden kokonaisenergisällöksi katsotaan tällöin 47 yksikköä.

Jakelija myös toimittaa itse kulutukseen biopolttoöljyä 7 yksikköä ja kevyttä polttoöljyä 93 yksikköä vuonna 2030. Jakelijan toimittamien polttoöljyjen kokonaisenergisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2030 biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentti on 10 %, joten jakelijan tulee toimittaa 10 yksikköä biopolttoöljyä. Jakelijalla on 1 yksikkö biopolttoöljyn ylitäyttöä edelliseltä vuodelta. Velvoitetta täyttävien biopolttoöljyjen kokonaisenergisällöksi katsotaan tällöin 8 yksikköä.



Jakelija ristiintäyttää biopolttoöljyn jakeluelvoitetta. Jakelija siirtää toteutuneesta uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteesta 2 yksikköä biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen. Tällöin uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteeseen jää 45 yksikköä. Velvoite ylittyy siis 11 yksiköllä. Tästä kuitenkin vain 8,2 yksikköä voidaan siirtää seuraavalle kalenterivuodelle, sillä ristiintäytön sekä seuraavalle kalenterivuodelle siirrettävä määrä voi muodostaa yhteensä maksimissaan 30 prosenttia vuoden 2030 jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä. Ylimääräistä 2,8 yksikköä ei voi ristiintäyttää biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen ylitäytöksi, sillä ristiintäytöstä voi hyödyntää vain saman kalenterivuoden velvoitteeseen. Biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen vastaanotetut 2 yksikköä täyttävät velvoitteen 10:een yksikköön.

Tarkastellaan ensin uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoiteprosentin muodostumista:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut jakeluelvoite} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}} - E_{\text{ristiintäyttö}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{42 + 6 + 2 - 3 - 2}{42 + 58} = 45 \% \end{aligned}$$

Toteutunut jakeluelvoiteprosentti on siis 45 %. Tämän lisäksi tarkistetaan ylitäytön ja ristiintäytön yhteenlaskettu määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäyttö} + \text{ristiintäyttö} &= E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}} - E_{\text{velvoite}} \\ &= 42 + 6 + 2 - 3 - 34 = 13 \end{aligned}$$

$$\text{Maksimi} = 0,3 * E_{\text{velvoite}} = 0,3 * 34 = \mathbf{10,2}$$

Ylitäytön ja ristiintäytön yhteenlaskettu maksimi on pienempi, joten ylitäyttöä ei voida siirtää täysimääräisenä. Ristiintäytön suuruus on 2 yksikköä, joten uusiutuvien polttoaineiden seuraavalle kalenterivuodelle siirrettävän ylitäytön suuruus on maksimissaan **8,2 yksikköä**. Tarkastellaan seuraavaksi biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentin muodostumista:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut biopolttoöljyn jakeluelvoite} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{ristiintäyttö}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{7 + 1 + 2}{7 + 93} = 10 \% \end{aligned}$$

Toteutunut biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentti on siis 10 %. Velvoite näin ollen täyttyy ja ylitäyttöä ei muodostu.

Esimerkki 6 (rajaton ylitäyttö)

Jakelija toimittaa itse kulutukseen uusiutuvia polttoaineita 42 yksikköä ja fossiilisia polttoaineita 58 yksikköä vuonna 2023. Jakelijan toimittamien polttoaineiden kokonaisenergisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2023 jakeluelvoiteprosentti on 13,5 %, joten jakelijan tulee toimittaa 13,5 yksikköä uusiutuvia polttoaineita. Jakelijalla on vuodelta 2022 siirrettyä ylitäyttöä 6 yksikköä. Tämän lisäksi hän vastaanottaa toiselta jakelijalta 2 yksikköä velvoitteen täyttöä ja siirtää toiselle jakelijalle 3 yksikön velvoitteen täyttöä. Velvoitetta täyttävien uusiutuvien polttoaineiden kokonaisenergisällöksi katsotaan tällöin 47 yksikköä.



Jakelija myös toimittaa itse kulutukseen biopolttoöljyä 3 yksikköä ja kevyttä polttoöljyä 97 yksikköä vuonna 2023. Jakelijan toimittamien polttoöljyjen kokonaisenergiasisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2023 biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentti on 5 %, joten jakelijan tulee toimittaa 5 yksikköä biopolttoöljyä. Jakelijalla on 1 yksikkö biopolttoöljyn ylitäyttöä edelliseltä vuodelta. Velvoitetta täyttävien biopolttoöljyjen kokonaisenergiasisällöksi katsotaan tällöin 4 yksikköä.

Jakelija ristiintäyttää biopolttoöljyn jakeluelvoitetta. Jakelija siirtää toteutuneesta uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteesta 1:n yksikön biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen. Tällöin uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitteeseen jää 46 yksikköä. Velvoite ylittyy siis 32,5 yksiköllä. Ylitäyttö 32,5 yksikköä voidaan siirtää kokonaisuudessaan vuodelle 2024 ylitäyttönä, sillä kalenterivuonna 2023 jakelija saa ottaa ylittävän uusiutuvien polttoaineiden energiasisällön osuuden kokonaisuudessaan huomioon seuraavan kalenterivuoden jakeluelvoitetta laskettaessa. Biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen vastaanotettu 1 yksikkö täyttää velvoitteen 5:een yksikköön.

Tarkastellaan ensin uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoiteprosentin muodostumista:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut jakeluelvoite} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}} - E_{\text{ristiintäyttö}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{42 + 6 + 2 - 3 - 1}{42 + 58} = 46 \% \end{aligned}$$

Toteutunut jakeluelvoiteprosentti on siis 46 %. Tämän lisäksi tarkistetaan ylitäytön ja ristiintäytön yhteenlaskettu määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäyttö} + \text{ristiintäyttö} &= E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}} - E_{\text{velvoite}} \\ &= 42 + 6 + 2 - 3 - 13,5 = 33,5 \end{aligned}$$

Ylitäyttö voidaan siirtää täysimääräisenä. Ristiintäytön suuruus on 1 yksikkö, joten uusiutuvien polttoaineiden seuraavalle kalenterivuodelle siirrettävän ylitäytön suuruus on **32,5 yksikköä**. Tarkastellaan seuraavaksi biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentin muodostumista:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut biopolttöljyn jakeluelvoite} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{ristiintäyttö}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{3 + 1 + 1}{3 + 97} = 5 \% \end{aligned}$$

Toteutunut biopolttoöljyn jakeluelvoiteprosentti on siis 5 %. Velvoite näin ollen täyttyy ja ylitäyttöä ei muodostu.

Jakeluelvoitteen ja lisävelvoitteen 30 % raja

Jakeluelvoitetta sekä lisävelvoitetta voi siirtää seuraavalle kalenterivuodelle maksimissaan 30 prosenttia sen kalenterivuoden lisävelvoitetta vastaavasta energiamäärästä, jolloin ylitys tapahtui. Vaikka lisävelvoitteella on oma 30 prosentin raja, kuuluvat lisävelvoitteen mukaiset polttoaineet jakeluelvoitteeseen. Lisävelvoite on jakeluelvoitteen osajoukko eli lisävelvoitteen täyttäminen ja ylittäminen täyttävät myös jakeluelvoitetta.

Esimerkki 7

Jakelija toimittaa itse kulutukseen uusiutuvia polttoaineita 18 yksikköä ja fossiilisia polttoaineita 82 yksikköä. Jakelijan toimittamien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan siis 100 yksikköä. Vuonna 2025 jakeluelvoiteprosentti on 16,5 %, joten jakelijan tulee toimittaa 16,5 yksikköä uusiutuvia polttoaineita. Jakelija on täten jo täyttänyt jakeluelvoiteprosentin mukaisen määrän uusiutuvia polttoaineita.

Jakelijalla on vuodelta 2024 siirrettyä ylitäyttöä 5 yksikköä. Jakelijoiden välisiä sopimuksia ei ole tehty. Veloitetta täyttävien uusiutuvien polttoaineiden kokonaisenergiasisällöksi katsotaan tällöin 23 yksikköä. Ylitäyttöä kertyi siis yhteensä 6,5 yksikköä. Tästä 5,0 yksikköä voidaan siirtää vuodelle 2026 ylitäyttönä, sillä seuraavalle kalenterivuodelle siirrettävä määrä voi olla maksimissaan 30 prosenttia vuoden 2025 jakeluelvoitetta vastaavasta energiamäärästä.

Lisäksi jakelijan tulee täyttää lisäveloitetta 3 %-yksikköä eli 3 yksikköä vuonna 2025. Jakelijan itse toimittamistaan uusiutuvista polttoaineistaan (yhteensä 18 yksikköä) 6 yksikköä täyttää lisäveloitetta (12 yksikköä pelkästään jakeluelvoitetta ja 6 yksikköä jakeluelvoitetta sekä lisäveloitetta). Lisäveloitteen ylitäyttöä kertyi siis 3 yksikköä. Tästä 0,9 yksikköä voidaan siirtää vuodelle 2026 ylitäyttönä, sillä seuraavalle kalenterivuodelle siirrettävä määrä voi olla maksimissaan 30 prosenttia vuoden 2025 lisäveloitetta vastaavasta energiamäärästä.

Tarkastellaan ensin jakeluelvoiteprosentin muodostuminen:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut jakeluelvoite} - \% &= \frac{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{18 + 5 + 0 - 0}{18 + 82} = 23 \% \end{aligned}$$

Toteutunut jakeluelvoiteprosentti on siis 23 %. Tämän lisäksi tarkistetaan ylitäytön määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäyttö} &= E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{ylitäyttö}} + E_{\text{vastaanotettu}} - E_{\text{siirretty}} - E_{\text{veloitte}} \\ &= 18 + 5 + 0 - 0 - 16,5 = 6,5 \end{aligned}$$

$$\text{Ylitäytön maksimi} = 0,3 * E_{\text{veloitte}} = 0,3 * 16,5 = 5,0$$

Ylitäytön maksimi on pienempi, ylitäyttöä ei voida siirtää täysimääräisenä (5,0 yksikköä).

Tarkastellaan seuraavaksi lisäveloitteen täytyminen:

$$\begin{aligned} \text{Toteutunut lisäveloitte} \% - \text{yksikkö} &= \frac{E_{\text{liite A}}}{E_{\text{uusiutuvat}} + E_{\text{fossiiliset}}} \\ &= \frac{6}{18 + 82} = 6 \% \end{aligned}$$

Toteutunut lisäveloitte on siis 6 %. Tämän lisäksi tarkistetaan lisäveloitteen ylitäytön määrä:

$$\begin{aligned} \text{Ylitäyttö} &= E_{\text{liite A}} - E_{\text{lisäveloitte}} \\ &= 6 - 3 = 3 \end{aligned}$$

$$\text{Lisäveloitteen ylitäytön maksimi} = 0,3 * E_{\text{lisäveloitte}} = 0,3 * 3 = 0,9$$



Lisävelvoitteen ylitäytön maksimi on pienempi, ylitäyttöä ei voida siirtää täysimääräisenä (0,9 yksikköä).

Ainetaseen täsmäys

Jakeluelvoitteen täyttymistä seurataan vuositasolla. Mikäli jakelijan käyttämä toimintamalli ainetaseen täsmäyksessä ei aiheuta vuositasolla ongelmia jakeluelvoitelaisissa jakelijalle säädettyjen velvollisuuksien täyttämiseen eikä jakeluelvoitteen valvontaan (esim. fyysisen yhteyden jäljitys mahdollistuu kirjanpidon kautta tarkastuksella jälkikäteen), voi jakelija toimia käyttämänsä toimintamallin mukaisesti.

2.17 Sopimukset

2.17.1 Jakelijoiden väliset sopimukset

Jakeluelvoitteensa, lisävelvoitteensa tai vähimmäisosuusvelvoitteensa täyttämiseksi uusiutuvien polttoaineiden jakelija voi sopia velvoitteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle (huomioi luku [2.9](#)). Jakelija voi myös sopia jakeluelvoitelain 5 a §:ssä säädettyjen raaka-ainerajoitusosuuksien siirtämisestä osittain tai kokonaan toisen jakelijan hyödynnettäväksi. Jos sopimus riitautetaan tai jakeluelvoitetta ei muusta sopimussuhteeseen liittyvästä syystä ole täytetty, kukin jakelija vastaa jakeluelvoitteensa täyttämisestä ja tämän lain mukaisista seuraamuksista. Sopimuksesta on toimitettava jäljennös Energiavirastolle jakeluelvoitelain 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

2.17.2 Sopimukset liikennesähkön toimittajan kanssa

Jakelija saa sopia jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun jakeluelvoitteensa täyttämisestä lain 5 c §:ssä säädetyin edellytyksin liikennesähkön toimittajan tai hänen valtuuttamansa välittäjän kanssa. Välittäjä voi koota laajemman joukon liikennesähkön toimittajia ja myydä heidän puolestaan uusiutuvan liikennesähkön tikettejä jakelijalle. Liikennesähkön toimittaja, joka on toimittanut sähköä kulutukseen yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden kautta, voi siis tilastollisesti myydä ladatun sähkön uusiutuvan osuuden jakelijalle. Jakelija ostaisi tällöin liikennesähkön toimittajan latauspisteiden kautta jaellun uusiutuvan sähkönsä omaan jakeluelvoitteeseensa. Liikennesähkön toimittaja voi tehdä sopimuksen usean eri jakelijan kanssa ja jakaa yleisesti saatavilla olevat latauspisteet jakelijoiden kesken. Sopimuksen on kohdistuttava samaan kalenterivuoteen, jolta jakeluelvoitelain 7 §:n mukainen ilmoitus tehdään ja siitä on toimitettava jäljennös Energiavirastolle lain 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä. Jos sopimus riitautetaan, sopimuksen mukaista uusiutuvan liikennesähkön määrää ei huomioida jakeluelvoitteessa.

2.17.3 Sopimukset välituotevetyä käyttävien jalostamoiden kanssa

Jotta jakelija voi täyttää jakeluelvoitelain 5 §:n 4 momentissa säädettyä vähimmäisosuusvelvoitetta lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitetulla välituotevedyllä, jakelijan on solmittava sopimus vähimmäisosuusvelvoitteen täyttämiseksi välituotevetyä käyttävän jalostamon kanssa. Sopimuksen on kohdistuttava samaan kalenterivuoteen, jolta 7 §:n mukainen ilmoitus tehdään ja siitä on toimitettava jäljennös Energiavirastolle 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä. Jos sopimus riitautetaan, sopimuksen mukaista välituotevedyn määrää ei huomioida jakeluelvoitteessa.



Jakelijan ja jalostamon välisistä sopimuksista tulee käydä ilmi, miten käytettyjen RFNBO-polttoaine-erien kestävyys osoitetaan. Jotta voitaisiin katsoa, että kyse olisi välituotteena käytetystä RFNBO-polttoaineesta, jakelijan olisi saatava jalostamolta todistus, jolla osoitettaisiin, että välituotevety täyttää komission täytäntöönpanoasetuksissa (EU) 2023/1184 ja (EU) 2023/1185 säädetty vaatimukset.

Sopimuksesta tulee käydä ilmi välituotevetyä käyttävän jalostamon tiedot, esimerkiksi sijainti ja muut yhtiötiedot. Välituotevetyä voi hyödyntää jakeluelvoitteessa ainoastaan siitä osuudesta, joka on jalostamolla käytetty välituotteena liikennepolttoaineiden valmistamiseen.

Mikäli veloitetyttöä syntyy biopolttoaineiden tuotannossa käytetystä välituotevedystä, tulee sopimuksesta käydä ilmi, ettei välituotevedyn käytöllä saavutettua kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä huomioida biopolttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennysten laskennassa.

Jakelijan on huolehdittava siitä, että välituotevetyä koskevat tiedot siirtyvät jalostamolta jakelijalle, jotta Energiavirasto voi varmistua RFNBO-polttoaineen vaatimustenmukaisuuden täyttymisestä. Jakelijan tulee pyynnöstä pystyä toimittamaan Energiavirastolle sopimuksen mukaisen veloitetytön osalta tarvittavat tiedot jalostamolla käytettyjen erien kestävyyskriteerien täyttymisestä. Näitä tietoja (erien kestävyystodistuksia) ei tarvitse toimittaa jakeluelvoiteilmoituksen yhteydessä. Jakelija on aina viime kädessä vastuussa siitä, että tiedot tulevat asianmukaisesti toimitetuksi Energiavirastolle.

3 Biopolttoöljyn jakeluelvoite

3.1 Yleistä biopolttoöljyn jakeluelvoitteesta

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelaililla edistetään biopolttoöljyn käyttöä kevyen polttoöljyn korvaamiseksi lämmityksessä, työkoneissa ja kiinteästi asennetuissa moottoreissa. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 5 §:n mukaan jakelija, joka toimittaa kulutukseen kalenterivuoden aikana vähintään miljoona litraa kevyttä polttoöljyä, on velvollinen toimittamaan biopolttoöljyä kulutukseen tietyn osuuden kulutukseen toimittamansa kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn energiasisällön kokonaismäärästä.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa edellytetään, että biopolttoöljyjen, joilla jakelija täyttää jakeluelvoitettaan, tulee täyttää kestävyyskriteerit kestävyyslain mukaisesti. Jakelijalla tulee olla joko Energiaviraston hyväksymä kansallinen kestävyysjärjestelmä tai Euroopan komission hyväksymä vapaaehtoinen järjestelmä, jolla biopolttoöljyjen kestävyys osoitetaan. Suomen kansallisen kestävyysjärjestelmän tai Euroopan komission hyväksymän vapaaehtoisen järjestelmän nojalla myönnettyjä kestävyystodistuksia voi käyttää osana kestävyysjärjestelmää. Kestävyystodistuksen sisältövaatimukset on kuvattu kestävyysasetuksen (Valtioneuvoston asetus eräiden polttoaineiden kestävyyskriteereistä, 6/2021) 4 §:ssä.

Biopolttoöljyn energiasisällön osuus jakelijan kulutukseen toimittamien kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn energiasisällön kokonaismäärästä eli biopolttoöljyn jakeluelvoite on esitetty taulukossa 7.

TAULUKKO 7 BIOPOLTTOÖLJYN JAKELUELVOITE

Vuosi	Jakeluelvoite, %
2021	3,0
2022	4,0



2023	5,0
2024	6,0
2025	7,0
2026	8,0
2027	9,0
2028 ja sen jälkeen	10,0

Ravinto- ja rehuksveista tuotettujen biopolttoöljyjen osuus saa olla enintään Energiaviraston jakeluelvoitelain nojalla vahvistaman enimmäisosuuden verran biopolttoöljyn jakeluelvoitteesta (huomioi luku 2.7). Jos biopolttoöljyn jakelijalla on jakeluelvoite myös jakeluelvoitelain nojalla, enimmäisosuus saa kuitenkin olla yhteensä enintään Energiaviraston vahvistaman enimmäisosuuden verran jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua energiasisällön kokonaismäärästä. Energiavirasto vahvisti 30.6.2021 antamallaan [päätöksellä \(Dnro 2140/750/2021\)](#) ravinto- ja rehuksveista tuotettujen biopolttoaineiden ja biokaasun enimmäisosuuden (nk. crop cap -osuus) määräksi 2,6 prosenttiyksikköä.

Sellaisten ravinto- ja rehuksveista tuotettujen bionesteiden, joihin liittyy suuria epäsuoran maankäytön muutoksen riskejä, osuus jakeluelvoitteesta ei saa ylittää tällaisten polttoaineiden osuutta vuonna 2019 kulutetun biopolttoöljyn energiasisällön kokonaismäärästä. Komissio on määritellyt ainoastaan palmuöljyn korkean ILUC riskin raaka-aineeksi tällä hetkellä. Rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta, jos kyseinen bioneste-erä on sertifioitu sellaisena bionesteenä, josta todennäköisesti ei aiheudu epäsuoria maankäytön muutoksia. Jakelija voisi käyttää komission RED II:n 30 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan mukaisesti hyväksymiä vapaaehtoisia järjestelmiä vähäisen ILUC-riskin bionesteiden sertifiointiin.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitteen ilmoittamista on käsitelty tarkemmin kappaleessa [4.2](#).

Biopolttoöljyn jakeluelvoitteen laiminlyönnistä seuraa lain mukaan seuraamusmaksu, jonka suuruus määräytyy laiminlyönnin suuruuden mukaan⁴.

3.2 Polttoaineiden energiasisältö

Polttoaineiden energiasisällöllä tarkoitetaan niiden alempaa lämpöarvoa. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 2 §:n 5 kohdassa on määritelty kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyjen lämpöarvot (taulukko 8), joita tulee käyttää velvoitteen toteutumista ilmoitettaessa. Mikäli kyseisessä kohdassa ei ole listattu biopolttoöljyn jakelijan käyttämää biopolttoöljyä, tulee biopolttoöljyn jakelijan itse selvittää polttoaineen alempi lämpöarvo sekä standardi, jonka mukaan lämpöarvo on määritelty. Selvitys listauksesta puuttuvan biopolttoöljyn lämpöarvosta ja käytetystä standardista tulee tehdä vapaamuotoiselle liitteelle, joka liitetään biopolttoöljyn jakeluelvoiteilmoituksen mukaan.

TAULUKKO 8 BIOPOLTTÖÖLJYN JAKELUELVOITELAISIA MÄÄRITELLYT POLTTOAINEIDEN LÄMPÖARVOT

Polttoaine	Lämpöarvo, MJ/l
Kevyt polttoöljy	36
Biopolttoöljy (FAME)	33

⁴ Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 13 §:n mukaan seuraamusmaksu on 0,04 €/MJ.



Synteettinen biodiesel (BTL) ja vastaava	34
--	----

3.3 Uusiutuvien komponenttien kohdistaminen

Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 5 §:n mukaan biopolttoöljyn jakelijan on toimitettava kulutukseen biopolttoöljyä biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa määritelty prosenttiosuus laskettuna kyseisenä vuonna kulutukseen toimittamiensa kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn energiasisällön kokonaismäärästä. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 2 §:n 4 kohdan mukaan kulutukseen toimitamisella tarkoitetaan kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn toimittamista kulutukseen valmisteverotuslaissa (182/2010) tarkoitetusta väliaikaisen verottomuuden järjestelmästä. Kulutukseen toimittamisella ei kuitenkaan tarkoiteta biopolttoöljyn jakelijan omassa toiminnassaan käyttämää kevyttä polttoöljyä ja biopolttoöljyä.

Biopolttoöljyn jakeluelvoitteen täytyminen tulee laskea todellisesta kulutukseen toimitetun biopolttoöljyn määrästä. Lähtökohtana laissa on kuitenkin se, että polttoaineen jakelija seuraa tämän veloitteen täyttymistä kirjanpidollisesti. Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 10 §:n mukaan biopolttoöljyn jakelijan on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville kulutukseen toimitetun kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määrät sekä biopolttoöljyn energiasisältö ja muut biopolttoöljyn jakeluelvoitelain valvontaa varten tarvittavat tiedot (esim. kestävyystiedot). Kirjanpidosta on myös voitava todentaa mm. polttoaineisiin lisättyjen uusiutuvien komponenttien määrät ja niiden energiasisällöt, jos energiasisältöjä ei ole määritelty biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 2 §:ssä.

3.4 Ahvenanmaalla kulutukseen toimitettu polttoaine

Hallituksen esityksessä 231/2006 mainitaan Ahvenanmaan osalta, että Ahvenanmaalla direktiivin täytäntöönpano on maakuntahallituksen toimivallassa. Siten Ahvenanmaalle kulutukseen toimitettuja kevyttä polttoöljyä ja biopolttoöljyä ei saa sisällyttää muualla Suomessa kulutukseen toimitetuista polttoaineista tehtävään biopolttoöljyn jakeluelvoiteilmoitukseen. Myöskään Ahvenanmaalle toimitettujen biopolttoöljyjen ei voida katsoa täyttävän muualla Suomessa syntyneitä biopolttoöljyn jakeluelvoitetta, riippumatta siitä toimitetaanko polttoaineet Ahvenanmaalle verottomina vai verollisina toimituksina. Ahvenanmaalla ei ole biopolttoöljyn jakeluelvoitetta.

3.5 Biopolttoöljyn jakeluelvoitteen linjauksia

Verottomat kulutukseen luovutukset

Biopolttoöljyn jakeluelvoite ei koske verottomia kulutukseen luovutuksia. Eli mm. aluksille ja diplomaateille kulutukseen verottomasti luovutettavia kevyttä polttoöljyä ja biopolttoöljyä ei oteta mukaan biopolttoöljyn jakeluelvoitteeseen ollenkaan.

Vertailuarvo

Työkonekäyttöön menneelle biopolttoöljylle ei ole määritelty omaa vertailuarvoa RED II:ssa, mutta sille voidaan soveltaa samaa biopolttoaineen fossiilista vertailuarvoa kuin lämmityskäyttöön menneelle biopolttoöljylle, 80 gCO₂ekv/MJ.

Mikäli biopolttoöljyn jakelijalla ei ole tarkkaa tietoa biopolttoöljyn loppukäytöstä, voi kaikelle biopolttoöljylle käyttää edellä mainittua RED II:n fossiilista vertailuarvoa 80 gCO₂ekv/MJ.



Ks. myös uusiutuvien polttoaineiden jakeluvaihteen linjaukset kappaleessa [2.14](#).

Käyttö päästökauppalaitoksessa

Biopolttoöljyn jakeluvaihtelain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää biopolttoöljyn käyttöä kevyen polttoöljyn korvaamiseksi lämmityksessä, työkoneissa ja kiinteästi asennetuissa moottoreissa. Kyseisen lain mukaan biopolttoöljyllä tarkoitetaan nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) 2 §:n 19 kohdassa tarkoitettua biopolttoöljyä eli lämmityksessä sekä kiinteästi asennetuissa dieselmootoreissa ja dieselmootorilla varustetuissa työkoneissa käytettäväksi soveltuvaa polttoainetta, joka on valmistettu biomassasta.

Biopolttoöljyn jakeluvaihtelaisissa ei ole avattu tarkemmin mitä lämmityskäytöllä tarkalleen ottaen tarkoitetaan. Lämmityskäyttöä tulee kuitenkin tarkastella lain tarkoituksen ja tavoitteiden näkökulmasta. Lain tavoitteeksi on HE:ssä (199/2018) kirjattu seuraavaa: Esityksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että Suomi täyttää osaltaan taakanjakoasetuksen mukaisen päästöjen vähentämisvaihteen kaudella 2021-2030. Esityksellä pannaan toimeen hallitusohjelman, energia- ja ilmastostrategian sekä Kaisun tavoitteita, jotka liittyvät taakanjakosektorin päästövähentämävaihteisiin.

Biopolttoöljyn jakeluvaihtelain tarkoittaman lämmityskäytön toisin sanoen pitäisi kattaa taakanjakoasetuksen mukaiset lämmityksen kohteet. Taakanjakosektoriin kuuluu: liikenne, alueidenkäyttö ja yhdyskuntarakenne, maatalous, rakennusten erillislämmitys, jätehuolto, F-kaasut ja työkoneet. Rakennusten erillislämmitys kattaa asuinrakennusten, liike- ja julkisten rakennusten, vapaa-ajan asuntojen, maatalouden rakennusten ja kuivureiden lämmityksen. Rakennusten lämmityksen päästöt jakautuvat päästökauppa-sektorille ja taakanjakosektorille. Päästökauppa-sektorille lasketaan sähkön- ja kaukolämmöntuotannon päästöt. Taakanjakosektori puolestaan kattaa kiinteistökohtainen lämmitys ja pienten lämpölaitosten päästöt.

Energiaviraston tulkinta asiasta on, että biopolttoöljyn jakeluvaihtetta ei voi täyttää päästökauppalaitoksella poltettavalla polttoaineella. Toisin sanoen samaa polttoainetta ei siis voi hyödyntää sekä päästökaupassa nollapäästöisenä että taakanjakosektorin tavoitteissa/vaihteissa.

3.6 Jakelijoiden väliset sopimukset

Biopolttoöljyn jakeluvaihteen siirtämiseen osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle sovelletaan, mitä jakeluvaihtelain 6 §:ssä säädetään uusiutuvien polttoaineiden jakelijoiden välisestä sopimuksesta (huomioi luku 2.7). Uusiutuvien polttoaineiden jakelijoiden välisiä sopimuksia on käsitelty tarkemmin kappaleessa [2.15](#).

4 Jakeluelvoiteilmoitusten laatiminen

4.1 Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoiteilmoitus

Jakelijan on vuosittain ilmoitettava edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamansa moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön sekä edellisen kalenterivuoden aikana jalostamalla käytetyn välituotevedyn määrä tuotteittain. Jakelijan, joka jakeluelvoitelain 6 §:ssä tarkoitetun sopimuksen perusteella toimittaa kulutukseen uusiutuvia polttoaineita, on jakeluelvoiteilmoituksessaan eriteltävä sopimuksen mukaisesti niiden määrät. Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoiteilmoituksen laadinnan ohjeistusta ja raportointipohjana käytettävää tietotaulukkoa päivitetään joustomekanismin osalta myöhemmin.

Uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoiteilmoituksessa tulee olla seuraavat tiedot kalenterivuoden aikana kulutukseen toimitetuista polttoaineista:

- määrät (MJ)
- tiedot uusiutuvien polttoaineiden osalta niiden kestävyyskriteereiden mukaisuudesta
- tiedot uusiutuvien polttoaineiden osuuksista

Jakelijan, joka on tehnyt jakeluelvoitelain 6 a §:ssä tarkoitetun sopimuksen liikennesähkön toimittajan tai hänen valtuuttamansa välittäjän kanssa, on lisäksi ilmoitettava jakeluelvoitelain 7 §:n mukaisesti ainakin seuraavat tiedot:

- 1) sopimukseen kuuluvien yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden tunnistekoodit;
- 2) kalenterivuoden aikana sopimukseen kuuluvien yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden kautta liikenteeseen toimitetun sähkön määrä, jonka tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettu tilintarkastaja on tarkastanut ja josta hän on antanut raportin.

Tunnistekooodeilla tarkoitetaan jakeluinfra-asetuksessa tarkoitettuja tunnistekooodeja (ID-tunnukset). Käytännössä jakelijan tulee raportoida Energiavirastolle sopimukseen lukeutuvien yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden yksilölliset tunnistekoodit, jotka koostuvat maan sekä toimijan yksilöivästä alkuosasta ja liikennesähkön toimittajan latausaseman ja -pisteen yksilöivästä loppuosasta. Kyseiset tunnistekoodit raportoidaan Energiavirastolle ensimmäistä kertaa vuotta 2025 koskien maaliskuun 2026 loppuun mennessä. Jakeluinfra-asetuksen mukaisten tunnistekoodien tulisi olla jakelijoiden saatavilla 14.4.2025 mennessä. Vuotta 2025 koskevassa raportoinnissa tulee lähtökohtaisesti käyttää koko vuoden osalta jakeluinfra-asetuksen mukaisia tunnistekooodeja. Mikäli jakeluinfra-asetuksen mukaisten tunnistekoodien käyttäminen ei jostain syystä ole lainkaan mahdollista koko vuoden 2025 osalta, on jakelijalla mahdollisuus vuotta 2025 koskevassa raportoinnissa käyttää liikennesähkön toimittajan käyttämiä riittävästi yksilöiviä tunnistekooodeja siltä ajalta, kun jakeluinfra-asetuksen mukaisia tunnistekooodeja ei ole käytössä. Tunnistekoodien avulla jakeluelvoitteen laskennassa huomioitava liikennesähkö tulee olla aukottomasti jäljitettävissä yksittäisiin latauspisteisiin ja lataustapahtumiin saakka jakeluelvoitelain mukaisten vaatimusten täyttämiseksi.

Jakeluelvoitelain muutosta koskevaan hallituksen esitykseen (HE 121/2024) sisältyviin kirjauksiin perustuen Energiavirasto katsoo, että tilintarkastajan tulisi sopia toimeksiannosta ensisijaisesti liikennesähkön toimittajan kanssa ja tilintarkastajan laatima raportti tulisi osoittaa siten liikennesähkön toimittajalle. Energiaviraston kannalta olennaisinta on, että jakelija raportoi

Energiavirastolle tilintarkastajan tarkastaman liikennesähkön määrän, josta tilintarkastaja on antanut raportin.

Energiavirastolle toimitettavan tilintarkastajan raportin tulee sisältää jakeluvuotelain 6 a §:n mukaisen sopimuksen ja jakeluvuotelain 7 §:n mukaisten liikennesähkön raportointiin liittyvien tietojen tarkastusta koskevat tiedot. Tilintarkastajan tulee kohdistaa tarkastustoimenpiteet liikennesähkön toimittajan tietoihin/tositteisiin, jotka sisältävät tiedot kalenterivuoden aikana jakeluvuotelain 6 a §:n mukaiseen sopimukseen kuuluvien yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden kautta liikenteeseen toimitetuista sähkön määristä. Energiavirasto katsoo, että tilintarkastajan otannan tulee kattaa vähintään 30 % liikennesähkön toimittajan yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden kautta liikenteeseen toimitetun sähkön määrästä. Tilintarkastajalle toimitettavissa tiedoissa tulee eritellä kaikki käytössä olleet lataustyyppit, jotta tilintarkastaja voi muodostaa niiden perusteella kattavan otoksen. Lataustyyppillä tarkoitetaan tässä yhteydessä latausliitintä eli tietoa siitä millä latausliittimellä (Type 2, CCS, MCS) lataus on tapahtunut. Tilintarkastajan raportista tulisi käydä ilmi mitkä em. liikennesähkön toimittajan/valtuutetun välittäjän tiedot tilintarkastaja on käytännössä tarkastanut ja kuinka tilintarkastaja on arvioinut kyseisten tietojen asianmukaisuutta sekä luotettavuutta. Jakelijan tulee toimittaa tilintarkastajan raportti Energiavirastolle jakeluvuotelain 7 §:n mukaisen jakeluvuoteilmoituksen yhteydessä. Muilta osin liikennesähkön toimittajan tietoja tai tositteita ei tule toimittaa jakeluvuoteilmoituksen liitteenä Energiavirastoon, ellei Energiavirasto niitä erikseen pyydä nähtäväksi. Energiaviraston tehtävänä on puolestaan tarkastaa, että jakeluvuoteilmoituksen sisältämät tietotaulukkoon ilmoitetut liikennesähköä koskevat tiedot ovat yhdenmukaisia jakeluvuoteilmoituksen liitteenä toimitetun tilintarkastajan raportin tietojen ja jakeluvuotelain 6 a §:n mukaisen sopimuksen tietojen kanssa.

Edellä kuvatut liikennesähköä koskevat raportointivaatimukset koskevat pelkästään jakeluvuotelain mukaisia jakelijoita, ei liikennesähkön toimittajia, jotka eivät täytä samanaikaisesti myös jakelijan määritelmää.

Joustomekanismin osalta jakeluvuoteilmoituksessa on oltava tieto toteutetuista jakeluvuotelain 5 d §:ssä tarkoitetuista päästövähennystoimista, niiden kasvihuonekaasupäästövähenevästä ja sovellettavasta osuudesta jakeluvuoteissa.

Uusiutuvien polttoaineiden jakeluvuoteilmoitus jätetään [Energiaviraston asiointipalvelussa](#) asialla "Jakeluvuoteilmoitus ja kestävyyskriteeriselvitys" ja sen yhteyteen lisättävällä tietotaulukolla, jotka ohjaavat jakelijaa raportoimaan tiedot lainsäädännön vaatimassa muodossa. Jakeluvuoteilmoitus laaditaan jakeluvuotelakia ja tätä ohjetta noudattaen. Energiaviraston asiointipalvelun asian ja tietotaulukon käyttäminen sekä ilmoituksen laatiminen jakeluvuotelakia ja tätä ohjetta noudattaen on edellytys sille, että jakelijan voidaan katsoa täyttäneen jakeluvuotelain 7 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa.

Jokaisen jakeluvuotelain soveltamisalaan kuuluvan jakelijan tulee toimittaa kalenterivuositain jakeluvuoteilmoitus viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana Energiavirastolle. Jakelijat eivät voi toimittaa jakeluvuoteilmoitusta yhdessä, vaikka jakeluvuotelaisissa säädettyjen veloitteiden täyttämiseksi jakelija voi sopia veloitteiden täytöstä jakeluvuotelain 6 §:n mukaisesti yhdessä toisen jakelijan kanssa. Uusiutuvien polttoaineiden jakeluvuoteilmoituksella raportoidaan samalla kestävyyslain mukaisesti toiminnanharjoittajan kaikkien kulutukseen toimitettujen uusiutuvien polttoaine- ja bioneste-erien keskeisyys.



Kestävyysslain 37 a §:n mukaan toiminnanharjoittajan on uusiutuvien polttoaineiden jäljitettävyyden varmistamiseksi viipymättä kirjattava komission tietokantaan tiedot uusiutuvien polttoaineiden liiketoimista, niiden kestävyysominaisuuksista sekä tiedot saadusta tuotantotuesta ja tukijärjestelmän tyypistä. Toiminnanharjoittajan tietokantaan kirjaamien tietojen tarkkuus ja kattavuus on todennettava kestävyyslain 20 §:ssä tarkoitetun tarkastuksen yhteydessä. Edellä kuvattuja velvoitteita sovelletaan vasta kyseisen tietokannan käyttöönotosta. Energiavirasto antaa tarkempia määräyksiä tietokannan käyttöönottoon liittyvistä määräajoista ja jakelijaa koskevista raportointivaatimuksista myöhemmin.

Jakeluvuoteilain 7 §:n mukainen jakeluvuoteilmoitus muodostuu Energiaviraston asiointipalvelussa toimitettavasta asiasta "Jakeluvuoteilmoitus ja kestävyyskriteeriselvitys" ja sen yhteyteen lisättävästä tietotaulukosta, joka on julkaistu Energiaviraston [verkkosivuilla](#).

Jakeluvuoteilmoituksessa esitetään jakelijan tiedot, jakelijan yhteyshenkilö, tiedot kulutukseen toimitettujen moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön sekä edellisen kalenterivuoden aikana jalostamalla käytetyn välituotevedyn määrästä tuotteittain, tiedot uusiutuvien polttoaineiden osalta niiden kestävyyskriteereiden mukaisuudesta ja tiedot uusiutuvien polttoaineiden osuuksista. Jakeluvuoteilmoitus tulee toimittaa ohjeiden mukaisesti täytettynä Energiaviraston asiointipalvelussa, jonka käyttöohje löytyy Energiaviraston verkkosivuilta.

Tietotaulukko on Excel-taulukko, johon täytetään yksityiskohtaiset tiedot kulutukseen toimitettujen moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön sekä edellisen kalenterivuoden aikana jalostamalla käytetyn välituotevedyn määrästä tuotteittain, tiedot uusiutuvien polttoaineiden osalta niiden kestävyyskriteereiden mukaisuudesta ja tiedot uusiutuvien polttoaineiden osuuksista. Tietotaulukko tulee toimittaa Excel-tiedostona (xlsx-tiedostotyyppi) luvun [4.3](#) ohjeiden mukaisesti täytettynä.

Edellistä kalenterivuotta koskeva jakeluvuoteilmoitus sekä täytetty tietotaulukko ilmoituksen liitteenä tulee toimittaa ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana Energiaviraston asiointipalvelussa asialla "Jakeluvuoteilmoitus ja kestävyyskriteeriselvitys". Energiaviraston asiointipalvelun käyttöohje löytyy Energiaviraston [verkkosivuilta](#).

Energiavirasto neuvoo tarvittaessa jakeluvuoteilmoitukseen liittyvissä asioissa. Kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen kestavyyskriteerit@energiavirasto.fi.

4.2 Biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoitus

Jakelijan on vuosittain ilmoitettava Energiavirastolle edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamansa kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määrä tuotteittain. Biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoituksessa tulee olla seuraavat tiedot kalenterivuoden aikana kulutukseen toimitetuista polttoaineista:

- määrät (MJ)
- tiedot biopolttoöljyjen osalta niiden kestävyyskriteereiden mukaisuudesta
- muut tietojen riittävyyden ja oikeellisuuden arvioinnin kannalta merkitykselliset seikat



Biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoitus jätetään [Energiaviraston asiointipalvelussa](#) asialla ”Jakeluvuoteilmoitus ja kestävyyskriteeriselvitys” ja sen yhteyteen lisättävällä tietotaulukolla, jotka ohjaavat jakelijaa raportoimaan tiedot lainsäädännön vaatimassa muodossa. Biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoitus laaditaan biopolttoöljyn jakeluvuoteilakia ja tätä ohjetta noudattaen. Energiaviraston asiointipalvelun asian ja tietotaulukon käyttäminen sekä ilmoituksen laatiminen biopolttoöljyn jakeluvuoteilakia ja tätä ohjetta noudattaen on edellytys sille, että jakelijan voidaan katsoa täyttäneen biopolttoöljyn jakeluvuoteilain 9 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuutensa.

Jokaisen biopolttoöljyn jakeluvuoteilain soveltamisalaan kuuluvan jakelijan tulee toimittaa kalenterivuositain mainitun lain mukainen ilmoitus viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana Energiavirastolle. Biopolttoöljyn jakelijat eivät voi toimittaa mainitun lain mukaista ilmoitusta yhdessä, vaikka lain mukaan biopolttoöljyn jakelijat voi sopia biopolttoöljyn jakeluvuotein toteuttamisesta yhdessä toisen jakelijan kanssa. Biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoituksella raportoidaan samalla kestävyyslain mukaisesti jakelijan kaikkien kulutukseen toimitettujen uusiutuvien polttoaine- ja bioneste-erien kestävyys.

Biopolttoöljyn jakeluvuoteilain 9 §:n mukainen jakeluvuoteilmoitus muodostuu Energiaviraston asiointipalvelussa toimitettavasta asiasta ”Jakeluvuoteilmoitus ja kestävyyskriteeriselvitys” ja sen yhteyteen lisättävästä tietotaulukosta, joka on julkaistu Energiaviraston [verkkosivuilla](#).

Biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoituksessa esitetään biopolttoöljyn jakelijan tiedot, ilmoituksen yhteyshenkilö sekä tiedot kulutukseen toimitettujen kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määristä tuotteittain, tiedot biopolttoöljyjen osalta niiden kestävyyskriteereiden mukaisuudesta ja tiedot biopolttoöljyjen osuuksista. Biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoitus tulee toimittaa ohjeiden mukaisesti täytettynä Energiaviraston asiointipalvelussa, jonka käyttöohje löytyy Energiaviraston [verkkosivuilta](#).

Tietotaulukko on Excel-taulukko, johon täytetään yksityiskohtaiset tiedot kulutukseen toimitettujen kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määristä tuotteittain, tiedot biopolttoöljyjen osalta niiden kestävyyskriteereiden mukaisuudesta ja tiedot biopolttoöljyjen osuuksista. Tietotaulukko tulee toimittaa Excel-tiedostona (xlsx-tiedostotyyppi) luvun [4.3](#) ohjeiden mukaisesti täytettynä.

Edellistä kalenterivuotta koskeva biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoitus sekä täytetty tietotaulukko ilmoituksen liitteenä tulee toimittaa ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana Energiaviraston asiointipalvelussa asialla ”Jakeluvuoteilmoitus ja kestävyyskriteeriselvitys”. Energiaviraston asiointipalvelun käyttöohje löytyy Energiaviraston verkkosivuilta.

Energiavirasto neuvoo tarvittaessa biopolttoöljyn jakeluvuoteilmoitukseen ja tietotaulukon täyttämiseen liittyvissä asioissa. Kysymyksiä voi lähettää osoitteeseen kestavyyskriteerit@energiavirasto.fi.

4.3 Tietotaulukon täyttöohje

Tässä osiossa annetaan ohjeita tietotaulukon täyttämiseen. Tietotaulukko tulee täyttää mahdollisimman tarkasti, huolellisesti ja tämän ohjeistuksen mukaisesti. Tietotaulukko tulee toimittaa Excel-tiedostona (.xlsx-tiedostotyyppi). Taulukkoa ei saa itse lukita tai suojata salasanalla, vaan pyydetyt tiedot tulee olla kopioitavissa taulukosta.

Tietotaulukko koostuu välilehdistä "Yhteenveto (Jakeluvaihte)", "Yhteenveto (Biopolttoöljy JV)", "Uusiutuvat", "Fossiiliset" ja "Liikennesähkö (Jakeluvaihte)".

Taulukon "Yhteenveto" -välilehdillä ilmoitetaan jakelijan nimi ja vuosi, jota raportointi koskee. Lisäksi välilehdillä ilmoitetaan mahdollisesti muiden jakelijoiden kanssa tehtyjen sopimusten mukainen jakelijoiden välillä siirretty velvoite (huomioi luku 2.7). Välilehdellä "Yhteenveto (Jakeluvaihte)" ilmoitetaan myös mahdollista välituotevetyä koskevat tiedot. Muut "Yhteenveto" -välilehtien tiedot kopioituvat automaattisesti taulukon muilta välilehdiltä. Jakelija ilmoittaa välilehdillä "Fossiiliset", "Uusiutuvat" ja "Liikennesähkö (Jakeluvaihte)" jakeluvaihtelain ja biopolttoöljyn jakeluvaihtelain mukaiset tiedot. Välilehdellä "Uusiutuvat" raportoidaan uusiutuvien polttoaineiden ja bionesteiden kestävydestä.

4.3.1 Yleistä taulukon täyttämisestä

Taulukon valkoiset solut ovat tietojen syöttämistä varten. Harmaisiin soluihin Excel laskee arvot syötettyjen tietojen perusteella. Osa harmaista soluista saattaa muuttua valkoiseksi riippuen muihin sarakkeisiin täytetyistä tiedoista. Tällöin solu pyytää syöttämään soluun arvon. Rivin 4 solut antavat lisäohjeita kunkin sarakkeen täyttämiseen. Kaikki vaaditut tiedot tulee täyttää huolellisesti ohjeiden mukaan ja oikein. Mikäli jotain tietoa ei ole saatavilla, tulee kyseiseen kohtaan vastata esim. ei tiedossa, ei saatavilla tai N/A ja perustella tiedon puuttuminen aina lisätietoja-sarakkeessa. Riville 3 tulee näkyviin huomautus, mikäli sarakkeen soluista puuttuu tietoja.

Kulutukseen toimitetut polttoaineet ja niiden tiedot raportoidaan välilehdillä "Fossiiliset" ja "Uusiutuvat" välilehtien nimien mukaisesti. Tiedot raportoidaan välilehdillä olevien taulukoiden otsikoiden ja otsikkorivien kuvausten mukaisesti. Mikäli otsikot häviävät kokonaan näkyvistä tai otsikot näkyvät vain osittain, saa otsikot takaisin näkyviin sarakkeen leveyttä muuttamalla. Liikennesähköä koskevat tiedot raportoidaan välilehdellä "Liikennesähkö (Jakeluvaihte)".

Polttoaineita koskevat tiedot voidaan syöttää valitsemalla oikea vaihtoehto kunkin sarakkeen vetovalikosta ja täyttämällä tekstikentät polttoainekohtaisilla tiedoilla. Vaihtoehtoisesti polttoaineita koskevat tiedot voi liittää sarakkeisiin toiminnanharjoittajan omasta Excel-taulukosta. Muista taulukoista liitettäessä on huomattava, että kaikki syötet on kirjoitettava täsmälleen oikeaan muotoon, jotta Excel-taulukko tunnistaa sen ja laskee automaattisesti polttoaineiden tiedot.

Nestemäiset polttoaineet ilmoitetaan litroina ja kaasumaiset polttoaineet ilmoitetaan kilogrammoina. Taulukko pyytää tarvittaessa täyttämään polttoaineen määrän yksikön.

4.3.2 Polttoaineet

Polttoaineet raportoidaan polttoaineluokan mukaisesti. Jakeluvaihtelain nojalla raportoitavien polttoaineiden polttoaineluokat määräytyvät nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1472/1994) verotaulukon tuoteryhmittelyn eli niin kutsuttujen veroluokkien mukaisesti. Verotaulukon tuoteryhmiin kuulumattomat polttoaineet määritellään laissa sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverotuksesta säädettyjen tuoteryhmien, tilastokeskuksen polttoaineluokituksen tai muun vastaavan ryhmittelyn mukaisesti.

Taulukko tunnistaa nestemäisten polttoaineiden valmisteverotuksen tuoteryhmät ja lisäksi joi-tain muita polttoaineluokkia. Taulukon tunnistamat polttoaineluokat on lueteltu luvuissa [4.3.3](#) ja [4.3.4](#). Jakeluvaihteessa aiemmin käytössä ollut polttoaineiden luokittelu (T= tuplalaskettava



ja R=kestävä) on muuttunut 2021 vuoden alusta lähtien, koska tuplalaskennasta luovuttiin kokonaan vuoden 2020 jälkeen. Täten aiemmin käytössä olleet luokat R ja T vastaavat nyt valmisteverotuksen luokkia R (= tuote täyttää kestävyyslaissa säädetyt kestävyyskriteerit) ja T (= tuote täyttää kestävyyslaissa säädetyt kestävyyskriteerit ja se on tuotettu jätteistä tai tähteistä taikka syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta). Jos kulutukseen toimitetaan uusiutuvaa polttoainetta, jolle ei jakeluvaihtelain 2 momentissa ole säädetty alempaa lämpöarvoa, jakelijan on ilmoitettava lain 7 §:ssä tarkoitetun ilmoituksensa yhteydessä kulutukseen toimitetun uusiutuvan polttoaineen lämpöarvo sekä standardi, jonka mukaisesti lämpöarvo on määritetty. Tällaisille polttoaineille taulukko ei hae oletuslämpöarvoa polttoaineen riville, vaan jakelija joutuu täyttämään lämpöarvon itse taulukkoon. Lisätietoja -sarakkeessa tulee myös selvittää, minkä standardin mukaan lämpöarvo on laskettu. Mikäli jakelija haluaa syöttää taulukkoon sellaisen polttoaineen, jonka ominaisuudet poikkeavat taulukon antamista arvoista, tulee jakelijan nimetä itse kyseinen polttoaine lisäämällä polttoaineen nimen perään "(oma)". Valinta mahdollistaa taulukon kaikkien syötekenttien muokkaamisen kyseisen polttoaineen rivillä, mutta tehtyihin muutoksiin tulee pystyä esittämään selkeät perusteet. Energiavirasto arvioi perusteiden riittävyyden.

Kulutukseen toimitettujen polttoaineiden raportointi tapahtuu erittäin. Erällä tarkoitetaan raportoitavilta ominaisuuksiltaan samanlaisia polttoainetoimituksia. Uusiutuvien polttoaineiden ja biopolttoaineiden osalta erä kattaa tässä yhteydessä kaikki kestävyysominaisuuksiltaan keskenään samanlaiset polttoainetoimitukset. Tämä mahdollistaa yksittäisten polttoaine-erien yhdistämisen raportoinnissa, mikäli niiden ominaisuudet ovat samanlaiset.

4.3.3 Fossiilisten polttoaineiden raportointi

Fossiiliset polttoaineet raportoidaan taulukon välilehdellä "Fossiiliset". Taulukon vihreällä värjätty sarakkeet ovat pakollisia täyttää riippumatta siitä, minkä lain soveltamisalaan kuuluvan erän tietoja taulukolla raportoidaan. Vihreissä sarakkeissa raportoidaan mm. mistä polttoaineesta on kyse ja kulutukseen toimitetun polttoaineen määrätieto. Jakeluvaihtelain ja biopolttoöljyn jakeluvaihtelain tiedot täytetään keltaisella värjättyihin sarakkeisiin. Taulukko tunnistaa seuraavat fossiiliset polttoaineet:

- Dieselöljy
- Dieselöljy para
- Etanolidiesel
- ETBE
- Kevyt polttoöljy
- Kevyt polttoöljy rikiton
- Metanoli
- Moottoribensiini
- MTBE
- Nestekaasu
- Nesteytetty maakaasu
- Paineistettu maakaasu
- Vety (muuta kuin biologista alkuperää oleva uusiutumaton polttoaine)
- TAAE
- TAME



Fossiilisten polttoaineiden alempana lämpöarvona käytetään jakeluvaihteilaisissa määriteltyjä arvoja. Excel antaa automaattisesti lämpöarvon jakeluvaihteilaisissa mainituille polttoaineille. Muiden kuin jakeluvaihteilaisissa mainittujen fossiilisten ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden alempi lämpöarvo tulee syöttää itse sarakkeeseen "LHV (MJ/l tai MJ/kg, määrän yksikön mukaan)". Lämpöarvo tulee määrittää itse sopivan standardin mukaisesti. Lämpöarvoa ilmoitettaessa on merkittävä Lisätietoja -sarakkeeseen minkä standardin mukaisesti lämpöarvo on määritetty.

4.3.4 Uusiutuvien polttoaineiden ja bionesteiden raportointi

"Uusiutuvat" -välilehdellä ilmoitetaan kaikki uusiutuvat polttoaineet ja bionesteet polttoaineluokittain (myös ei-kestävät uusiutuvat polttoaineet ja bionesteet). Taulukon vihreällä värjätty sarakkeet ovat pakollisia (pl. kestävyystiedot) täyttää riippumatta siitä, minkä lain soveltamisalaan kuuluvan erän tietoja taulukolla raportoidaan. Vihreissä sarakkeissa raportoidaan mm. mistä polttoaineesta on kyse, kulutukseen toimitetun polttoaineen määrätieto ja kestävyyskriteerien täyttymiseen liittyvät tiedot (vihreät sarakkeet B-G, U-AF sekä AI-AK). Jakeluvaihtelain ja biopolttoöljyn jakeluvaihtelain tiedot täytetään keltaisella värjättyihin sarakkeisiin. Muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden tapauksessa raaka-aineisiin liittyvät sarakkeet R, T, U-Z ja AF jätetään tyhjiksi (solut oletusarvoisesti harmaat).

Taulukko tunnistaa seuraavat uusiutuvat polttoaineet ja bionesteet:

- Biobensiini
- Biobensiini R
- Biobensiini T
- Biodieselöljy
- Biodieselöljy R
- Biodieselöljy T
- Biodieselöljy P
- Biodieselöljy P R
- Biodieselöljy P T
- Bioetanoli
- Bioetanoli R
- Bioetanoli T
- Bionestekaasu
- Bionestekaasu R
- Bionestekaasu T
- Biopolttoöljy (FAME)
- Biopolttoöljy R (FAME)
- Biopolttoöljy T (FAME)
- Biopolttoöljy (BTL)
- Biopolttoöljy R (BTL)
- Biopolttoöljy T (BTL)
- Etanolidiesel
- Etanolidiesel R
- Etanolidiesel T
- ETBE
- ETBE R
- ETBE T
- Metanoli
- Metanoli R
- Nesteytetty biometaan
- Nesteytetty biometaan R
- Nesteytetty biometaan T
- Paineistettu biometaan
- Paineistettu biometaan R
- Paineistettu biometaan T
- Metaani (RFNBO)
- Metaani (ei-kestävä RFNBO)
- Vety (RFNBO)
- Vety (ei-kestävä RFNBO)
- Etanoli (RFNBO)
- Etanoli (ei-kestävä RFNBO)
- Metanoli (RFNBO)
- Metanoli (ei-kestävä RFNBO)
- Moottoribensiini (RFNBO)
- Moottoribensiini (ei-kestävä RFNBO)
- Dieselöljy (RFNBO)
- Dieselöljy (ei-kestävä RFNBO)
- TAAE
- TAAE R
- TAAE T
- TAME
- TAME R
- TAME T
- Yhteisesti käsitelty biomassasta tai pyrolysoidusta biomassasta peräisin oleva öljy, jota käytetään korvaamaan bensiini



- Metanoli T
- MTBE
- MTBE R
- MTBE T
- Yhteisesti käsitelty biomassasta tai pyrolysoidusta biomassasta peräisin oleva öljy, jota käytetään korvaamaan diesel

Lyhenteiden merkitykset:

R - tuote täyttää kestävyyslaissa säädetyt kestävyyskriteerit

T - tuote täyttää kestävyyslaissa säädetyt kestävyyskriteerit ja se on tuotettu jätteistä tai tähteistä taikka syötäväksi kelpaamattomasta selluloosa-aineksesta tai lignoselluloosasta

P - parafiininen dieselöljy

Uusiutuvien polttoaineiden ja bionesteiden alempana lämpöarvona käytetään jakeluelvoitelaisissa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa määriteltyjä arvoja. Excel antaa automaattisesti lämpöarvon jakeluelvoitelaisissa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa mainituille polttoaineille.

Polttoaine-erän lain soveltamisala -sarakeessa ilmoitetaan polttoaine-erälle kuuluvan lain soveltamisala. Taulukolla voidaan raportoida uusiutuvien polttoaineiden jakeluelvoitetta (myös vapaaehtoinen jakeluelvoite) ja biopolttoöljyn jakeluelvoitetta koskevat tiedot. Tehdyn valinnan voit poistaa kokonaan painamalla delete-painiketta. Soveltamisalaa ei ole välttämätöntä syöttää manuaalisesti jokaiselle polttoaine-erälle erikseen, vaan voit kopioida kertaalleen syötetyn soveltamisalan usealle polttoaine-erälle vetämällä solun oikeasta alanurkasta.

Polttoaineen toimitusmaa -sarakeessa ilmoitetaan maa, johon polttoaineen toimittaja on polttoaineen toimittanut. Polttoaineen toimitusmaa voi olla vaan Suomi. Valitse Suomi listalta tai kirjoita se itse.

Raaka-aine-sarakeessa ilmoitetaan uusiutuvan polttoaine- tai bioneste-erän raaka-aine. Raaka-aineen nimi tulee kirjoittaa suomen tai ruotsin kielellä. Muuta kuin biologista alkuperää olevan uusiutuvan polttoaine-erän tapauksessa sarake jätetään tyhjäksi (oletusarvoisesti harmaa).

Raaka-aineryhmä-sarakeessa valitaan listalta raaka-aineryhmä, johon polttoaine-erän raaka-aine kuuluu. Raaka-aineryhmien perusteella lasketaan ravinto- ja rehuksvipohjaisten biopolttoaineiden ja biokaasun / biopolttoöljyjen enimmäisosuuden määrä. Muuta kuin biologista alkuperää olevan uusiutuvan polttoaine-erän tapauksessa sarake jätetään tyhjäksi (oletusarvoisesti harmaa).

Kestävyyslain mukainen päästövähennys (%) -sarakeessa ilmoitetaan polttoaineen kestävyyslain mukainen päästövähennys. Päästövähennys ilmoitetaan prosentteina ja sen laskennassa tulee soveltaa hyväksytyssä kestävyysjärjestelmässä vahvistettuja laskentaperiaatteita.

Erytishuomiota vaativat biopolttoaineet ja bionesteet

Polttoaineet, jotka muodostuvat fossiilisesta komponentista ja biokomponentista (**MTBE, TAME, ETBE** ja **TAEE**) ilmoitetaan "Uusiutuvat" -välilehdellä. Määräksi ilmoitetaan koko erän (bio-osuus + fossiilinen osuus) määrä. Excel laskee koko polttoaine-erän energiasisällön huomioiden sen bio-osuuden ja fossiilisen osuuden. Jakeluelvoitteen osalta vain kestäväällä bio-osuudella voi täyttää velvoitetta.

Joidenkin polttoaineiden alempi lämpöarvo (LHV) tulee syöttää itse sarakkeeseen (LHV (MJ/l tai MJ/kg, määrän yksikön mukaan). Näiden polttoaineiden kohdalla on ilmoitettava Lisätietoja -sarakeessa minkä standardin mukaan lämpöarvo on määritetty.



4.3.5 Uusiutuvien polttoaineiden ja bionesteiden kestävyden raportointi

Taulukon "Uusiutuvat" -välilehdellä ilmoitetaan kulutukseen toimitettujen uusiutuvien polttoaineiden ja bionesteiden kestävyys kestävyyslain vaatimusten mukaisesti. Taulukon vihreissä sarakkeissa raportoidaan mm. kestävyyskriteerien täyttymiseen liittyvät tiedot. Kestävyden raportointia varten taulukossa kysytään seuraavat tiedot:

- raaka-aine
- raaka-aineen alkuperämaa
- raaka-aineen toimittaja
- raaka-aineen tuotantoalue / hankinta-alue
- Tukijärjestelmän tyyppi, jos polttoaine-erän tuotannolle on myönnetty tukea
- kestävyden osoittaminen (kansallinen järjestelmä / vapaaehtoinen järjestelmä / kestävyystodistus (kansallinen järjestelmä) / kestävyystodistus (vapaaehtoinen järjestelmä))
- polttoaineen alkuperämaa
- polttoaineen toimitusmaa
- polttoaineen valmistaneen laitoksen aloitusaika (toiminta aloitettu viimeistään 5.10.2015 / toiminta aloitettu 6.10.2015 ja 31.12.2020 välillä / toiminta aloitettu 1.1.2021 tai sen jälkeen)
- jäte, tähde, syötäväksi kelpaamaton selluloosa tai lignoselluloosa (yksilöity päätös, dnro)

Kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee olla vähintään 50 %, jos biopolttoaine tai bioneste on tuotettu tai valmistettu viimeistään 5.10.2015 toimintansa aloittaneessa laitoksessa. Kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee olla vähintään 60 %, jos biopolttoaine tai bioneste on tuotettu tai valmistettu 6.10.2015-31.12.2020 välisenä aikana aloittaneessa laitoksessa. Tämän jälkeen toimintansa aloittaneen laitoksen kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee olla vähintään 65 %. Mikäli toiminnanharjoittajalla ei ole tiedossa biopolttoaineen tai bionesteen valmistaneen laitoksen toiminnan aloittamisaikaa, tulee olettaa, että laitos on aloittanut toimintansa 31.12.2020 jälkeen, ja että vaadittu kasvihuonekaasupäästövähennys on vähintään 65 %. RFNBO-polttoaineiden kasvihuonekaasupäästövähennyksen tulee olla vähintään 70 %.

4.3.6 Välituotevedyn raportointi

Jakeluvaihteen lisäveloitteen täytössä huomioitavan välituotevedyn tiedot (jalostamo ja välituotevedyn synnyttämä veloitettäyttö) raportoidaan taulukon välilehdellä "Yhteenveto (Jakeluvaihte)".

Edellä olevan lisäksi muut välituotevedyn osalta vaaditut tiedot (ks. kappale [2.5.1](#)) tulee raportoida Energiaviraston toiminnanharjoittajan RFNBO-ohjeen mukaisesti erillisellä kestävyyskriteeriselvityksen Excel-taulukolla, joka löytyy Energiaviraston [verkkosivuilta](#).



4.3.7 Liikennesähkön raportointi

Jakeluvelvoitteen liikennesähköä koskevat tiedot raportoidaan taulukon välilehdellä "Liikennesähkö (Jakeluvelvoite)".

Yleisesti saatavilla olevan latauspisteen tunnistekoodi-sarakkeessa ilmoitetaan jakeluinfra-asetuksen mukainen yleisesti saatavilla olevan latauspisteen yksilöllinen tunnistekoodi (ID-tunnus), joka koostuu maan sekä toimijan yksilöivästä alkuosasta ja liikennesähkön toimittajan latausaseman ja -pisteen yksilöivästä loppuosasta (ks. kappale [4.1](#)).

Kulutukseen toimittaja-sarakkeessa valitaan taho, joka on toimittanut liikennesähkön kulutukseen (jakelija itse / tiketti liikennesähkön toimittajalta).

Sähkönsyöttö-sarakkeessa valitaan oikea sähkönsyöttö tapa (ks. kappale [2.2.2](#)).

Latauspisteen kautta kalenterivuoden aikana kulutukseen toimitettu liikennesähkön määrä (kWh)-sarakkeessa ilmoitetaan yleisesti saatavilla olevan latauspisteen kautta kalenterivuoden aikana kulutukseen toimitettu liikennesähkön määrä (kWh).

4.3.8 Joustomekanismin raportointi

Taulukko ja ohjeistus sen täyttöön päivitetään joustomekanismin osalta myöhemmin.



5 Jakeluvuoteilmoituksen käsittely Energiavirastossa

5.1 Ilmoituksen käsittely ja kieli

Energiavirasto käsittelee jakelijan ilmoituksen hallintolain (434/2003) periaatteiden mukaisesti.

Kielilain (423/2003) mukaisesti jakelijan ilmoitus voidaan tehdä joko suomen tai ruotsin kielellä. Energiavirasto käsittelee ilmoituksen sillä kielellä, jolla ilmoitus on tullut vireille.

Jakelijan ilmoitus toimitetaan [Energiaviraston asiointipalvelussa](#) asialla ”Jakeluvuoteilmoitus ja kestävyyskriteeriselvitys”. Energiaviraston asiointipalvelun käyttöohje löytyy Energiaviraston [verkkosivuilta](#). Jakelijan ilmoitus tulee vireille Energiavirastossa, kun se on jätetty asianmukaisesti Energiaviraston asiointipalvelussa.

Tarvittaessa Energiavirasto voi pyytää jakelijaa täydentämään ilmoitustaan tai antamaan asiasta lisäselvityksen Energiaviraston asiointipalvelun kautta. Myös jakelijalla on lomakkeen lähettämisen jälkeen mahdollisuus täydentää ilmoitustaan oma-aloitteisesti pyytämällä Energiavirastoa palauttamaan lomake täydennettäväksi asiointipalvelussa. Pyyntö ilmoituksen oma-aloitteisesta täydentämisestä jätetään sähköpostitse osoitteeseen kestavyyskriteerit@energiavirasto.fi ja kopia kirjaamo@energiavirasto.fi. Tämän jälkeen Energiavirasto käy asiointipalvelussa palauttamassa asian täydennettäväksi.

Energiavirasto antaa jakelijalle ilmoituksen käsittelyn päätyttyä kuittauksen asiasta.

5.2 Ilmoituksen julkisuusasiat

Energiavirasto noudattaa toiminnassaan julkisuuslakia (laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, 621/1999). Kaikki Energiavirastolle toimitetut tiedot ovat siten lähtökohtaisesti julkisia. Poikkeuksen muodostavat tiedot, jotka voidaan katsoa salassa pidettäväksi julkisuuslain 24 §:n mukaan.

Mahdolliset salassa pidettäväksi pyydettyvät tiedot tulee ilmoittaa jakeluvuoteilmoituksessa. Jakelijan tulee perustella miksi ja minkä julkisuuslain lainkohdan nojalla ilmoituksen tiedot ovat salassa pidettäviä. Jakelijan tulee myös yksilöidä salassa pidettäväksi katsomansa tiedot. Mikäli Energiavirasto on ilmoituksessa annettujen tietojen salassapidosta eri mieltä jakelijan kanssa, varataan jakelijalle mahdollisuus lausua mielipiteensä tietojen salassapidosta. Päätöksen tietojen salassa pidettävyydestä tekee Energiavirasto.

6 Jakelijan velvollisuudet

6.1 Ilmoittamisvelvollisuus

Jakeluvuoteilaisissa ja biopolttoöljyn jakeluvuoteilaisissa säädetään jakelijan ilmoittamis- ja kirjanpitovelvollisuudesta.

Jakelijan on jakeluvuotelain 7 §:n mukaan ilmoitettava Energiavirastolle vuosittain viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamansa moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön, biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön sekä edellisen kalenterivuoden aikana jalostamalla käytetyn välituotevedyn määrä tuotteittain. Jakelijan, joka on tehnyt 6 a §:ssä tarkoitettua sopimuksen liikennesähkön toimittajan tai hänen valtuuttamansa välittäjän kanssa, on lisäksi ilmoitettava ainakin seuraavat tiedot:

- 1) sopimukseen kuuluvien yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden tunnistekoodit;
- 2) kalenterivuoden aikana sopimukseen kuuluvien yleisesti saatavilla olevien latauspisteiden kautta liikenteeseen toimitetun sähkön määrä, jonka tilintarkastuslaissa ([1141/2015](#)) tarkoitettu tilintarkastaja on tarkastanut ja josta hän on antanut raportin.

Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoaine- ja biokaasuerien sekä muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaine-erien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta sekä jakeluvuotelain 5 §:n 3 ja 4 momentissa sekä 5 a §:ssä tarkoitettujen biopolttoaineiden, biokaasun ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden osuuksista. Ilmoituksessa on myös oltava tieto toteutetuista jakeluvuotelain 5 d §:ssä tarkoitetuista päästövähennystoimista, niiden kasvihuonekaasupäästövähennyksestä ja sovellettavasta osuudesta jakeluvuoteissa.

Jakelijan on biopolttoöljyn jakeluvuotelain 9 §:n mukaan ilmoitettava Energiavirastolle vuosittain viimeistään ilmoituksessa tarkoitettua kalenterivuotta seuraavan maaliskuun aikana edellisen kalenterivuoden aikana kulutukseen toimittamansa kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määrä tuotteittain. Ilmoituksessa on lisäksi oltava tieto biopolttoöljyerien kestävyyskriteerien mukaisuuden osoittamisesta sekä biopolttoöljyn jakeluvuotelain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettujen biopolttoaineiden osuudesta.

Jakeluvuotelain 6 §:n mukaan jakelija voi sopia jakeluvuoteensa, lisävelvoitteensa tai vähimmäisosuusvelvoitteensa täyttämiseksi velvoitteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle. Jakelija voi myös sopia jakeluvuotelain 5 a §:ssä säädettyjen raaka-ainerajoitusosuuksien siirtämisestä osittain tai kokonaan toisen jakelijan hyödynnettäväksi. Jakeluvuotelain 6 a §:n mukaan jakelija voi sopia lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua jakeluvuoteensa täyttämiseksi lain 5 c §:ssä säädettyin edellytyksin liikennesähkön toimittajan tai hänen valtuuttamansa välittäjän kanssa. Jakeluvuotelain 6 b §:n mukaan voidakseen täyttää lain 5 §:n 4 momentissa säädettyä vähimmäisosuusvelvoitetta lain 5 §:n 5 momentissa tarkoitettua välituotevedyllä, jakelijan on solmittava sopimus vähimmäisosuusvelvoitteen täyttämiseksi välituotevedyä käyttävän jalostamon kanssa. Biopolttoöljyn jakeluvuotelain 8 §:n mukaan jakelija voi myös sopia jakeluvuoteensa siirtämisestä osittain tai kokonaan toiselle jakelijalle. Jakeluvuotelain mukaisten jakelijoiden välisiä sopimuksia on käsitelty tarkemmin kappaleessa [2.15](#) ja bio-



polttoöljyn jakeluelvoitelain mukaisten jakelijoiden välisiä sopimuksia kappaleessa [3.6](#). Sopimuksista on toimitettava jäljennös Energiavirastolle jakeluelvoitelain 7 §:ssä ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 9 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen yhteydessä.

Jakelijat voivat toimittaa tiedot joko yhdessä tai erikseen. Erikseen toimitetuista sopimusosapuolten ilmoituksista tulee kuitenkin käydä täsmällisesti ilmi, kuinka jakeluelvoitelaisissa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelaisissa säädettyt velvoitteet ja raaka-ainerajoitusosuuksien siirrot on hoidettu jakelijoiden kesken.

Jakelija ei voi sopia ilmoitusvelvollisuuden täyttämistä toisen jakelijan kanssa, vaan jokaisen jakeluelvoitelain ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain soveltamisalaan kuuluvan jakelijan tulee toimittaa oma jakeluelvoitelain 7 §:n ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 9 §:n mukainen ilmoitus.

6.2 Kirjanpitovelvollisuus

Jakelijan kirjanpitovelvollisuudesta säädetään jakeluelvoitelain 8 §:ssä ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 10 §:ssä. Jakeluelvoitelain 8 §:n mukaan jakelijan on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville kulutukseen toimitetun moottoribensiinin, dieselöljyn, maakaasun, liikennesähkön sekä biopolttoaineiden, biokaasun, uusiutuvan liikennesähkön ja muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden määrät sekä biopolttoaineiden, biokaasun, muuta kuin biologista alkuperää olevien uusiutuvien polttoaineiden ja uusiutuvan liikennesähkön energiasisällöt ja muut jakeluelvoitelain noudattamisen valvontaa varten tarvittavat tiedot (esim. kestävyystiedot). Biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 10 §:n mukaan jakelijan on pidettävä sellaista kirjanpitoa, josta käy selville kulutukseen toimitetun kevyen polttoöljyn ja biopolttoöljyn määrät sekä biopolttoöljyn energiasisältö ja muut biopolttoöljyn jakeluelvoitelain valvontaa varten tarvittavat tiedot (esim. kestävyystiedot). Kirjanpidosta tulee siten käydä ilmi Energiaviraston valvonnan kannalta olennaiset tiedot.

Kirjanpitoaineiston säilytysaikaa ja -tapaa koskevista säännöksistä säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa ([768/2016](#)). Kirjanpitotiedot on säilytettävä kuuden kalenterivuoden ajan. Kirjanpitotietojen säilyttämiselle on säädetty vähimmäisaika, jotta jakelijalta olisi riittävän pitkään saatavissa valvonnan kannalta keskeiset tiedot.

6.3 Seuraamusmaksu

Jos jakeluelvoitelain mukainen jakelija ei ole toimittanut uusiutuvia polttoaineita kulutukseen kuten jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentissa säädetään, Energiaviraston on määrättävä jakelijalle jakeluelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta. Jollei jakelija ole toimittanut biopolttoaineita, biokaasua ja muuta kuin biologista alkuperää olevia uusiutuvia polttoaineita kulutukseen kuten jakeluelvoitelain 5 §:n 3 momentissa säädetään, Energiaviraston on määrättävä jakelijalle lisävelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,03 euroa megajoulelta. Jos jakelija ei ole täyttänyt 5 §:n 4 momentissa säädettyä vähimmäisosuusvelvoitettaan, Energiaviraston on määrättävä tälle vähimmäisosuusvelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,055 euroa megajoulelta.

Vuosina 2024-2027 sovelletaan poikkeavaa seuraamusmaksujen porrastusta:

Jollei jakelija ole täyttänyt jakeluelvoitelain 5 §:n 1 momentissa säädettyä jakeluelvoitettaan vuosina 2024–2027, Energiaviraston on määrättävä tälle jakeluelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on:



- 1) 0,04 euroa megajoulelta 13,5 prosenttiyksikköä alittavalta osalta;
- 2) 0,025 euroa megajoulelta 13,5 ja 18 prosenttiyksikön välillä;
- 3) 0,0175 euroa megajoulelta 18 prosenttiyksikköä ylittävältä osalta.

Jollei jakelija ole täyttänyt jakeluelvoitelain 5 §:n 3 momentissa säädettyä lisävelvoitettaan vuosina 2024–2027, Energiaviraston on määrättävä tälle lisävelvoitteen noudattamatta jättämisestä seuraamusmaksu, jonka suuruus on:

- 1) 0,03 euroa megajoulelta 2 prosenttiyksikköön asti;
- 2) 0,024 euroa megajoulelta 2 prosenttiyksikköä ylittävältä osalta.

Jos biopolttoöljyn jakeluelvoitelain mukainen jakelija ei ole toimittanut biopolttoöljyä kulutukseen biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 5 §:n mukaisesti, Energiaviraston on määrättävä jakelijalle seuraamusmaksu, jonka suuruus on 0,04 euroa megajoulelta.

Seuraamusmaksua jakeluelvoitteen noudattamatta jättämisestä määrätään jakeluelvoitelain 5 §:n 1 ja 2 momentin sekä 5 c ja 5 d §:n mukaisesti laskettavan velvoitteen määrästä siltä osin kuin jakelija ei ole täyttänyt velvoitettaan 7 §:n 1 momentin mukaisesti antamansa ilmoituksen perusteella. Seuraamusmaksua lisävelvoitteen ja vähimmäisosuusvelvoitteen noudattamatta jättämisestä määrätään lisävelvoitteen osalta 5 §:n 3 ja 5 momentin sekä vähimmäisosuusvelvoitteen osalta 5 §:n 4 ja 5 momentin mukaisesti laskettavan velvoitteen määrästä siltä osin kuin jakelija ei ole täyttänyt velvoitettaan 7 §:n 1 momentin mukaisesti antamansa ilmoituksen perusteella.

Seuraamusmaksua määrätään biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 5 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti laskettavan biopolttoöljyn kulutukseen toimittamista koskevan velvoitteen määrästä siltä osin kuin biopolttoöljyn jakelija ei ole täyttänyt velvoitettaan biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 9 §:n mukaisesti antamansa ilmoituksen perusteella.

Seuraamusmaksut on määrättävä sen kalenterivuoden aikana, jona jakeluelvoitelain 7 §:n 1 momentissa ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 9 §:n 1 momentissa tarkoitettu ilmoitus on annettu tai se olisi pitänyt antaa. Jos seuraamusmaksut ovat jääneet kokonaan tai osittain määräämättä sen johdosta, että jakelija on kokonaan tai osaksi laiminlyönyt ilmoittamisvelvollisuutensa tai antanut puutteellisen, erehdyttävän tai väärän ilmoituksen, Energiaviraston on määrättävä määräämättä jääneet seuraamusmaksut jakelijan maksettaviksi. Seuraamusmaksut on määrättävä edellä tarkoitettua kalenterivuotta seuraavien kolmen kalenterivuoden kuluessa.

Seuraamusmaksut määrätään jakeluelvoitelain 10 §:ssä tarkoitettusta jakeluelvoitteen, lisävelvoitteen tai vähimmäisosuusvelvoitteen ja biopolttoöljyn jakeluelvoitelain 12 §:ssä tarkoitettua alentamista tai poistamista koskevasta hakemuksesta huolimatta. Seuraamusmaksut on palautettava siltä osin kuin jakeluelvoitetta tai jakeluelvoitteen lisävelvoitetta ja biopolttoöljyn jakeluelvoitetta alennetaan.

Jos seuraamusmaksun määrä on enintään 1000 euroa, Energiavirasto voi jättää sen määräämättä.



6.4 Virhemaksu

Jos jakeluvelvoitelain mukainen jakelija on laiminlyönyt jakeluvelvoitelain 7, 8 tai 9 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa, Energiavirasto voi määrätä virhemaksun, jonka suuruus on vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa. Jos biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain mukainen jakelija on laiminlyönyt biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain 9–11 §:ssä tarkoitetun velvollisuutensa, Energiavirasto voi määrätä virhemaksun, jonka suuruus on vähintään 500 euroa ja enintään 5 000 euroa.

Energiaviraston tulee virhemaksun suuruutta määritessään ottaa huomioon menettelyn moitittavuus, toistuvuus ja muut näihin rinnastettavat seikat.

LUONNOS



7 Tietojen oikeellisuuden valvonta

7.1 Energiaviraston tiedonsaantioikeus

Energiavirastolla on jakeluvuoteilain ja biopolttoöljyn jakeluvuoteilain mukaan oikeus saada vuoteiden noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot jakelijalta. Tiedonsaantioikeus koskee kaikkia jakeluvuoteilaissa ja biopolttoöljyn jakeluvuoteilaissa yksilöityjä valvonnan kannalta olennaisia tietoja, minkä vuoksi jakelija ei voi kieltäytyä antamasta Energiaviraston pyytämiä tietoja liikesalaisuuteen tai yksityisyyden suojaan vedoten.

Energiavirastolla on myös salassapitosäännösten estämättä oikeus saada vuoteiden noudattamisen valvontaa varten välttämättömiä tietoja jakelijaa koskevista seikoista toisilta viranomaisilta ja muilta julkista hallintotehtävää hoitavilta tahoilta. Tämä koskee erityisesti sellaisia tietoja, joilla on olennaista merkitystä jakeluvuoteeseen ja biopolttoöljyn jakeluvuoteen noudattamiseen liittyen.

7.2 Energiaviraston tiedonluovutusioikeus

Energiavirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa jakeluvuoteilaissa tarkoitettuja tehtäviä hoitaessaan saamia tietoja, jotka ovat välttämättömiä:

- 1) Työ- ja elinkeinoministeriölle sen jakeluvuoteilaissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi ja energia- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa varten;
- 2) Verohallinnolle verotuksen toimittamista ja valvontaa varten.

7.3 Energiaviraston tarkastusioikeus

Energiavirastolla on oikeus päästä jakelijan, päästövähennystoimen toteuttajan tai liikennesähkön toimittajan hallinnassa oleviin tiloihin, jos se on tarpeen tässä laissa tarkoitettun valvonnan kannalta tarpeen, sekä tehdä siellä tarkastuksia ja ryhtyä muihin valvonnan edellyttämiin toimenpiteisiin. Tarkastusta ei kuitenkaan saa toimittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyissä tiloissa. Tarkastuksessa on noudatettava, mitä hallintolain 39 §:ssä säädetään.

Energiavirastolla on tarkastusta suorittaessaan oikeus ottaa jakelijan, päästövähennystoimen toteuttajan tai liikennesähkön toimittajan asiakirjat ja muuta aineistoa haltuunsa, jos se on tarkastuksen tavoitteiden toteuttamisen kannalta välttämätöntä. Aineisto tulee palauttaa viipymättä, kun tarkastuksen suorittaminen ei enää edellytä aineiston hallussapitoa. Jakelijan, päästövähennystoimen toteuttajan tai liikennesähkön toimittajan tulee avustaa Energiavirastoa tarkastuksen suorittamisessa.



8 Ennakkotietopäätökset

Jakeluvelvoitelain ja biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain mukaista ennakkotietopäätöstä haetaan Energiavirastolta:

- Energiavirasto voi jakeluvelvoitelain mukaisen jakelijan tai kestävyyslain mukaisen toiminnanharjoittajan hakemuksesta päättää antaa ennakkotiedon siitä, pidetäänkö biopoltoaineen tai biokaasun valmistuksessa tai tuotannossa käytettävää raaka-ainetta jakeluvelvoitelain 5 §:ssä tarkoitettuna raaka-aineena, eli onko kyseessä liitteen A osan mukainen raaka-aine tai ravinto- ja rehukasviksi katsottava raaka-aine.
- Energiavirasto voi biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain mukaisen jakelijan tai kestävyyslain mukaisen toiminnanharjoittajan hakemuksesta päättää antaa ennakkotiedon siitä, pidetäänkö bionesteen valmistuksessa tai tuotannossa käytettävää raaka-ainetta biopolttoöljyn jakeluvelvoitelain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettuna raaka-aineena, eli onko kyseessä ravinto- ja rehukasviksi katsottava raaka-aine. Energiaviraston jakeluvelvoitelain nojalla antamaa ennakkotietoa koskevaa päätöstä on sitä hakeneen jakelijan tai toiminnanharjoittajan vaatimuksesta noudatettava vastaavasti biopolttoöljyn raaka-aineen osalta, jollei päätöstä annettaessa sovellettua säännöstä ole muutettu tai päätöstä peruutettu.

Ennakkotietohakemus toimitetaan Energiaviraston asiointipalvelussa asialla ["Jakeluvelvoitelain mukaisen ennakkotiedon hakeminen"](#). Asiointipalvelun käyttö edellyttää Suomi.fi-valtuutusta.

Mikäli hakemuksella haetaan ennakkotietoa useille samaan alakohtaan kuuluville raaka aineille, tulee raaka-aineet ja niihin liittyvät tiedot esittää kentissä selkeästi eroteltuina esimerkiksi väliotsikoita käyttäen. Hakemuksella tulee esittää tarkat tiedot kaikista raaka-aineista, joille haetaan ennakkotietoa, sekä asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittavat selvitykset. Näitä ovat esimerkiksi raaka-aineen nimi, tiedot prosessista, jonka seurauksena raaka-aine syntyy, perustelut sille, miksi raaka-aine tulisi katsoa liitteen mukaiseksi raaka-aineeksi, sekä raaka-aineen hyödyntämiseksi koskevat suunnitelmat.

Mikäli ennakkotietoa haetaan jakeluvelvoitelain liitteen jätteiksi luokitelluille eli liitteen A-osan b, c tai d -kohtien mukaisille raaka-aineille, tulee asiassa lisäksi esittää perustelut (esimerkiksi selvitys tai muu kartoitus) siitä, että jäteraaka-aineen synnyssä ja käsittelyssä on huomioitu jätehierarkian 11 ensisijaisuusjärjestys. Jätehierarkian mukaan jätteen syntymistä ja sen haitallisuutta on ensisijaisesti pyrittävä vähentämään. Jos jätettä kuitenkin syntyy, on jäte pyrittävä valmistelemaan uudelleen käyttöön tai pyrittävä kierrättämään. Jos jätteen uudelleen käyttö tai kierrättäminen ei ole mahdollista, jäte on hyödynnettävä muulla tavoin esimerkiksi energiana. Mikäli muu hyödyntäminen ei ole mahdollista, on jäte loppukäsiteltävä.

Mikäli ennakkotietoa haetaan elintarvike- ja rehuketjujen käyttöön kelpaamattomille teollisuusjätteiden biomassasuoksille eli jakeluvelvoitelain liitteen A-osan d-kohdan ja liitteen B-osan mukaisille raaka-aineille, voidaan asiassa esittää lisäksi teknistaloudellisia näkökohtia tai biomassojen elintarvike- ja rehuikäyttöä rajoittavia terveysriskejä. Näitä ovat esimerkiksi perustelut sille, miksi raaka-aine ei kelpaa elintarvike- tai rehuketjun käyttöön, yleiset jätteen tuottajaan, tuotanto-olosuhteisiin tai raaka-aineen kysyntään liittyvät teknistaloudelliset syyt, tai terveydelliset riskit raaka-aineen elintarvike- tai rehuikäytössä.

Ennakkotietoa koskeva lainvoimainen päätös on voimassa toistaiseksi. Energiavirasto voi peruuttaa päätöksen tulkintakäytännön muuttumisen vuoksi tai muusta erityisestä syystä.